

Årsrapport 2009

Storebrand Livsforsikring AS

 storebrand

INNHOOLD

Årsberetning _____	3
Resultatregnskap _____	18
Balanse _____	20
Egenkapitalavstemming _____	23
Kontantstrømanalyse _____	24
Noter _____	26
Aktuarens erklæring _____	96
Erklæring fra styrets medlemmer og administrerende direktør ____	97
Revisjonsberetning _____	98
Kontrollkomiteén uttalelse _____	99
Representantskapets uttalelse _____	100
Embedded Value _____	101
Ord og uttrykk _____	103

ÅRSBERETNING

Hovedtrekk

Storebrand Livsforsikring har sin hovedvirksomhet i Norge med hovedkontor på Lysaker i Bærum kommune. Selskapets sentrale satsningsområder er pensjon og livsforsikring til privatpersoner, bedrifter og offentlige virksomheter.

Storebrands visjon er å være Nordens fremste og mest respekterte samarbeidspartner innen langsiktig sparing og forsikring. For Storebrand Livsforsikring innebærer det at selskapet skal være Norges mest respekterte og kundeorienterte livsforsikringsvirksomhet. En slik posisjon kan bare nås og opprettholdes gjennom markedets høyeste kvalitet på rådgivning, kundebetjening og produkttilbud. Storebrand Livsforsikring har et fortrinn i Norge ved at Storebrandkonsernet er den eneste store aktøren i markedet med langsiktig sparing og livsforsikring som hovedvirksomhetsområder.

Rammebetingelsene for Storebrand Livsforsikring forretningsområder er endret på en rekke områder de siste årene, blant annet gjennom innføring av nye virksomhetsregler for livsforsikring i 2008. Blant kommende endringer på i rammebetingelsene som er av stor betydning for selskapet er pensjonsreformen, som innføres i 2011, og Solvency II, som skal gjennomføres i norsk lovgivning fra høsten 2012.

Storebrands arbeid med å tilpasse seg disse endringene omfatter produktendringer, porteføljeendringer, kundedialog, endret risikostyring og tilpasning av systemer.

Datterselskaper og tilknyttede selskaper

Storebrand Livsforsikring eier 100 prosent av Storebrand Holding AB som igjen eier 100 prosent av SPP Konsern og SPP Fonder. SPP er en ledende svensk leverandør av livsforsikringer og tjenstepensjoner. SPP leverer både unit-linked produkter, tradisjonelle forsikringer og ytelsesbaserte pensjonsprodukter, så vel som konsulenttenester som dekker tjenstepensjoner og forsikrings- og administrasjonsløsninger for kommuner og andre organisasjoner. Samlet vil Storebrand og

SPP skape den ledende livsforsikrings- og pensjonstilbyderen i Norden. SPP har sitt hovedkontor i Stockholm.

Storebrand Livsforsikring eier 9 prosent direkte samt 81 prosent gjennom SPP i Benco Insurance Holding som igjen eier Nordben Life and Pension Insurance Company Ltd. på Guernsey og Euroben. Gjennom datterselskapene Aktuar Systemer AS og Storebrand Pensjonstjenester AS, tilbyr Storebrand leveranser innen aktuarterjenester, systemløsninger og alle typer tjenester knyttet til drift av pensjonskasser.

Storebrand Livsforsikring etablerte filial i Sverige i 2005. Filialen tilbyr pensjonsforsikringer og unit-linked avtaler i det svenske markedet etter norsk forsikringslov. Det foregår ikke lenger nysalg i filialen. Filialen ble i 2008 integrert med SPP.

Storebrand Finansiell Rådgivning AS ble etablert som et heleid datterselskap for å tilfredsstille lovpålagte endringer innenfor finansiell rådgivning (MiFid regelverket) som trådte i kraft fra 1. november 2007. Selskapet er 100 prosent eid av Storebrand Livsforsikring.

Storebrand Eiendom Holding AS er holding-selskap for eiendomsvirksomheten. Selskapet er 100 prosent eid av Storebrand Livsforsikring.

Storebrand Eiendom AS forvalter eiendommer for Storebrand og SPP nasjonalt og internasjonalt. Selskapet er 100 prosent eid av Storebrand Livsforsikring.

Storebrand Livsforsikring eier 58 prosent av Foran Real Estate i Latvia samt 31 prosent gjennom SPP Livsforsikring. Selskapet investerer i skog i Latvia.

Salg

Etter innføringen av obligatorisk tjenstepensjon (OTP) i 2006 er markedet for tjenstepensjon i større grad et flyttemarked. Storebrand er svært konkurransedyktig i dette markedet. Storebrand fikk i 2009 en netto flyttebalanse (meldt salg) på 2,4 milliarder kroner for kollektiv pensjon.

Samlet tilflytting til Storebrand de siste 5 årene er på over 12 milliarder kroner.

Flere av selskapets kunder har gjennomført eller vurderer overgang fra ytelsespensjon til innskuddspensjon.

I markedet for offentlig tjenstepensjon har flere store offentlige virksomheter flyttet tjenstepensjonsordningen sin til Storebrand. Kommunemarkedet var krevende, og preget av uryddige prosesser. Storebrand fikk ingen nye kommunekunder, og mistet tre. Samlet sett flyttes det i 2009 likevel netto 540 millioner kroner til Storebrand i markedet for offentlig tjenstepensjon.

I personmarkedet lyktes Storebrand godt med salg av Garantikonto, med et nettosalg på 1,6 milliarder kroner. Den nye ordningen for individuell pensjonssparing (IPS) ble lansert i 2008. Hittil har det blitt solgt relativt lite av dette spareproduktet, noe som har sammenheng med lave sparegrenser og skatteregler som fremstår som uoversiktlige for forbrukerne.

Regelverk for livsforsikringsbransjen i Norge

Ny forsikringsvirksomhetslov med forskrifter trådte i kraft 1.1.2008. Den nye loven innebærer omfattende endringer for livsforsikrings-selskapene. Storebrand arbeidet i løpet av 2008 intensivt for å styrke sin konkurransekraft ved å utnytte de forretningsmuligheter som åpnet seg. Målet med den nye forsikringsvirksomhetsloven er større forutsigbarhet og gjennomsiktighet i prisingen av forsikringsproduktene, samt å skape et tydeligere skille mellom kundenes midler og forsikrings-selskapets egne midler. Hovedprinsippet etter det nye regelverket er at prisene fastsettes med endelig virkning og betales på forhånd.

Fram til 2008 ble kundenes midler og selskapets egne midler investert i en og samme portefølje uten at kundene kunne påvirke investeringsrisikoen for sine egne midler. Lovverket åpner for at selskapets samlede portefølje kan deles opp i underporteføljer med forskjellig

aktivassammensetning og risiko. Dette betyr at kunder i større grad vil kunne påvirke hvordan deres midler skal investeres.

For kollektive pensjonsforsikringer med avkastningsgaranti skal avkastningsgarantien prises i forkant. Nivået på avkastningsgarantien, størrelsen på bufferkapitalen (dvs tilleggsavsetninger og kursreserver) og investeringsrisikoen for porteføljen pensjonsmidlene investeres i, er styrende for hvilken pris kunden betaler for sin avkastningsgaranti. Det er risikoen egenkapitalen utsettes for som er utgangspunktet for prissettelsen av avkastningsgarantien. En kollektiv pensjonskunde kan velge en investeringsprofil med lav aksjeandel som normalt gir lavere risiko for tap og lavere forventet avkastning. Økt aksjeandel ville normalt gi høyere forventet avkastning, men også en høyere pris for avkastningsgarantien. Høyere avkastning vil over tid redusere kundens pensjonskostnader. Tilleggsavsetningene kan kun brukes til å dekke manglende avkastning på egen kontrakt.

Kollektive pensjonskunder kan velge en særskilt investeringsportefølje for plassering av sine midler. Det er valgfrihet for kundene ved at de kan velge mellom standardiserte risikoprofiler, eller ha et tilnærmet fritt investeringsvalg innenfor de begrensninger som til enhver tid følger av lov og forskrifter. Kunden kan da definere sin investeringspolicy omtrent som om forvaltningen skjer i en pensjonskasse.

Kundene kan velge langsiktige kontrakter med garantiperioder på opp til 5 år. Prisen for en flerårig avkastningsgaranti vil være lavere enn for en årlig avkastningsgaranti over samme periode. Det er imidlertid krav om at forpliktelsene overfor de forsikrede til enhver tid skal være dekket av tilstrekkelige forsikringsmessige avsetninger, og om nødvendig kan også egenkapitalen benyttes for å sikre tilstrekkelig reservering i løpet av avtaleperioden. I regelverket for flerårig avkastningsgarantier er det større avtalefrihet mellom kunde og selskap. Kunden kan blant annet stille egen bufferkapital som sikkerhet ved avkastning under den beregningsrenten som anvendes i forsik-

ringen. En slik økning i risiko for kunden, reduserer også den samlede prisen for avkastningsgaranti som kunden skal betale.

Overskudd

For kollektiv ytelsespensjon og for nyopprettede garanterte individualprodukter går overskuddet knyttet til avkastningsrisiko og forsikringsrisiko til kunden. De ulike delene av kundeleveransen prises separat på forhånd og hvert priselement kan inneholde et fortjenesteelement til forsikringsselskapet.

Gamle og nye individuelle poliser utgått fra kollektive pensjonsforsikringer har modifisert overskuddsdelingsregime som innebærer at selskapet kan beholde inntil 20 % av overskuddet som her utgjør summen av rente- og risikoresultatene fra disse polisene. Modifisert overskuddsdelingsmodell innebærer at et eventuelt negativt risikoresultat vil gå til fradrag mot kundenes renteoverskudd. Selskapet får i tillegg tilført all avkastning på kapital i balansen som ikke tilhører kundene.

Tradisjonelle individuelle produkter som var i selskapet før lovens ikrafttredelse kan videreføres etter overskuddsregler som gjaldt før 2008, og Storebrand tar sikte på fortsatt å forvalte disse midlene etter dette regimet. Det gis ikke anledning til å etablere nye kontrakter i denne porteføljen.

Premiebetaling

Pris for avkastningsgaranti

Premien beregnes for ett år av gangen, og betales forskuddsvis med mindre det er avtalt terminvis betaling.

Kunden betaler for avkastningsgarantien forskuddsvis hvert år. Det innebærer at selskapet ikke vil kunne hente fortjeneste etterskuddsvis ved å beholde deler av renteoverskuddet fra kundenes forsikringskontrakter. Dog finnes en overgangsregel som gjelder muligheter for tilbakeholdelse av overskudd for pensjonister i kollektive pensjonsforsikringer for årene 2008–2010. Det er mulig å foreta tilleggsavsetninger som i år med lav avkastning kan benyttes til å dekke avkastning mellom null prosent og avkastningsgarantien. Tilleggsavsetningene skal være fordelt på de enkelte kontraktene.

Maksimal størrelse på tilleggsavsetninger er gitt i forsikringsvirksomhetsloven. Forsikringsselskapet står for all nedsiderisiko og må reservere opp forsikringen dersom bufferavsetninger ikke er tilstrekkelige eller tilgjengelige.

Pris for risikodekningene

Kunden vil få tilført overskudd på risikoresultatet for forsikringsdekningene, mens et underskudd på risikoresultatet i utgangspunktet må dekkes av forsikringsselskapet. Det åpnes imidlertid for at inntil halvparten av risikooverskuddet i en bransje kan tilbakeholdes i et risikoutjevningfond. Underskudd på risikoelementene kan dekkes fra risikoutjevningfondet før forsikringsselskapet eventuelt må bruke egenkapital.

Pris for administrasjon og forvaltning

Administrasjons- og forvaltningskostnadene betales forskuddsvis hvert år med endelig virkning for kunden. Et eventuelt underskudd i administrasjons- og forvaltningsresultatet må dekkes av forsikringsselskapet, og et eventuelt overskudd vil tilfalle selskapet. For kontrakter som forvaltes i investeringsvalgporteføljen, skal prisen for kapitalforvaltning skilles ut som et eget priselement.

Resultat

Storebrand Livsforsikring AS har i juni 2009 utstedt obligasjonslån som er notert ved Oslo Børs.

Storebrand Livsforsikring AS er et heleiet datterselskap av det børsnoterte selskapet Storebrand ASA. For informasjon om Storebrandkonsernets resultat pr. 31.12.2009 vises det til Storebrand Konserns kvartalsrapport pr. 31.12.2009.

Det offisielle regnskapet til Storebrand Konsern er avlagt i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS), mens det offisielle konsernregnskapet til Storebrand Livsforsikring AS er satt opp i samsvar med årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper.

I tabellene til høyre gjengis konsernregnskapsinformasjon i Storebrand Livsforsikring AS, basert på IFRS-prinsippene.

Resultat Liv og Pensjon

Presentasjon av norsk og svensk virksomhet vises eksklusive interne transaksjoner.

Nedenfor omtales resultatutviklingen i henholdsvis Liv og Pensjon Norge og Sverige.

Liv og Pensjon Norge

- Avkastning over gjennomsnittlig rentegaranti i samtlige porteføljer
- Styrkede kundebuffer
- Fortsatt positiv salgsutvikling

Administrasjonsresultat

Administrasjonsresultatet i 2009 er minus 169 millioner kroner og minus 177 millioner kroner for 2008. Resultatet er svakere enn ønsket, men effektene av underliggende reduksjon i kostnader som følge av lavere bemanning i flere områder begynner å gi resultater. Kostnadsnivået reduseres og vil gi bedre administrasjonsresultater fremover og det er en operativ målsetning om at administrasjonsresultatet til eiere skal være positivt fra 2010.

Resultat Liv og Pensjon *

Millioner kroner	2009	2008
Liv og Pensjon Norge	759	348
Liv og Pensjon Sverige	487	831
Resultat før amortisering og nedskrivning	1 246	1 179
Amortisering immaterielle eiendeler	-340	-476
Nedskrivning immaterielle eiendeler		-2 500
Resultat før skatt	906	-1 797
Skatt	30	-471
Resultat etter skatt	936	-2 269

*) Omfatter Storebrand Livsforsikring Konsern eksklusive Storebrand Eiendom AS og SPP Fonder AB.

Resultat Liv og Pensjon Norge

Millioner kroner	2009	2008
Administrasjonsresultat	-169	-177
Risikoresultat	229	475
Finansresultat **	201	-316
Pris på rentegaranti og fortjeneste risiko	478	398
Øvrig	20	-31
Resultat før skatt	759	348

***) Avkastningsresultat og overskuddsdeling.

Risikoresultat

Risikoresultatet utgjør 229 millioner kroner for 2009 og 475 millioner kroner for 2008. Den underliggende utviklingen er noe svakere enn forventet for året 2009 i forhold til 2008. Nedgangen i resultatet for 2009 skyldes engangseffekter som slo positivt ut i 2008 og negativt i 2009. Sett over siste to år, er risikoresultatene som forventet.

Det er anledning til å avsette inntil 50 prosent av risikoresultatet for kollektiv pensjon til risikoutjevningfond til dekning av eventuelt fremtidig negativt risikoresultat. I kollektiv privat er det for 2009 avsatt 70 millioner kroner til risikoutjevningfond. Risikoutjevningfondet utgjør 181 millioner kroner ved utgangen av 2009 for kollektiv pensjon. Risikoutjevningfondet for fripoliser utgjør 42 millioner kroner ved utgangen av 2009, og det er ingen endring i 2009.

Finansresultat

Finansresultatet for 2009 er 201 millioner kroner mot minus 316 millioner kroner for 2008.

Markedsavkastning kollektivporteføljen

	2009	2008
Totalt	4,6 %	-0,2 %
Kollektiv standard	4,8 %	-0,2 %
Fripoliser	4,5 %	-1,3 %
Individual	4,3 %	-0,1 %

Det er god avkastning i samtlige kundeporteføljer med rentegaranti. Oppnådd avkastning er over gjennomsnittlig rentegaranti i alle porteføljer.

Avkastningen til de anbefalte investeringsvalgene for innskuddspensjon ble avkastningen henholdsvis 10,6 prosent (minus 5,8 prosent) for forsiktig profil, 20,6 prosent (minus 22,3 prosent) for balansert profil og 30,2 prosent (minus 35,5 prosent) for offensiv profil. For alle profiler er avkastningen bedre enn benchmarkavkastningen.

Det er i 2009 foretatt nedskrivning av eiendomsverdiene med 1 180 millioner kroner fordelt på 287 millioner kroner i den direkte eide porteføljen i Norge og 893 millioner kroner i indirekte eksponering, hovedsakelig i utenlandske eiendomsfond. Verdsettelsen av eiendomsporteføljen er støttet av et bredt utvalg av eksterne takster.

Aksjemarkedene har steget signifikant siden slutten av første kvartal. Pr. 31.12 var det norske og det svenske markedet opp henholdsvis 64,8 og 43,7 prosent siden årsskiftet. Også verdensindeksen har hatt positiv utvikling i 2009, dog noe lavere enn indeksene fra Norge og Sverige. Year-to-date endring for Morgan Stanley World Index i lokal valuta er pr. 31.12 opp 26,25 prosent. Volatilitetsindeksen har i perioden hatt en utvikling mot historisk mer normale nivåer enn det vi så i andre halvdel 2008. Pr. 31.12 var volatilitetsindeksen VIX på samme nivå som tidlig i 2008.

Norges Bank økte styringsrenten med 25 basispunkter til 1,75 prosent under rentemøtet 17. desember. Kort pengemarkedsrente har falt mer enn styringsrenten siden årsskiftet, men stabilisert seg de siste månedene. Den har imidlertid ikke kommet betydelig opp etter økningen i styringsrenten

og 3 måneders NIBOR er pr. 31.12 stabil på 2 prosent. Lange norske renter er nærmest uendret siden begynnelsen av 2009. Nivået var pr. 31.12 4,3 og 4,7 prosent for henholdsvis fem- og tiårsrenten. I Pengepolitisk rapport 3-2009 utgitt av Norges Bank justerer man forventninger om opptrapping i renten ned, og indikerer dermed lavere lange renter enn tidligere antatt.

Indeksen iTraxx Europe måler prisen på kredittforsikring på obligasjoner med høyeste kvalitet utstedt av 125 selskaper fordelt på seks sektorer og fungerer sådan som en god tilnærming på utviklingen i kredittpåslaget i pengemarkedet. Indeksen har sunket med 104 basispunkter i 2009, men er fortsatt nesten tre ganger høyere enn gjennomsnittsverdien for 2007.

For året som helhet er samlet meravkastning i forfold til benchmark på 977 millioner kroner. 102 millioner kroner stammer fra interne aksjerelaterte mandater, 759 millioner kroner fra interne rente- og kredittmandater og 116 millioner kroner fra eksterne mandater.

Selskapsporteføljen leverer et resultat på 52 millioner kroner for 2009. Avkastningen på de investerte midlene er 5,2 prosent for 2009 mot 3,0 prosent i 2008. Selskapsporteføljen er nå i all hovedsak investert i aktivaklasser med lav risiko. Pengemarked utgjør i underkant av 80 prosent av investeringsporteføljen som har bidratt med god avkastning. Rentekostnadene på Storebrand Livsforsikrings lån utgjør om lag netto 130 millioner kroner i kvartalet for de kommende 12 måneder. Samlet rentebærende gjeld utgjør 6,6 milliarder kroner ved utgangen av året.

Overskuddsdeling

Avkastningen for individualproduktene med overskuddsdeling er for 2009 bedre enn gjennomsnittlig rentegaranti. Som følge av enkelte kontrakter med høyere garanti enn oppnådd avkastning er resultatet til eier belastet med 15 millioner kroner for året 2009.

Avkastningen for fripolisene var i 2009 bedre enn den gjennomsnittlige rentegarantien i porteføljen på 3,8 prosent.

Premieinntekt eksklusive tilflytting av premiereserve

Millioner kroner	2009	2008
Kollektiv ytelse fee-basert	8 286	9 948
Fripoliser	101	97
Kollektiv med investeringsvalg	2 624	2 260
Tradisjonell individuell kapital og pensjon	1 506	1 638
Individuell med investeringsvalg	2 073	1 023
Risikoprodukter uten overskuddsdeling	1 484	1 338
Sum	16 073	16 304

Soliditetskapital

Millioner kroner	2006	2007	2008	2009
Egenkapital	5 361	14 304	15 247	14 000
Ansvarlig lånekapital	2 962	8 814	9 833	6 637
Risikoutjevningfond		197	153	225
Kursreguleringsfond	5 918	3 889		31
Tilleggsavsetning (TA)	5 551	5 757	3 437	4 646
Villkorad återbäring (VÅ)		13 699	7 499	8 689
Oververdi obligasjoner til amortisert kost	1 097	40	-313	140
Opptjent resultat	4 175	1 340		952
Sum	25 063	48 041	35 856	35 321

Resultat Liv og Pensjon Sverige

Millioner kroner	2009	2008
Administrasjonsresultat	-101	-103
Risikoresultat	253	287
Finansresultat	260	340
Øvrig	74	293
Valutaeffekt		14
Resultat før amortisering og nedskrivning	486	831
Amortisering immaterielle eiendeler	-340	-476
Nedskrivning immaterielle eiendeler		-2 500
Resultat før skatt	146	-2 145

Det er ingen overskuddsdeling på fripoliser og individuell kapitalforsikring for 2009 da selskapet har bygget buffer i form av tilleggsavsetning på 242 millioner kroner. Når det gjelder individuell pensjonsforsikring er det i 2009 belastet et underskudd på 22 millioner kroner som følge av negativt risiko- og administrasjonsresultat.

Pris på rentegaranti og fortjeneste risiko

Gjennom forhåndsprising av rentegaranti og fortjeneste på risiko er resultat til eier etter ny forsikringslov mindre avhengig av bokført avkastning i kundeporteføljene. Det

er for 2009 inntektsført 478 millioner kroner mot 398 millioner kroner i 2008. Gjennomførte prisøkninger vil gi effekt fra og med 2010.

Øvrig resultat

Øvrig resultat utgjør 20 millioner kroner for året 2009 og minus 31 millioner kroner for 2008.

Storebrand ervervet den 1. juli 2009 14 prosent av aksjene i rådgivningsselskapet Formuesforvaltning gjennom en overføring av enkelte kundeporteføljer. Storebrand har en opsjon til å øke sin eierandel til 20,8 prosent. Formuesforvaltning er et rådgivningsselskap rettet mot høyinntekts-

segmentet. Transaksjonen har en positiv resultateffekt på 51 millioner for 2009.

Premieinntekt

Samlede premieinntekter (se tabell side 6) er redusert med 1 prosent sammenlignet med i fjor. Utviklingen i tjenstepensjonsmarkedet er preget av lavere lønnsvekst i år enn i tilsvarende periode i fjor.

Nytegning

For 2009 er samlet nytegnet premie (APE) på 1.035 millioner kroner (1.583 millioner). Nedgangen fra 2008 skyldes hovedsakelig redusert APE for kollektiv ytelsespensjon. Det har vært en god økning i forvaltningskapitalen for Garantikonto og Link-produkter gjennom 2009. Kollektiv pensjon offentlig sektor har en økning i nytegnet premie (APE) på 127 millioner kroner i 2009 (37 millioner). Nedgangen i APE for individualbransjene fortsetter også i 2009. Selskapet vant en rekke større anbudsprosesser i slutten av 2009, disse kommer først med i regnskapet i 2010.

Balanse

Diagrammene nedenfor viser risikoustert allokering (inklusive derivater). Aksjeandelen i porteføljene med garanti utgjør mellom 4 prosent og 30 prosent. I gjennomsnitt er aksjeandelen 11 prosent, mot 5 prosent ved inngangen til året. Allokering til anleggsobligasjoner er allokeringen endret fra 15 prosent til 27 prosent i gjennomsnitt for

porteføljene med garanti. Økningen i aksjer og anleggsobligasjoner motsvares i tilsvarende reduksjon i omløpsobligasjoner og pengemarked. Selskapsporteføljens aksjeandel er redusert fra 3 prosent til 0 prosent i 2009.

Fra årsskiftet 2010 er fripoliseporteføljen splittet opp i tre underporteføljer basert på kontraktens kundebuffer. Dette medfører at fripolisene med mye tilleggsavsetninger nå har en aksjeandel på 20 prosent. Dette bidrar til å øke den forventede avkastningen for både kunde og eier. Den totale forvaltningskapitalen er i 2009 økt med om lag 5 milliarder kroner og utgjør 204 milliarder kroner ved utgangen 2009.

Soliditetskapital

Soliditetskapitalen (se tabell side 6) på 35,3 milliarder kroner er redusert som følge blant annet innfrielse av ansvarlig lån. Det har også vært positiv resultatutvikling og økning av kundebuffer. Tilleggsavsetningene utgjør 4,6 milliarder kroner ved utgangen av 2009, en økning på 1,2 milliarder kroner.

Kapitaldekningen for Storebrand Livsforsikring konsern ble 14,9 prosent, en nedgang i 2009 fra 17,4 prosent som følge av netto innfrielse av ansvarlig lån med 1 milliard kroner og avsatt konsernbidrag til Storebrand ASA på 610 millioner kroner. Storebrand Livsforsikring konsern oppnådde en solvensmarginprosent på 170 prosent, en

forbedring på 10 prosentpoeng som følge av positiv resultatutvikling og økte tilleggsavsetninger.

Liv og Pensjon Sverige Resultat (se tabell side 6)

Administrasjonsresultat

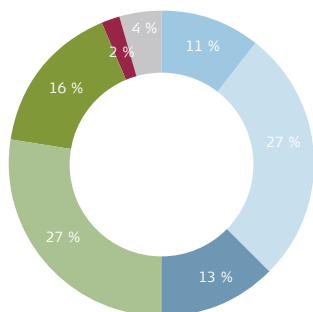
Administrasjonsresultatet i SPP ble minus 101 millioner kroner (minus 103 millioner). Administrasjonsinntektene ble påvirket av et lavere avgiftsgrunnlag i begynnelsen av året, som følge av nedgangen på aksje- og kapitalmarkedene. Forvaltet kapital har tatt seg kraftig opp i løpet av året, og kapitalavgiftene er tilbake på nivåene før finanskrisen. Inntektene fra premieavgiftene ble redusert sammenlignet med året før, grunnet hardere konkurranse. Samlet utviklet de administrative inntektene seg positivt i forhold til fjoråret. Administrasjonskostnadene var høye i forhold til 2008. Dette skyldes i hovedsak engangskostnader forbundet med omstrukturering samt markedsaktiviteter. I resultatet for SPP inngår også BenCo Insurance Holding B.V. fra juni 2009.

Risikoresultat

Risikoresultatet ble i 2009 på 253 millioner kroner (287 millioner). I løpet av året har oppløsning av sykereserver som følge av friskmeldinger gitt et kraftig positivt bidrag. Overlevelsens- og dødsfallsresultatet bidrar samlet med et lite, positivt resultat. Årsaken

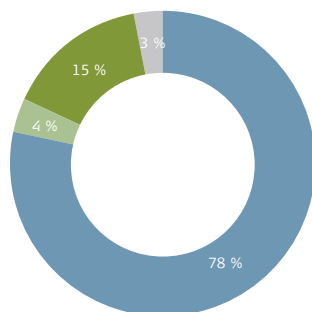
Aktivprofil

Kundeporteføljer med garanti

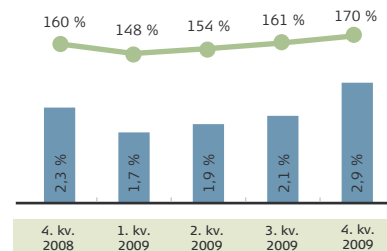
- Pr. 31.12.2009
- Aksjer
 - Obligasjoner
 - Pengemarked
 - Anleggsobligasjoner
 - Eiendom
 - Alpha
 - Annet

Selskapsporteføljen

- Pr. 31.12.2009
- Pengemarked
 - Anleggsobligasjoner
 - Eiendom
 - Annet

Soliditet

- Tilleggsavsetninger i % av kundefond med garanti
- Solvensmargin

til at sykeresultatet er mer volatil er at det påvirkes sterkt av innskjerpede regler for sykemeldinger ved lengre sykdomsperioder.

Finansresultat

Finansresultatet ble i 2009 totalt 260 millioner kroner (340 millioner).

Finansavkastning

i %	2009	2008
Defined Benefit (DB)	4,12	0,59
Defined Contribution (DC)	5,00	2,90
P250*	9,59	-5,89
P300*	4,77	1,19
P520*	2,86	9,59
AP (Avgangspensjon)	1,27	-

**) Høyeste rentegaranti i porteføljene P250, P300 og P520 er henholdsvis 2,5 %, 4 % og 5,2 %.*

Året begynte med negativ avkastning på investeringsporteføljene, som følge av stigende rente og fallende aksjemarkeder. I 2. kvartal 2009 bedret aksje- og kredittmarkedene seg. Sammen med økt aksjeeksponering ga dette en positiv avkastning på samtlige porteføljer for året 2009.

1. februar 2009 ble den garanterte renten for nye premier i DC senket fra 2,5 prosent til 1,25 prosent som følge av det rådende renteklimaet. Det ble lagt til en ny forvaltningsportefølje (AP) bestående av avgangspensjoner i mars 2009.

I begynnelsen på året iverksatte selskapet tiltak for å stabilisere og bedre solvensen. Solvensmarginen steg kraftig i løpet av årets første måneder idet rentenivået steg og forskjellen mellom bolig- og statsrenten økte. I samme periode falt finansresultatet som følge av det stigende rentenivået og en redusert forskjell mellom swap- og statsrente.

Den forbedrede solvensen gjorde at SPP i resten av året kunne redusere hedgeporteføljen og øke aksjeeksponeringen i forvaltningsporteføljene. Disse tiltakene, kombinert med styrkingen av kreditt- og aksjemarkedene, førte til at finansresultatet bedret seg.

Den gode totalavkastningen på investeringsporteføljene medfører en avkastningsdeling innenfor DC med til sammen 160 millioner kroner for 2009.

I løpet av 4. kvartal 2009 gikk SPP over til nye dødelighetsantagelser ved beregning av livsforsikringsavsetninger. I sammenheng med oppkjøpet av SPP ble det gjort en avsetning for den beregnede effekten av overgangen til de nye antagelsene. Reserveringen var høyere enn den faktiske effekten ved overgangen, hvilket har gitt en positiv nettoeffekt på 82 millioner kroner.

Øvrig resultat

Øvrig resultat ble 74 millioner kroner (293 millioner) i 2009. Resultatet skyldes først og fremst avkastningen på egenkapitalporteføljen. Porteføljen har i sin helhet vært plassert i rentebærende verdipapirer, og forandringen fra fjoråret skyldes renteforskjeller. Resultatet omfatter også rentekostnader på obligasjonslån.

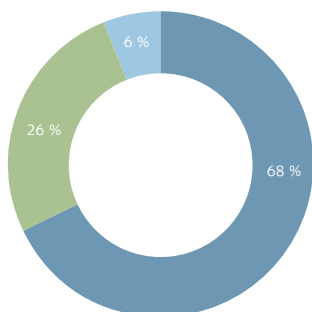
Premieinntekter

Millioner kroner	2009	2008
Garanterte produkter	3 529	3 729
herav løpende premier	2 892	3 035
herav engangspremier	637	694
Unit Link	3 081	3 010
herav løpende premier	2 535	2 467
herav engangspremier	546	543
BenCo	744	596
herav løpende premier	476	274
herav engangspremier	268	322
Sum	7 354	7 334

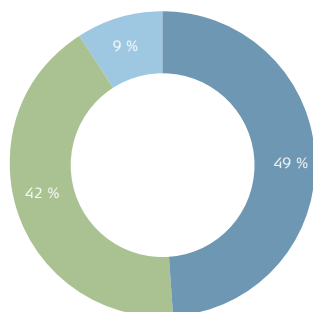
Premieinntektene i 2009 var 7 354 millioner kroner (7 334 millioner). SPP hadde en positiv utvikling innen nysalg målt i APE gjennom året, med en økning på totalt 6 prosent sammenlignet med året før målt i lokal valuta. Den sterke økningen skjer først og fremst gjennom meglerkanalene og innen fondsforsikrings- og valgsentralsprodukter.

Aktivprofil kundeporteføljer med garantert avkastning

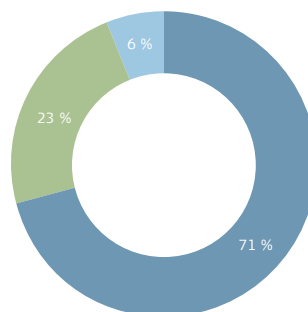
Defined Benefit (DB)

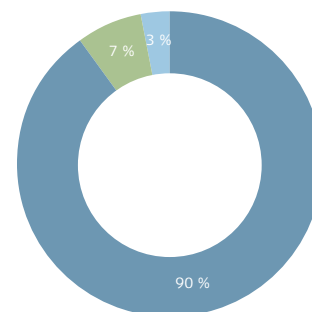
Defined Contribution (DC) P250*

Defined Contribution (DC) P300*

Defined Contribution (DC) P520*

- Renter
- Aksjer
- Alternative investeringer

**) Høyeste rentegaranti i porteføljene P250, P300 og P520 er 2,5 %, 4 % og 5,2 %.*

Balansforhold

SPP praktiserer dynamisk risikostyring. Dette innebærer at SPP tilpasser sin aksjeeksponering til utviklingen i markedet. I løpet av året har aksjeandelen steget fra 3 til 26 prosent i DB porteføljen, og i samtlige DC-porteføljer har den største økningen skjedd i P250 der aksjeandelen har steget fra 11 til 42 prosent.

Villkorad återbäring

Villkorad återbäring (forsikringstakers reservekapital) har kommet seg igjen etter den kraftige nedgangen i 1. kvartal 2009 og har økt med 16 prosent ved årsskiftet 2009 sammenlignet med samme tidspunkt i 2008.

Forvaltet kapital var 112 milliarder kroner ved årsskiftet 2009 (103 milliarder), hvorav forvaltet kapital i Nordben var 6 milliarder kroner. En sterk netto kontantstrøm innen fondsforsikring, sammen med en positiv avkastning på porteføljene, bidro til at kapitalen steg kraftig i løpet av året.

Solvensmarginen har steget fra 135 til 194 prosent ved slutten av 2009.

Nye avtalevilkår for DB-bestanden

I 4. kvartal 2009 ble det innført nye avtalevilkår for DB-bestanden som innebærer bedre forutsetninger for langsiktig forvaltning. Overskuddsdeling ble erstattet

med en indekseringsavgift, som betyr at 0,4 prosent av kapitalen tas ut dersom pensjoner under utbetaling kan indekseres med endringen i KPI (konsumprisindeksen), og ytterligere 0,4 prosent dersom også opptjente pensjonsrettigheter (fribrev) justeres med KPI.

Avstemming tabeller mot resultatoppstilling

Tabellen under viser avstemming mellom resultattabellene i rapporten ovenfor som viser virksomhetsområdet Liv og Pensjon etter internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og resultat etter årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper. Det offisielle konsernregnskapet til Storebrand Livsforsikring er basert på årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper.

Risiko og kapitalforhold

Storebrands inntekter på kort og lang horisont er avhengig av eksterne forhold det er knyttet usikkerhet ved. De viktigste risikoforholdene er utviklingen i kapitalmarkedene og endringer i levealderen til den norske og svenske befolkningen. Visse interne operasjonelle faktorer kan også gi opphav til tap, ved for eksempel feil i forvaltningen av kunders midler.

Kontinuerlig overvåking og aktiv styring av risiko er et kjerneområde i konsernets

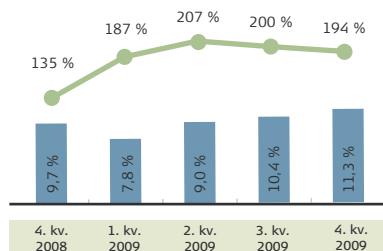
virksomhet og organisasjon, og det er i 2009 opprettet en egen avdeling i konsernet med ansvar for risikostyring på tvers av konsernets datterselskaper. Styring av operasjonell risiko er en integrert del av ledelsesansvaret i organisasjonen. Det gjennomføres årlig en risikovurdering i konsernledergruppen som resulterer i en risikooversikt med forbedringstiltak. Risikovurderingen presenteres for og behandles av styret.

For å sikre at forsikringsselskapene har tilstrekkelig kapital til å betjene sine forpliktelser, krever Finansinspektionen i Sverige og Finanstilsynet i Norge at forsikringsvirksomheten stresstestes etter forhåndsdefinerte maler. Stresstesten omfatter både aktiva og passivasiden i balansen. I Sverige omtales dette som «Trafikklyssrapportering» og i Norge «Risiko-basert Tilsyn». Disse er utviklet i tråd med det kommende europeiske regelverket for livsforsikring, Solvens II, og det forventes at videre utvikling i dette regelverket vil reflekteres i norsk og svensk rammeverk.

Liv og Pensjon Norge

Det er knyttet avkastningsgaranti til en vesentlig del av spareproduktene i livsforsikringsvirksomheten. I dag har disse spareproduktene en gjennomsnittlig årlig avkastningsgaranti på om lag 3,5 prosent.

Villkorad återbäring

- Villkorad återbäring i % av kundefond med garanti
- Solvensmargin

Avstemming tabeller i årsrapport mot resultatregnskap

Millioner kroner

	2009	2008
Resultat før skatt Liv og Pensjon	905	-1 797
Endring administrasjonsavsetning skadeforsikring	3	3
Endring sikkerhetsavsetning skadeforsikring	-18	-35
Biologiske eiendeler		-61
Selskapskapitalens andel av kursreguleringsfondet pr. 1.1.08		-320
Opphevelse av sikkerhetsfond		-133
Resultat Storebrand Eiendom (eiendomsforvaltning)	45	63
Resultat SPP Fonder (fondsforvaltning)	17	
Resultat Storebrand Livsforsikring Konsern før skatt	952	-2 280

Gjennomsnittlig garanti faller over tid ved at nye kontrakter maksimalt kan ha en årlig garanti på 2,75 prosent. Livselskapets finansielle risiko er i hovedtrekk knyttet til evnen til å innfri avkastningsgarantien, som for størstedelen av produktene gjelder for ett år av gangen. Dette stiller krav til hvordan kapitalen investeres, og til hvordan risikostyringen gjennomføres.

Aksjer har steget vesentlig mer i 2009 enn det som forventes for ett enkelt år, men svingningen i verdien av aksjer har også vært stor i 2009. Så sent som mars 2009 var det internasjonale aksjemarkedet på sitt laveste nivå på 6 år. Markedsrenter har steget i 2009, mens kredittpåslaget for kredittobligasjoner har falt. Gjennom markedsbevegelsene i 2009 er risikobærende evne vesentlig styrket fra utgangen av 2008. For norske livselskaper er et høyt rentenivå bedre enn et lavt siden avkastningsgarantien da lettere kan nås. Selskapet har plassert en andel av de finansielle eiendelene i obligasjoner under kategorien «lån og fordringer». Disse obligasjonene føres ikke løpende til markedsverdi, og vil gi en jevn bokført avkastning vesentlig over rentegarantien og dette bidrar til å redusere følsomheten for renteendringer.

Sammensetningen av de finansielle eiendelene følger av selskapets investeringsstrategi. Investeringsstrategien etablerer retningslinjer og rammer for selskapets risikostyring, kreditteksponering, motpartseksponering, valutarisiko, bruk av derivatinstrumenter og krav til likviditet i aktivaporteføljen. Målet med den dynamiske risikostyringen er å opprettholde en god risikobærende evne og fortløpende tilpasse den finansielle risiko til selskapets soliditet. Gjennom utøvelsen av denne type risikostyring forventer selskapet å skape god avkastning i hvert enkelt år og over tid.

Liv og Pensjon Sverige

SPP er eksponert for de samme typer risikoer som den norske delen av Storebrand Livsforsikring, men vilkårene i forsikringsproduktene er noe forskjellige. SPP har forsikringsprodukter med rentegaranti på innbetalte premier samt fondsforsikring der kunden bærer den finansielle risikoen. SPPs

ytelsesbaserte produkter har også inflasjonsjustering og således er det inflasjonsrisiko på deler av bestanden. Ved at det svenske rammeverket for livsforsikring i større grad er tilpasset det europeiske Solvens II-regelverket, der rentenivået løpende påvirker størrelsen på forsikringsforpliktelsen, har SPP en annen finansrisiko knyttet til rentebevegelsene. Dette påvirker aktivasjonen og risikostyringen av denne.

For SPP kan det oppstå latente underskudd for visse kunder. Selskapet gjør avsetninger i regnskapet for å møte dette og følger løpende opp risikoen gjennom blant annet Value at Risk-målinger. Latente underskudd kan reverseres ved god porteføljevækst og/eller økte markedsrenter. Risikostyringen i SPP er utformet og optimalisert etter dette regelverket.

Gjennom investeringsstrategiene for SPP settes rammer for allokering til risikable aktiva, med tilhørende løpende risikostyring. Risikostyringen gjennomføres med tilpasninger både i kundeporteføljen og i selskapets egne midler. Dette kan være ved endring av allokering til risikable aktiva eller gjennom bruk av derivater. Videre omfatter selskapets investeringsstrategi rammer og retningslinjer for kreditt- og motpartsrisiko. Likviditetsrisikoen håndteres ved at deler av finansinvesteringene plasseres i markedsnoterte verdipapirer med god likviditet.

Kapitalforhold

Storebrand legger vekt på å tilpasse nivået på egenkapital og lån i konsernet fortløpende og planmessig. Nivået tilpasses den økonomiske risikoen og kapitalkrav i virksomheten, hvor vekst og sammensetning av forretningsområder vil være en viktig drivkraft i behovet for kapital. Kapitalstyringen har som målsetting å sikre en effektiv kapitalstruktur og ivareta en hensiktsmessig balanse mellom interne mål i forhold til regulatoriske og ratingselskapenes krav. Konsernet har en målsetting om over tid å ha en solvensmargindekning i livvirksomheten på over 150 prosent. Storebrand Livsforsikring AS har videre en målsetting om en rating på A-nivå. Storebrand Livsforsikring AS hadde ved årsskiftet en rating på A3 og A- fra henholdsvis Moody's og Standard & Poor's.

Regulatoriske forhold

I Norge er livsforsikringsselskapene underlagt to regulatoriske kapitalkrav – ett som følger aktivasjonen (Basel) og ett som følger passivasjonen (Solvens I). Livselskapene i Norge følger fra 2008 ny forskrift for kapitaldekningskravet som er tilpasset kapitaldekningsreglene for banker gjennom Basel II. Basel-regelverket i kombinasjon med Solvens I forventes å gjelde for livselskapene frem til innføring av et felles europeisk kapitaldekningsregelverk for forsikringsselskaper, Solvens II. Arbeidet med utformingen av Solvens II foregår for fullt i EU. Storebrand følger arbeidet tett. Det er identifisert noen spesielle utfordringer med å innføre et slikt regelverk i Norge knyttet til størrelsen på det norske obligasjonsmarkedet, forholdet til ny lov om forsikring, de særnorske flyttereglene og nivået på bufferkapital i de norske selskapene. EU-parlamentet vedtok ramedirektivet i april 2009 og regelverket er planlagt gjennomført i 2012.

Som en forberedelse til innføringen av prinsippene i Solvens II, har Kredittilsynet utarbeidet risikomoduler tilpasset forsikringsselskapenes virksomhet samt prinsipper for risikobasert tilsyn. Metodikken som er lagt til grunn er i stor grad basert på det som nå foreligger i Solvens II med stress-tester som også hensyntar markedsverdi («fair value») på forpliktelsene. Stresstestene vil ikke medføre regulatorisk kapitalbinding, men skal lede til bedre risikomåling og risikokontroll i selskapene. Periodisk rapportering av risikobasert tilsyn ble innført fra første kvartal 2008.

Storebrand har i 2009 nedsatt et prosjekt med ansvar for å sikre god gjennomføring av Solvens II i konsernet. Det er gjort et grundig kartleggingsarbeid for å få innsikt i regelverket samt å forstå hvilke konsekvenser dette antas å få. Prosjektet har også startet arbeidet med å forberede konsernet på den nye beregningsmodellen samt å sikre at Solvens II blir en integrert del av Storebrand sin virksomhet. En viktig milepæl i 2010 vil være å delta i en kvantitativ studie av konsekvensene av det foreløpige regelverket (QIS5).

Personal, organisasjon og styrende organer

Storebrand Livsforsikring AS er et heleid datterselskap av Storebrand ASA. Ved utgangen av året var det 1 696 ansatte i livkonsernet, mot 1 805 ved årets begynnelse. De ansatte er fordelt med 1 032 i Norge og 664 i utlandet. Gjennomsnittsalderen i Storebrandkonsernet eksklusive SPP med tilhørende selskaper er 43 år og gjennomsnittlig ansiennitet er 10 år. Storebrand benytter i Norge følgende tekst i stillingsannonser: «Vi er opptatt av mangfold og oppfordrer kvalifiserte kandidater til å søke uansett alder, kjønn, funksjonshemming, kulturell bakgrunn eller seksuell orientering.»

Kompetanse

Kompetanseheving er grunnleggende for god leder- og medarbeiderutvikling. Kompetansehevingen i Storebrand utføres på en rekke ulike arenaer. Den viktigste arenaen er «på-jobben» kompetanseheving, der ledere og medarbeidere kontinuerlig må utvikle og dele kompetanse. Den andre viktige formen for kompetanseheving gjøres i en-til-en relasjoner mellom ledere og medarbeidere sammen med personal-sjefer og navigatører i effektiviseringsprogrammet Lean. Disse arenaene blir spesielt benyttet til kompetanseheving av lederferdigheter. Den tredje viktige formen for opplæring er standardiserte opplæringstilbud rettet mot større grupper. De tre viktigste formene for slike tilbud er e-læring, selvstudium og mer tradisjonell klasseromsundervisning.

Kompetansehevingstilbudet i Storebrand fokuserer på tre ulike læringsveier: lederkompetanse, spesialistkompetanse og prosjektkompetanse.

Storebrand har i 2009 tatt flere nye initiativ i videreutviklingen av kompetansetilbudene. Det er i hovedsak kompetansetilbudet for spesialist- og fagkompetanse som er blitt utvidet og styrket i nært samarbeid med forretningsområdene. Lederutvikling har også i 2009 hatt stort fokus. Selskapets ledere gjennomgår obligatoriske leder-treningssmoduler.

Det er blitt investert mye ressurser i at e-læringen skal bli et konsernverktøy, noe som er på vei til å gi gode resultater. E-læring er et meget kostnadseffektivt læringsverktøy, som hele Storebrandkonsernet vil benytte. Bredden i bruken av e-læringen og tilbud av kurs har økt. Spesielt viktig er det at også SPP har tatt i bruk e-læringen og er i gang med utvikling av nye e-læringskurs.

På bakgrunn av dette arbeidet har samarbeidet med kompetanseutviklingsmiljøene i SPP og Storebrand blitt styrket. Dette arbeidet er også en viktig del av Storebrand Leder, som er et samarbeid med Lean miljøet, som er et fruktbart samarbeid på tvers av kompetansemiljøene i Storebrand.

Likestilling/mangfold

Storebrands likestillings- og mangfoldsarbeid utøves i konsernet gjennom arbeid i mangfoldsutvalget. Dette er forankret i den tanke at arbeidet er viktig for å spille det marked og samfunn vi jobber i, for å sikre de mest kompetente kandidatene og belyse beslutninger på bakgrunn av ulikt ståsted, alt godt forankret i ledelsen.

Storebrand arbeider for å få flere kvinner inn i ledende posisjoner i selskapet. 33 prosent av styremedlemmene i Storebrand Livsforsikring AS er kvinner, og kvinneandelen i konsernledelsen er 20 prosent. Ved utgangen av året var det 39 prosent kvinner med lederansvar i konsernet. Storebrand deltar aktivt i et eksternt mentorprogram der hovedvekten av deltakerne er kvinner.

Storebrand er med i finansnæringsens lederutviklingsprogram for kvinner, Futura, med lederansvar, kandidat og mentor. Selskapet setter krav til samarbeidende rekrutteringsbyråer om at begge kjønn skal være representert som finalekandidater til lederstillinger. Selskapet har eget talentprogram og ansattegoder, slik som fleksibel arbeidstid og full lønn ved egen, barns og foreldres sykdom og under svangerskap, som er naturlige tiltak i likestillingsarbeidet. For bedre å kunne sammenligne lønn mellom kvinner og menn utarbeides det lønnsstatistikker for definerte nivåer.

I tillegg til likestillingsperspektivet er mangfoldsarbeidet knyttet opp mot systematisk arbeid for å inkludere personer fra grupper som er underrepresentert på arbeidsmarkedet, herunder funksjonshemmede og grupper med ulik etnisk bakgrunn. Den sistnevnte gruppen representerte 5 prosent av de nyansatte i 2009. For å tiltrekke kvalifiserte medarbeidere i den andre gruppen har Storebrand eksplisitt i stillingsannonser oppfordret funksjonshemmede og personer som har uføretrygd eller atferdsytelser til å søke stillinger. Storebrands ønske om å legge til rette for at søkere med nedsatt funksjonsevne og innvandrerbakgrunn skal gis ansettelse og tilgang til arbeidsplassen på lik linje med øvrige søkere, har resultert i at de gjeldende grupper kan velge om dette ønskes registrert.

Seniorpolitikk

Storebrand er klar over hvilken viktig ressurs seniorene er for konsernet. Således er 250 ansatte med mer enn 20 års ansiennitet medlemmer i Veteranklubben. En god seniorpolitikk er god butikk og selskapet har derfor i flere år jobbet systematisk for å gi ansatte over 50 år bevissthet om verdien i å stå lenge i arbeid.

I 2009 var det 35 medarbeidere over pensjonistalderen på 65 år i arbeid, mot 43 medarbeidere i 2008. Det er ingen ansatte over 65 år i SPP. I Norge var det 9 nyansettelser av personer over 45 år. Et stort flertall av ansatte som nærmer seg pensjonistalderen ønsker å jobbe videre (mer enn 50 prosent).

Sykefravær

Storebrand er opptatt av sykefravær og sykenærver. Sykefraværet i Storebrand Livsforsikring var i 2009 på 5,3 prosent mot 3,8 prosent i 2008 og 4,8 prosent i 2007. Det er langtidsfraværet som øker, mens korttidsfraværet er stabilt. SPP har et sykefravær på 2,5 prosent.

Storebrand ble en inkluderende arbeidslivsbedrift (IA) i 2002. Som følge av denne avtalen med trygdeetaten kan Storebrand-ansatte benytte egenmelding i inntil 24 dager pr. kalenderår. Statistikken for bruk av egenmeldinger i 2009 viser, som for tidligere

år, at det ikke er noen form for «misbruk» med hensyn til uttak av 24 dager, men IA-tiltaket er benyttet i større grad enn før. Ingen ansatte er fratatt retten til å levere egenmelding i 2009.

Aktiviteter knyttet til oppfølging av langtids sykefravær er definert i Storebrands personalhåndbok. Oppfølgingen skal skje fortløpende og det påligger både leder og medarbeider samme ansvar for oppfølging og dokumentasjon.

For ytterligere å redusere sykefraværet har selskapet som pilot iverksatt tiltak innenfor helse, ledelse, samspill i avdelingene og individuell oppfølging og mestring.

Storebrand har en intern helseklinikk, med et helhetlig og tverrfaglig behandlingskonsept, herunder psykologi- og mestrings-tjeneste. Ansatte tilbys røykesluttkurs, egen idrettshall og selskapet har aktivitetskampanjer som sykling til jobben. Storebrand har i tillegg egen bedriftsprest.

Storebrand har ikke vært utsatt for meldte personskader, materielle skader eller ulykker av betydning i 2009.

Endring i styret

Det har vært følgende endringer i styresammensetningen. Nina Udnes Tronstad og Maalfrid Brath har sluttet og er erstattet av Inger Johanne Bergstøl og Egil Thompson.

Samfunnsansvar

Storebrands ambisjon er å være Nordens ledende finanskonsern når det gjelder samfunnsansvar og samfunnsansvarlige investeringer. Som sentral aktør i finansbransjen handler det blant annet om å stille krav til miljø og samfunnsansvar i investeringene, bidra til å avdekke og forebygge økonomisk kriminalitet, og å utvikle pensjonsprodukter som hjelper bedriftskundene med å redusere sykefravær.

Storebrand kvalifiserte seg for 11. gang på rad til den ledende globale bærekraftsindeksen Dow Jones Sustainability Index, der kun de 10 prosent beste i verden innenfor sin bransje er kvalifisert. Storebrand er blant

et fåtall norske selskaper som har klart dette hvert år siden opprettelsen av indeksen i 1999. Konsernet ble også kåret av Carbon Disclosure Project til Nordens beste finanskonsern på klimarapportering og kvalifiserte seg derved også til CPSs Carbon Disclosure Projeçs Leadership Index.

I arbeidet med samfunnsansvar har Storebrand over lang tid engasjert seg i ulike internasjonale sammenslutninger for en mer bærekraftig utvikling i næringslivet. Storebrand er aktiv i og støtter arbeidet til organisasjonene World Business Council for Sustainable Development (www.wbcsd.org), UNEP Finance Initiative (www.unep.org) og FNs Global Compact (www.globalcompact.org). I tillegg har konsernet bidratt i utviklingen til og signert FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (PRI).

De tre viktigste områdene for konsernets samfunnsansvarsarbeid i 2009 har vært:

- Etikk
- Miljø
- Samfunnsansvar i SPP

Samfunnsansvar i SPP

SPP gjennomførte en rekke tiltak innenfor samfunnsansvarsområdet i 2009. Dette er viktige byggestener i arbeidet med å reposisjonere selskapet i det svenske markedet. De viktigste områdene har vært arbeidet med samfunnsansvar i salg og salgstrening, ekstern kommunikasjon, samfunnsansvar i kundekommunikasjon og prosesser for å holde orden i eget hus. I 2009 har samtlige selgere i SPP vært gjennom opplæring i samfunnsansvar og samfunnsansvarlige investeringer. Opplæringen har vært verdifull og gitt salgskorpset gode salgsargumenter. Over 50 prosent av selgerne har i etterkant av opplæringen rapportert at de legger vekt på SPPs arbeid med samfunnsansvar i møte med kundene. Også forsikringsmeglere har fått opplæring i samfunnsansvar i løpet av 2009.

SPP har vært aktiv på samfunnsansvarsområdet gjennom å delta i flere prosjekter og initiativ, blant annet Bærekraftig Verdiskaping og Global Compacts Nordic Networks samling i Stockholm. Gjennom

deltagelse i paneldebatter og seminarer har SPP markert seg som ledende i Sverige på samfunnsansvarlige investeringer. Andre tiltak for å styrke ekstern kommunikasjon har vært utarbeidelse av trykksaker om samfunnsansvar, nyhetsbrev og profilering av SRI på den nettbaserte Pensionsskolan.

Når det gjelder å holde orden i eget hus, har det blitt lagt vekt på implementering av nye innkjøpsregler, der det legges vekt på å stille krav om miljø- og samfunnsansvar i forhold til leverandører. I tillegg har arbeidet med etikk vært et prioritert område. Et omfattende arbeid med å få på plass nye etiske regler og tilhørende retningslinjer ble gjennomført høsten 2009.

Etisk regelverk

Konsernet ønsker å ha en åpen bedriftskultur. Åpenhet er en forutsetning for motivasjon, tillit og trygghet. Alle medarbeidere skal føle seg trygge til å ta opp både små og store saker med lederen sin eller andre i konsernet.

Fra 2009 overtok samfunnsansvarsheten det overordnede ansvaret for regler og retningslinjer innenfor etikk, varsling, anti-korrupsjon og mislighold. Konsernets etiske regler ble revidert, samtidig som det ble utarbeidet nye retningslinjer for arrangementer i regi av Storebrand-konsernet. Tilsvarende er retningslinjene for varsling, hvitvasking, arbeid mot korrupsjon, terrorvirksomhet og mislighold revidert.

Etikk er et fast tema på seminar for alle nyansatte, og er integrert i opplæringsmoduler for alle ledere. I 2009 ble det også utarbeidet et e-læringsprogram i etikk, som lanseres i februar 2010, og som alle ansatte skal ta i løpet av 2010. E-læringen skal fungere som forberedelse til den praktiske dilemmatreningen som alle avdelinger skal gjennomføre minst én gang i året. På denne måten sikrer vi at alle ikke kun har kjennskap til konsernets etiske regler, men også gjennom praktisk trening og diskusjon selv tar eierskap til reglene generelt og til etikk som analyseverktøy spesielt.

En egen spørsmål og svar-tjeneste på intranettet ble relansert høsten 2009, der

ansatte anonymt kan stille spørsmål om etiske problemstillinger. Dersom man ønsker å stille spørsmål eller gå videre med kritikkverdige forhold til personer utenfor administrasjonen, har vi etablert en ekstern varslingskanal til et advokatbyrå med lang erfaring innenfor dette området.

I 2009 ble det som en del av autorisasjonsordningen for finansielle rådgivere (AFR) gjennomført opplæring i etikk og håndtering av etiske dilemmaer. Målet er at alle konsernets rådgivere skal sertifiseres i løpet av 2010. For å kunne forbedre seg er det viktig å måle resultatene av arbeidet. Derfor utviklet konsernet i 2009 en egen etikkindikator bestående av fire elementer. Her måles andel ansatte som har tatt e-læringsprogrammet, andel ledere som har rapportert status i forhold til brudd på etiske regler, andel avdelinger som har diskutert etiske dilemmaer og hvorvidt de ansatte vet hva de etiske reglene betyr for deres daglige arbeid. Fra 2010 inngår etikkindikatoren i konserndirektørens målkort, i konsernets målkort og i samfunnsansvarsrapporteringen.

Miljø

Storebrand arbeider målrettet for å redusere forretningsdriftens belastning på miljøet, både i forhold til egen drift, investeringer, innkjøp og eiendomsforvaltning. Konsernet flyttet i desember 2009 inn i nytt hovedkontor, Lysaker Park, som er et miljø- og lavutslippsbygg. Dette betyr blant annet at selskapets energiforbruk blir halvert, og at miljøvennlige energikilder som solenergi og varmepumpe fra sjøen tas i bruk. Konsernet implementerte i 2009 nye retningslinjer for innkjøp med klare krav til miljø og samfunnsansvar. Dette kravet ble også lagt til grunn ved de store innkjøpene som ble foretatt i forbindelse med rehabilitering av Lysaker Park. Det nye hovedkontoret har derfor gjennomgående miljømerkede bygningsmaterialer og inventar.

I november 2009 ble hovedkontoret Miljøfyrtårnsertifisert. Konsernet tilfredsstiller derved kravene til energireduserende tiltak, riktig håndtering av avfall, gode rutiner på HMS-området, miljøkrav ved innkjøp og miljøfokus på transport som sertifiseringen stiller. For konsernet betyr miljøfyrtårn-

sertifisering av hovedkontoret at selskapet stiller like strenge krav til seg selv som til sine leverandører og i forhold til de selskaper det investerer i.

Storebrand ble i 2009, som eneste nordiske finanskonsern, inkludert i CDPs *Carbon Disclosure Leadership Index* (CDLI). Det internasjonale Carbon Disclosure Project (CDP) representerer 475 av verdens største institusjonelle investorer, med en samlet forvaltningskapital på 55 000 milliarder dollar. Indeksen er sammensatt av de 10 prosent beste nordiske selskapene som utmerker seg ved sin profesjonelle tilnærming til virksomhetens klimapåvirkning. For Storebrand, som selv stiller strenge klimakrav i sine investeringer, er det viktig å kunne vise til at vi også har høye krav til egen klimarapportering.

Selv om konsernet arbeider aktivt for å redusere utslipp, er det pr. i dag ikke mulig å redusere CO₂-utslipp til et nullnivå. For å kompensere for dette kjøper Storebrand FN-sertifiserte klimavoter (CER, certified emissions reductions). Som Norges første klimanøytrale finansaktør kjøper Storebrand klimavoter for totale CO₂-utslipp fra flyreiser, energiforbruk og firmabiler.

Innkjøp

Bare i Norge handler Storebrand for omlag 1,5 milliarder kroner i året. Det gir selskapet reell mulighet til å påvirke til forbedring innenfor samfunnsansvar. Nye retningslinjene vektet miljø og samfunnsansvar minimum 20 prosent i alle typer innkjøp. Leverandører som er utelukket fra investeringer i henhold til Storebrands konsernstandard for samfunnsansvarlige investeringer får ikke gi tilbud. Storebrand fikk i 2009 Svanepriisen for beste innkjøper på grunn av de miljøhensyn selskapet tar ved innkjøp (er også medlem nr. 1 i Svanens innkjøpsklubb).

Fremtidsutsikter

Liv og Pensjon Norge

Tjenestepensjonsmarkedet

Et stort flertall av arbeidstakerne i privat sektor er nå omfattet av innskuddsbaserte tjenestepensjonsordninger.

De siste årene har vært preget av økende overgang fra ytelsesbaserte til innskuddsbaserte pensjonsordninger. Hensynet til mer forutsigbare kostnader er det viktigste for bedrifter som gjennomfører slik omdanning.

Når man ser på hvor mye kapital som ligger i ordningene, vil reservene knyttet til ytelsesordningene likevel være dominerende i overskuelig fremtid.

Fripoliser

Som følge av innføring av obligatorisk tjenestepensjon (OTP), og økt omdanning fra ytelses- til innskuddsordninger, vil markedet for fripoliser vokse betydelig i årene som kommer. Konkurransen på dette er økende, og nye aktører har kommet til. Storebrand vil møte denne konkurranseoffensivt, med utgangspunkt i et konkurranse-dyktig produkt og lang erfaring med forvaltning av pensjonsmidler som gir trygghet for kunden. Storebrand har gjennom mer effektiv drift redusert kostnadene knyttet til forvaltning av fripoliser betydelig de siste årene. Det gir kundene mer pensjon igjen for fripolisen i Storebrand.

Finansdepartementet sendte høsten 2008 på høring et forslag om å oppheve tjenestepensjonsleverandørens enerett til å utstede fripoliser. Hvis dette blir vedtatt, vil det innebære at bedriftene kan velge å inngå avtale om utstedelse av fripoliser med et annet selskap enn det som forvalter tjenestepensjonsordningen for de aktive medlemmene. Finansdepartementet har ikke fulgt opp forslaget, og det ligger ikke an til noen endring av regelverket på dette området.

Pensjonsreformen

Pensjonsreformen trer i kraft 1. januar 2011. Regelverk for ny alderspensjon i folketrygden ble vedtatt av Stortinget våren 2009. Partene i offentlig sektor ble også enige om tilpasning av tjenestepensjon og AFP i offentlig sektor til den nye alderspensjonen i folketrygden. Banklovkommissjonen fikk i juni 2009 et mandat fra Finansdepartementet til å utrede tilpasninger av regelverket for tjenestepensjonsordningene i privat sektor. Banklovkommissjonen skal levere sin innstilling innen 30. mars 2010. Nytt regelverk for private

tjenestepensjonsordninger vil trolig vedtas av Stortinget høsten 2010.

De viktigste endringene i folketrygdens alderspensjon er innføring av en ny opp-tjeningsmodell hvor man går bort fra besteårsregelen og innfører alleårsopptjening. Det innføres også fleksibelt uttak av pensjon fra 62 år, og full frihet til å kombinere arbeid og pensjon uten avkorting. Det ventes at myndighetene vil legge til rette for tilsvarende mulighet til fleksibelt uttak i tjenestepensjonsordningene. Dagens pensjonsprodukter bygger på folketrygden, og når denne endres kan vi også vente endringer som tilpasser disse produktene til ny opptjeningsmodell og fleksibelt uttak i folketrygden.

Banklovkomisjonen vil også utrede et nytt tjenestepensjonsprodukt, en såkalt hybrid mellom dagens ytelses- og innskuddsbaserte ordninger. Storebrand følger regelverksprosessene på dette området tett.

For Storebrand innebærer pensjonsreformen en betydelig omstilling. Nye produkter og systemløsninger skal på plass, og samtlige bedrifter og ansatte med tjenestepensjonsordning skal forholde seg til nye muligheter for valg av pensjonsprodukter og fleksibel avgangsalder. Endelig regelverk for tjenestepensjonsordningene vil komme svært sent. Det stiller krav til god og løpende dialog med kundene frem mot implementeringen, og Storebrand arbeider aktivt for å holde bedrifter og ansatte oppdaterte.

Til tross for at regelverket ikke er klart, har Storebrand i lengre tid arbeidet med pensjonsreformen innenfor følgende hovedområder:

- Informasjon til kunder og deres ansatte
- Implementering av produkt
- System- og prosessendringer som følger av reformen samt forståelse og påvirkning av lovarbeidet.

Det ble i 2008 etablert et prosjekt som ivaretar disse aktivitetene.

Storebrand satser på HMS

Storebrand ønsker å stimulere til økt satsing på helse, miljø og sikkerhet (HMS) hos våre kunder i både privat og offentlig sektor.

Målrettet satsing på HMS gir de ansatte bedre trivsel og økt livskvalitet. Bedriftene vil få større verdiskaping og lavere kostnader til sykefravær, i tillegg til lavere forsikringspremie. Lavere sykefravær og færre nye uførepensjonister vil også gi betydelige besparelser for samfunnet. Gjennom HMS-rådgivning bistår vi bedrifter i arbeidet for et bedre arbeidsmiljø og lavere sykefravær. For Offentlig sektor har Storebrand opprettet et HMS- og seniorpolitisk fond. Fondet gir bidrag til ulike HMS-tiltak, kurs og etterutdanning hos kundene. I tillegg får kommuner og offentlige virksomheter tilbud om HMS-rådgivning og helseforsikring.

Liv og Pensjon Sverige

Det konkurranseutsatte pensjonsmarkedet har vokst de siste årene, og det er fremdeles rom for videre vekst. Premievolumet på det svenske markedet for tjenestepensjon anslås midlertidig til 92 (88) milliarder kroner. Samtidig har konkurransen blitt hardere, og den har delvis endret karakter.

Markedet for tjenestepensjoner kan deles i to grener: (1) Forsikringer som tegnes av enkeltpersoner (både kollektive og individuelle) og (2) andre pensjonsløsninger rettet mot arbeidsgiverne, som rådgivning, pensjonsforsikring med trekk i bonuser, risikoforsikring, pensjonsforsikring med trekk i lønn, beregningstjenester, samordning og forsikringspooler. SPP opererer på begge markedene.

De store anbudene har fått større betydning, noe som stiller store krav til selskapene som vil delta. Arbeidsmarkedspartnere (SN, LO, PTK) har skapt en markert endring i synet på hvilke kostnader bedriftene forventes å dekke. Enkelte avgiftstyper har blitt avskaffet. I stedet for større mangfold og bedre innsyn preges anbudsmarkedet av konkurransebegrensning og reduserte valgmuligheter for enkeltpersoner. Denne utviklingen kan føre til en monopolsituasjon der dynamisk produktutvikling hindres, noe som primært rammer kundene.

Større krav til innsyn har stilt pensjons-selskapene under press i form av tilsyn og

kontroll. Dette er en positiv trend for SPP, som er helt transparent i sin presentasjon og som fremmer åpenhet.

Interessen for holdbarhet og etiske produkter stiger i samfunnet. Denne interessen styrkes også på fonds- og pensjonsmarkedet. SPP har i år tatt i bruk Storebrands konsernstandard for ansvarlige investeringer.

Informasjon og rådgivning på andre måter enn ved personlige møter øker stadig, for eksempel via internett. Både enkeltpersoner og bedriftskunder forventer stadig bedre funksjonalitet, noe som krever rask utvikling og at selskapene kommuniserer og interagerer med kundene på nye måter.

Storebrand livsforsikrings filial i Sverige

Storebrand Livsforsikring åpnet filial i Sverige høsten 2005. Oppkjøpet og integreringen med SPP har endret forutsetningene for denne satsningen, og i 2009 ble det besluttet å samle alt nysalg i Sverige i SPP. Storebrand Liv Sverige vil ikke lenger tegne nye kontrakter, men eksisterende kundeforhold videreføres. Et viktig mål med endringen er at SPP og Storebrandkonsernet skal bli enklere å forholde seg til for våre svenske kunder.

Effektivisering

Arbeidet med å effektivisere løsninger for kundebetjening, service og oppgjør har fortsatt i 2009, og har bidratt til betydelige effektiviseringsgevinster.

Storebrands rådgiverapparat på bedrifts- og privatmarkedet ble slått sammen. Målet er en enda sterkere salgskultur, bedre samarbeid lokalt, økt salg og bedre lønnsomhet i konsernets fysiske distribusjon. Den nye felles salgsorganisasjonen på tvers av bedrifts- og privatmarkedet ble etablert 1. mars 2009.

Vekst

Liv og Pensjon Norge

Storebrand Livsforsikring forventer en balansevekst på mellom 6 og 9 prosent pr. år i bedriftsmarkedet. Markedet for langsiktig sparing utvikler seg positivt. Innføringen av obligatorisk tjenestepensjon (OTP) i 2006 har gitt nordmenn økt

bevissthet om behovet for privat sparing. Konsernet fikk om lag 24 000 bedriftskunder med til sammen om lag 450 000 ansatte vil være viktig for personmarkedssatsingen i årene fremover. Kundene skal tilbys gode løsninger for private forsikringer og privat tilleggssparing. Pensjonsreformen som gjennomføres i 2011 vil øke betydningen av gode tjenestepensjonsordninger og supplerende individuell sparing.

Liv og Pensjon Sverige

Året var generelt preget av forandring, og SPP har gjennomført store endringer i løpet av året. Integrasjonen med Storebrand er nå gjennomført og mulighetene for synergi og kunnskapsutveksling mellom selskapene begynner nå å vises i virksomheten.

Medarbeidernes kompetanse og engasjement kan nå med full kraft rettes mot å oppnå målet med å bli Sveriges fremste og mest respekterte pensjonsselskap.

SPP skal være et moderne forsikrings- og kapitalforvaltningsselskap som tilbyr en rekke tiltrekkende finansielle løsninger. SPP vil konkurrere med en stor portefølje av konkurransekraftige og langsiktige spareløsninger, tilpasset både flyttbarhet og livsstilsprodukter innen markedene for bedrifter, privatkunder og kommuner. SPP vil fortsette å reagere på forandringer og skape en effektiv organisasjon som raskt kan tilpasse seg nye forutsetninger. Tilbudet skal forbedres og tydeliggjøres, og SPP skal bli den første til å vinne kundenes tillit.

Anvendelse av årets resultat

Styret bekrefter at regnskapet er avgitt under forutsetning om fortsatt drift.

Resultatet på 1 199 millioner kroner foreslås disponert:

Konsernbidrag: 610 millioner kroner
Annen egenkapital: 589 millioner kroner

Selskapets frie egenkapital utgjør 2 910 millioner kroner.

Lysaker, 16. februar 2010
I Styret for Storebrand Livsforsikring AS

Andreas Enger

Idar Kreutzer
Styrets leder

Inger Johanne Bergstøl

Egil Thompson

Else-Lill Grønli

Gorm Leiknes

Lars Aa. Løddesøl
Administrerende direktør

REGNSKAP OG NOTER

RESULTATREGNSKAP

1. januar – 31. desember

Storebrand Livsforsikring Konsern				Storebrand Livsforsikring AS	
2008	2009	Millioner kroner	Note	2009	2008
TEKNISK REGNSKAP FOR LIVSFORSIKRING					
24 153	23 722	Forfalte premier, brutto		16 136	16 363
-251	-253	Avgitte gjenforsikringspremier		-63	-59
5 028	2 754	Overføring av premiereserve fra andre forsikringselskaper/pensjonskasser	8	2 683	5 019
28 930	26 223	Premieinntekter for egen regning	5,6	18 757	21 323
		Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak		16	1 400
		herav inntekter fra eiendomsselskaper		67	1 394
8 963	7 225	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	10	4 421	5 819
1 254	1 125	Netto driftsinntekt fra eiendom	27		
933	-953	Verdiendringer på investeringer	10	1 012	-3 570
-7 803	2 910	Realisert gevinst og tap på investeringer	10	1 378	-4 029
3 346	10 308	Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	5	6 828	-380
		Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak		1	22
		herav inntekter fra eiendomsselskaper		5	22
952	1 561	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	10	508	247
18	86	Netto driftsinntekt fra eiendom	27		
-10 667	5 758	Verdiendringer på investeringer	10	1 968	-1 655
-802	-225	Realisert gevinst og tap på investeringer	10	-101	-855
-10 499	7 181	Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	5	2 375	-2 241
763	790	Andre forsikringsrelaterte inntekter	5	98	127
-23 836	-14 917	Utbetalte erstatninger brutto		-9 161	-18 539
56	30	Gjenforsikringsandel av utbetalte erstatninger		6	2
-33	-136	Endring i erstatningsavsetninger brutto		-144	-38
-2 414	-3 343	Overført premiereserve m.v. til andre selskaper	8	-2 628	-2 294
-26 227	-18 366	Erstatninger for egen regning	5	-11 928	-20 869
-11 168	-5 051	Til/fra premiereserve, brutto		-5 334	-997
2 303	-1 232	Endring i tilleggsavsetninger		-1 232	2 303
3 529	-31	Endring i kursreguleringsfond		-31	3 529
-149	-111	Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		-111	-149
-34	-56	Til/fra tekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomheten		-56	-57
7 802	-2 161	Endring villkorad återbäring			
124	27	Overføring av tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond fra andre selskaper	8	27	109
2 408	-8 615	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelse	5,33	-6 737	4 739
5 465	-13 636	Endring i premiereserven		-6 927	-213
110	-81	Endring i andre avsetninger		-81	110
5 575	-13 718	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - særskilt investeringsportefølje	5,33	-7 008	-104
-450	-5	Overskudd på avkastningsresultatet		-5	-450
-132	-81	Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		-81	-120
-86		Annen tilordning av overskudd			-86
-668	-87	Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelse	5	-87	-655

Storebrand Livsforsikring Konsern				Storebrand Livsforsikring AS	
2008	2009	Millioner kroner	Note	2009	2008
-346	-306	Forvaltningskostnader		-122	-121
-526	-526	Salgskostnader	7	-336	-322
59	74	Endring i forskuddsbetalte direkte salgskostnader			
-1 703	-1 748	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader (inkl. provisjoner for mottatt gjenforsikring)		-1 026	-1 051
70	87	Gjenforsikringsprovisjoner og gevinstandeler			14
-2 447	-2 419	Forsikringsrelaterte driftskostnader		-1 484	-1 480
-333	-256	Andre forsikringsrelaterte kostnader		-178	-241
849	1 043	Resultat av teknisk regnskap		636	219
IKKE-TEKNISK REGNSKAP					
-72	-1	Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak		37	192
		herav inntekter fra eiendomsselskaper		3	97
961	426	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	10	686	1 154
88	46	Netto driftsinntekt fra eiendom	27		
-380	62	Verdiendringer på investeringer	10	73	-2 644
164	278	Realisert gevinst og tap på investeringer	10	259	-34
761	811	Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		1 055	-1 331
278	467	Andre inntekter			
-39	-39	Forvaltningskostnader		-19	-16
-4 129	-1 330	Andre kostnader		-534	-741
-4 168	-1 369	Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		-553	-757
-3 129	-91	Resultat av ikke-teknisk regnskap		502	-2 089
-2 280	952	Resultat før skattekostnad	11	1 138	-1 870
-489	13	Skattekostnader			
-2 769	965	RESULTAT FØR ANDRE RESULTATKOMPONENTER		1 138	-1 870
-207	104	Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger - ytelser til ansatte		75	-207
	-4	Endring verdireguleringsreserve egne bygg			
-16	-19	Netto omregningsdifferanser SB Holding AB			
127	-2	Valutakursdifferanser fra utenlandsk virksomhet		-14	22
-96	79	Andre resultatkomponenter		61	-185
-2 865	1 045	TOTALRESULTAT		1 199	-2 054

BALANSE

31. desember

Storebrand Livsforsikring Konsern			Storebrand Livsforsikring AS		
2008	2009	Millioner kroner	Note	2009	2008
EIENDELER					
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN					
753	694	Goodwill	28,29		
6 317	5 456	Andre immaterielle eiendeler	28,29	48	34
7 070	6 150	Sum immaterielle eiendeler		48	34
1 607	1 123	Investerings eiendommer	27		
375	336	Eierbenyttet eiendom	27,30		
48	114	Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	14	7 401	7 057
		herav investeringer inklusive fordringer på eiendomsselskaper		1 335	1 696
		Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	23,24	7 605	7 884
21	9	Utlån	19,23,24	9	20
384	325	Obligasjoner til amortisert kost	16,19,23,24	325	384
996	283	Aksjer og andeler til virkelig verdi	3,13,23,24	167	975
19 105	14 793	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	3,15,19,23,24	6 983	8 893
760	431	Finansielle derivater til virkelig verdi	3,18,19,23,24	429	760
1 319	248	Andre finansielle eiendeler	23,24,25	195	1 319
24 615	17 661	Sum investeringer		23 113	27 292
103	140	Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser		140	103
2 658	1 197	Fordringer i forbindelse med direkte forretninger		1 181	2 650
62	42	Fordringer i forbindelse med gjenforsikringsforretninger			
44	29	Fordringer med konsernselskaper	37	127	99
1 177	1 366	Andre fordringer		657	1 073
3 941	2 633	Sum fordringer		1 965	3 821
58	129	Anlegg og utstyr	30	118	46
3 559	2 036	Kasse, bank		837	620
523	552	Andre eiendeler betegnet etter sin art	35		
4 140	2 717	Sum andre eiendeler		954	666
216	270	Forskuddsbetalte direkte salgskostnader			
60	82	Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		31	12
275	352	Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		31	12
40 145	29 653	Sum eiendeler i selskapsporteføljen		26 252	31 928
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE					
20 961	21 655	Investerings eiendommer	27		
1 525	1 298	Eierbenyttet eiendom	27,30		
	3	Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	14	25 763	22 332
		herav investeringer inklusive fordringer på eiendomsselskaper		25 368	22 226
	156	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	23,24,37		
21 378	44 393	Obligasjoner til amortisert kost	16,19,23,24	44 393	21 378
3 758	3 541	Utlån	19,23,24	3 541	3 734
31 702	41 253	Aksjer og andeler til virkelig verdi	3,13,23,24	19 431	20 030
144 226	120 361	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	3,15,19,23,24	60 731	76 206
10 849	2 260	Finansielle derivater til virkelig verdi	3,18,19,23,24	845	5 575
11 798	4 681	Andre finansielle eiendeler	23,24,25	2 231	6 243
246 198	239 602	Sum investeringer i kollektivporteføljen		156 936	155 499

Storebrand Livsforsikring Konsern				Storebrand Livsforsikring AS	
2008	2009	Millioner kroner	Note	2009	2008
431	1 383	Investeringseiendommer	27		
69	84	Eierbenyttet eiendom	27,30		
		Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	14	1 657	433
		herav investeringer inklusive fordringer på eiendomsselskaper		1 643	431
603		Obligasjoner til amortisert kost	16,19,23,24		603
57	117	Utlån	19,23,24	117	57
21 465	31 551	Aksjer og andeler til virkelig verdi	3,13,23,24	8 572	4 542
9 615	14 440	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	3,15,19,23,24	9 077	4 457
430	89	Finansielle derivater til virkelig verdi	3,18,19,23,24	86	430
1 517	1 059	Andre finansielle eiendeler	23,24,25	1 037	1 089
34 185	48 722	Sum investeringer i investeringsvalgporteføljen		20 546	11 611
278 790	288 324	Sum eiendeler i kundeporteføljene		177 482	167 110
320 529	317 977	SUM EIENDELER		203 734	199 038
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER					
3 430	3 430	Aksjekapital		3 430	3 430
9 271	9 271	Overkursfond		9 271	9 271
12 701	12 701	Sum innskutt egenkapital		12 701	12 701
153	225	Risikoutjevningfond		225	153
1 678	2 046	Annen opptjent egenkapital		2 910	2 392
203	209	Minoritetens andel av egenkapitalen			
2 033	2 480	Sum opptjent egenkapital		3 134	2 545
6 997	5 432	Evigvarende ansvarlig lånekapital		5 432	5 580
1 676		Annen ansvarlig lånekapital			1 676
1 488	1 486	Fondsobligasjoner		1 486	1 488
10 161	6 918	Sum ansvarlig lånekapital	34	6 918	8 744
225 587	220 423	Premiereserve		146 442	142 773
3 780	4 407	Tilleggsavsetninger		4 407	3 408
	31	Kursreguleringsfond		31	
556	683	Erstatningsavsetning		634	494
5 764	3 583	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		3 583	5 764
7 499	8 689	Villkorad återbäring			
385	478	Andre tekniske avsetninger		478	385
243 572	238 294	Sum forsikringsforpliktelse i livsforsikring – kontraktsfastsatte forpliktelser	32,33	155 574	152 824
33 304	48 193	Premiereserve		19 698	10 798
1		Supplerende avsetninger			1
1	5	Erstatningsavsetning		5	1
30	239	Tilleggsavsetninger		239	30
469	524	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		524	469
33 804	48 962	Sum forsikringsforpliktelse i livsforsikring – særskilt investeringsportefølje	32,33	20 466	11 297
1 215	749	Pensjonsforpliktelser	12	531	593
787	636	Forpliktelser ved skatt	11	3	1
86	81	Andre avsetninger for forpliktelser		60	59
2 087	1 466	Sum avsetninger for forpliktelser		594	653

Storebrand Livsforsikring Konsern				Storebrand Livsforsikring AS	
2008	2009	Millioner kroner	Note	2009	2008
1 225	1 690	Forpliktelse i forbindelse med direkte forsikring		1 188	614
139	104	Forpliktelse i forbindelse med gjenforsikring		57	86
8 377	1 344	Finansielle derivater	3,18,23,24	1 040	7 403
73	610	Forpliktelse til konsernselskaper	37	620	84
5 408	2 888	Andre forpliktelser	36	1 152	1 246
15 222	6 636	Sum forpliktelser		4 056	9 432
573	115	Mottatte, ikke opptjente leieinntekter			573
377	406	Andre påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		289	268
949	520	Sum påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		289	841
320 529	317 977	SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		203 734	199 038
POSTER UTENOM BALANSEN					
5 479	4 483	Ikke innkalt restforpliktelse vedrørende Limited Partnership		3 053	3 715

Lysaker, 16. februar 2010
I Styret for Storebrand Livsforsikring AS

Andreas Enger

Idar Kreutzer
Styrets leder

Inger Johanne Bergstøl

Egil Thompson

Else-Lill Grønli

Gorm Leiknes

Lars Aa. Løddesøl
Administrerende direktør

EGENKAPITALAVSTEMMING

Storebrand Livsforsikring AS

Millioner kroner	Aksje- kapital ¹	Overkurs- fond	Sum innskutt egenkapital	Risiko- utjevning- fond	Annen egenkapital	Total egenkapital
Egenkapital 31.12.2008	3 430	9 271	12 701	153	2 392	15 247
Årsresultat				72	1 066	1 138

Poster som er innregnet i totalresultat

Omregningsdifferanser					-14	-14
Estimatavik pensjoner					75	75
Sum inntekter og kostnader for perioden				72	1 127	1 199

Egenkapitaltransaksjoner med eiere

Konsernbidrag					-610	-610
Aksjeemisjon						
Egenkapital 31.12.2009	3 430	9 271	12 701	225	2 910	15 835

1) 34 304 200 aksjer pålydende kr. 100.

Storebrand Livsforsikring Konsern

Majoritetens andel av egenkapitalen

Millioner kroner	Aksje- kapital	Overkurs- fond	Sum innskutt egenkapital	Risiko- utjevning- fond	Netto omregnings- differanser SB Holding AB	Annen egenkapital	Minoritet	Total egenkapital
Egenkapital 31.12.2008	3 430	9 271	12 701	153	-41	1 719	203	14 734
Årsresultat				72		887	7	965

Poster som er innregnet i totalresultat

Omregningsdifferanser						11	-13	-2
Netto omregningsdifferanser SB Holding AB					-19			-19
Verdiendring egne bygg						-3		-4
Estimatavik pensjoner						104		104
Sum inntekter og kostnader for perioden				72	-19	999	-7	1 045

Egenkapitaltransaksjoner med eiere

Aksjeemisjon							10	10
Emisjonskostnader						-2		-2
Konsernbidrag						-610		-610
Kjøp/salg av minoritetsinteresser							4	4
Egenkapital 31.12.2009	3 430	9 271	12 701	225	-60	2 106	209	15 181

KONTANTSTRØMANALYSE

1. januar – 31. desember

Storebrand Livsforsikring Konsern			Storebrand Livsforsikring AS	
2008	2009	Millioner kroner	2009	2008
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter				
27 028	13 171	Netto innbetalte premier forsikring (inkludert endring i forsikringsforpliktelser)	15 696	18 131
-24 047	-14 886	Netto utbetalte erstatninger og forsikringsytelser	-8 970	-18 912
2 613	-589	Netto inn-/utbetalinger ved flytting	55	2 725
-818	169	Netto inn-/utbetalinger på utlån kunder	143	-1 188
-482	1 298	Netto inn-/utbetalinger vedrørende verdipapirer	-2 956	-8 052
599	347	Netto inn-/utbetalinger vedrørende eiendomsinvesteringer		845
-4 614	7 576	Netto endring bankinnskudd kunder	4 065	-547
-1 508	-5 344	Utbetalinger til drift	-1 161	-729
	-989	Netto inn-/utbetalinger vedrørende andre operasjonelle aktiviteter	-4 269	6 240
-1 228	754	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter ¹	2 604	-1 486
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter				
	-225	Netto utbetalinger ved kjøp/kapitalisering av datterselskaper og tilknyttede selskaper	-1 811	
-37	-91	Netto innbetalinger/utbetalinger ved salg/kjøp av driftsmidler	-85	-28
-37	-316	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-1 896	-28
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter				
5 518	981	Innbetaling av ansvarlig lånekapital	981	5 518
-5 410	-3 408	Utbetalinger ved tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital	-1 991	-5 410
-830	-605	Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital	-605	-741
1 450		Innbetaling ved utstedelse av aksjekapital		1 450
-268		Utbetaling av konsernbidrag/utbytte		-268
461	-3 032	Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-1 616	550
-804	-2 595	Netto kontantstrøm i perioden	-907	-965
-804	-2 595	Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-907	-965
5 682	4 879	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens start	1 939	2 904
4 879	2 284	Beholdning av kontanter/kontantekvivalenter ved periodeslutt ²	1 032	1 939

1) Omfatter kontantstrøm for selskap. På de enkelte linjer inngår kontantstrøm for kunder, men disse er nøytralisert på linjen «Netto endring bankinnskudd kunder».

2) Omfatter bankinnskudd selskap.

INNHold NOTER

Note 1	Regnskapsprinsipper	26
Note 2	Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger	31
Note 3	Fastsettelse av virkelig verdi	32
Note 4	Segmentrapportering	36
Note 5	Bransjenote resultatregnskap	37
Note 6	Salg av forsikringer (nytegning) siste 3 år	39
Note 7	Salgskostnader	39
Note 8	Flytting av forsikringsforpliktelser	39
Note 9	Resultatanalyse fordelt pr. bransje og resultat til eier	40
Note 10	Netto finansinntekter	42
Note 11	Skatt	42
Note 12	Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser	44
Note 13	Aksjer og andeler	48
Note 14	Aksjer og andeler i konsernselskaper og tilknyttede selskaper	59
Note 15	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	60
Note 16	Obligasjoner til amortisert kost	62
Note 17	Reklassifisering av finansielle instrumenter	62
Note 18	Finansielle derivater	63
Note 19	Finansiell risiko	64
Note 20	Utlån av verdipapirer	71
Note 21	Sikkerhetsstillelser	71
Note 22	Betingede forpliktelser	72
Note 23	Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser	72
Note 24	Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser	73
Note 25	Andre finansielle eiendeler	74
Note 26	Sensitivitetsanalyser	74
Note 27	Eiendom	75
Note 28	Nedskrivning deler av immaterielle eiendeler	77
Note 29	Immaterielle eiendeler og goodwill	78
Note 30	Varige driftsmidler	79
Note 31	Sikringsbokføring	80
Note 32	Forsikringsforpliktelser fordelt på bransjer	82
Note 33	Endring forsikringsforpliktelser	85
Note 34	Ansvarlig lånekapital	87
Note 35	Andre eiendeler – biologiske eiendeler	88
Note 36	Andre forpliktelser	88
Note 37	Transaksjoner med nærstående parter	88
Note 38	Lønn og forpliktelser for ledere	89
Note 39	Revisjonshonorar	90
Note 40	Kapitaldekning	90
Note 41	Solvensmargin	91
Note 42	Kapitalavkastning	91
Note 43	Kapitalavkastning historiske tall	92
Note 44	Antall ansatte	92
Note 45	Forsikringsrisiko	92

NOTER

01 Regnskapsprinsipper

Generelt

Årsregnskapet er avlagt i samsvar med Forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringselskaper som er endret fra 1.1.2008 til å være i samsvar med internasjonale regnskapsprinsipper (IFRS).

Ved utarbeidelsen av regnskapet må ledelsen bygge på forutsetninger og estimater som vil påvirke regnskapsført verdi av eiendeler, gjeld, inntekter og kostnader samt noteopplysninger om betingede forpliktelser. Faktiske tall kan avvike fra benyttede estimater. Se nærmere omtale om dette i note 2.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter Storebrand Livsforsikring AS og datterselskaper hvor Storebrand Livsforsikring AS har bestemmende innflytelse. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når konsernet eier, enten direkte eller indirekte, mer enn 50 prosent av aksjene i selskapet, og at konsernet er i stand til å utøve faktisk kontroll over selskapet. Minoritetsinteresser inngår i konsernets egenkapital. Datterselskap som inngår i kollektivporteføljen innregnes etter egenkapitalmetoden, mens datterselskaper som inngår i selskapsporteføljen innregnes etter kostmetoden.

Investeringer i tilknyttede selskaper (normalt investeringer på mellom 20 prosent og 50 prosent av selskapenes egenkapital) hvor konsernet har betydelig innflytelse er regnskapsført etter egenkapitalmetoden. Interesser i felleskontrollert virksomhet er regnskapsført i konsernregnskapet etter bruttometoden, det vil si ved å inkludere andel av inntekter, kostnader, eiendeler og gjeld på tilhørende linjer i regnskapet.

Presentasjonsvaluta og omregning av utenlandske selskaper

Konsernets presentasjonsvaluta og funksjonelle valuta er norske kroner. Utenlandske selskaper som inngår i konsernet og som har annen funksjonell valuta, er omregnet til norske kroner ved at resultatregnskapet er omregnet etter gjennomsnittskurs for året og ved at balansen er omregnet til kurs ved regnskapsårets slutt. Eventuell omregningsdifferanse er innregnet i totalresultat.

Eliminering av interne transaksjoner

Interne mellomværende, interne gevinster og tap, renter og utbytte og lignende mellom konsernselskapene er eliminert i konsernregnskapet. Transaksjoner mellom kundeporteføljene og selskapsporteføljen i livvirksomheten og mellom kundeporteføljene i livvirksomheten og andre enheter i konsernet blir ikke eliminert i konsernregnskapet.

Foretaksintegrasjon

Ved overtakelse av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Anskaffelseskost måles til virkelig verdi hensyntatt eventuelle egenkapitalinstrumenter i tillegg til direkte utgifter ved anskaffelsen. Eventuelle emisjonsutgifter inngår ikke i anskaffelseskost, men innregnes i totalresultat.

Overtatte identifiserte materielle og immaterielle eiendeler og forpliktelser blir vurdert til virkelig verdi på tidspunktet for overtakelsen. Dersom anskaffelseskost overstiger verdien av identifiserte eiendeler og forpliktelser, regnskapsføres differansen som goodwill. Dersom anskaffelseskost er lavere enn identifiserte eiendeler og forpliktelser, resultatføres differansen på transaksjonstidspunktet. Ved oppkjøp av mindre enn 100 prosent av en virksomhet balanseføres 100 prosent av merverdier og mindreverdier med unntak av goodwill som bare medtas for Storebrands andel.

Varige driftsmidler

Konsernets varige driftsmidler består av maskiner, inventar, biler, EDB-systemer og bygninger som benyttes av konsernet til egen virksomhet.

Maskiner, inventar og biler vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger.

Bygninger som benyttes til egen virksomhet av konsernet vurderes til virkelig verdi. Det foretas kvartalsvis vurdering av virkelig verdi på disse bygningene på samme måte som beskrevet for investeringseiendommer. Eiers andel av verdiendringer for bygninger som benyttes i egen virksomhet innregnes i revalueringsreserven i totalresultatet. En negativ verdiendring resultatføres dersom nedskrivningen overstiger revalueringsreserven. Forsikringskundernes andel av verdiendringer resultatføres.

Avskrivningsperiode og - metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med den økonomiske levetiden for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi. For bygninger foretas dekomponering, dersom ulike deler har forskjellig brukstid. Avskrivningsperiode og - metode vurderes da separat for hver del.

Det blir foretatt vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjon på verdifall. Eventuell nedskrivning resultatføres som differansen mellom balanseført verdi og gjennvinnbart beløp. Gjennvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag for salgskostnader og bruksverdi. Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler.

Investeringseiendommer

Eiendommer som leies ut til leietakere utenfor konsernet er klassifisert som investeringseiendommer. Når det gjelder eiendommer hvor deler av eiendommen benyttes av konsernet til eget bruk og andre deler leies ut, er utleiedelene som kan seksjoneres, klassifisert som investeringseiendom.

Verdien vurderes på hvert rapporteringstidspunkt. Endringer i verdi føres over resultatregnskapet.

Ved første gangs balanseføring vurderes investeringseiendommene til anskaffelseskost, det vil si kjøpesum inkludert direkte henførbare kostnader ved kjøpet.

Dersom en investeringseiendom tas i bruk av konsernet til eget formål, vil virkelig verdi på tidspunkt for reklassifisering bli kostpris for eiendommen. Blir en eiendom som konsernet tidligere har benyttet til eget formål leid ut til eksterne leietakere, vil eiendommen bli reklassifisert til investeringseiendom, enhver forskjell mellom regnskapsført verdi og virkelig verdi på reklassifiseringstidspunktet vil bli regnskapsført som verdiregulering av bygninger til oppskrevet verdi, se beskrivelse for bygninger som er anleggsmidler. Endringer i virkelig verdi som oppstår etter reklassifiseringen resultatføres.

Operasjonelle leieavtaler

Leieavtaler hvor det vesentligste av risikoen er på kontraktspartnern, blir klassifisert som operasjonelle leieavtaler. Operasjonelle leieavtaler innregnes ikke i balansen.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler med begrenset utnyttbar levetid vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Avskrivningstid og -metode vurderes årlig. Ved balanseføring av nye immaterielle eiendeler må det kunne påvises

at det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler som kan henføres til eiendelen vil tilflytte konsernet. I tillegg må eiendelens kostpris kunne estimeres pålitelig. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjoner på verdifall, for øvrig behandles nedskrivning på immaterielle eiendeler og reversering av nedskrivning på samme måte som beskrevet for varige driftsmidler. Ved kjøp av forsikringskontrakter i en foretaksintegrasjon, legges det underliggende foretakets regnskapsprinsipper til grunn ved innregning av de forsikringsmessige forpliktelser. Merverdier for Storebrand knyttet til disse forpliktelsene – som ofte benevnes som Value of Business in Force (VIF), innregnes som en eiendel. Etter IFRS 4 skal det gjøres en tilstrekkelighetstest av forsikringsforpliktelsen, inklusive VIF, ved hver regnskapsavleggelse. I testen som gjennomføres sees det hen til beregnede nåverdier av kontantstrømmer til kontraktsteder – som ofte benevnes som embedded value. En eventuell nedskrivning av VIF vil reverseres dersom grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er tilstede.

Avskrivning er beregnet ved bruk av lineær metode over følgende tidsperiode:

Kontraktfestede kundeforhold	5-7 år
Value of business in force - VIF	20 år
EDB-systemer	3-8 år

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid avskrives ikke, men testes for nedskrivningsbehov årlig og ellers når det foreligger indikasjoner på verdifall.

Goodwill

Merverdi ved kjøp av virksomhet som ikke kan allokere til eiendeler eller gjeldsposter på datoen for oppkjøpet, er klassifisert som goodwill i balansen. Goodwill vurderes til anskaffelseskost på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskaper er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttede selskaper er inkludert i investeringen i tilknyttet selskap, og testes for nedskrivning som en del av balanseført verdi på investeringen.

Goodwill avskrives ikke, men testes årlig for nedskrivningsbehov. Dersom den relevante diskonterte kontantstrøm er lavere enn regnskapsført verdi, vil goodwill bli nedskrevet til virkelig verdi. Nedskrivning av goodwill reverseres ikke selv om de i etterfølgende perioder skulle foreligge informasjon om at nedskrivningsbehovet ikke lenger eksisterer eller at nedskrivningsbehovet er blitt mindre. Gevinst eller tap ved salg av selskap i konsernet inkluderer goodwill som knytter seg til selskapet.

For senere testing av behov for nedskrivning av goodwill, blir denne allokert til aktuelle kontantstrømsgenererende enheter som forventes å få fordeler av oppkjøpet. Kontantstrømsgenererende enheter blir identifisert i henhold til driftssegmenter.

Pensjonsforpliktelser egne ansatte

Pensjonsordning for egne ansatte er en ytelsesordning. Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesplaner beregnes etter lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag, basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuariemessige forutsetninger om demografiske forhold. Diskonteringsrenten fastsettes lik en risikofrie rente hensyntatt gjennomsnittlig gjenværende løpetid. Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelse, samt forventet avkastning av pensjonsmidlene.

Estimatavvik og virkningen av endrede forutsetninger innregnes i totalresultat i den perioden de oppstår. Virkningen av endringer i pensjonsplan blir løpende resultatført, med mindre planendringen er betinget av fremtidig opptjening. Virkningen fordeles da lineært over tiden til ytelsen er fullt ut opptjent. Arbeidsgeberavgift inngår som en del av pensjonsforpliktelsen og som en del av estimatavviket som vises i egenkapitalen.

Pensjonsordningen har både forsikret- og uforsikret ordning. Den forsikrede ordningen er tegnet i eget selskap.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den knytter seg til poster som er innregnet i totalresultatet. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skattefordel balanseføres når det kan sannsynliggjøres at selskapene i konsernet i fremtiden vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd til å nyttiggjøre seg skattefordelen.

Forsikringsmessige forhold

Regnskapsstandarden IFRS 4 omhandler regnskapsmessig behandling av forsikringskontrakter. Storebrand konsernets forsikringskontrakter omfattes av standarden. I konsernregnskapet er forsikringstekniske avsetninger i de respektive datterselskaper, beregnet i samsvar det enkelte lands særlovgivning, videreført. Nedenfor redegjøres for regnskapsprinsippene for de vesentligste forsikringstekniske avsetninger.

Tilstrekkelighetstest

På hver balansedag foretas i liv- og skadeforsikring, i henhold til IFRS 4, en tilstrekkelighetstest for å kontrollere om nivået på avsetningene til premiereservene og erstatningsreservene står i forhold til forpliktelsene ovenfor kundene. Eventuelt negativt avvik mellom opprinnelig avsetning og tilstrekkelighetstesten medfører avsetning for uavløpt risiko (premieavsetning).

Premieinntekter

Brutto forfalte premier inntektsføres med de beløp som forfaller i året. Avgitt gjenforsikring vises på egen linje under hovedposten premier for egen regning. Forhåndsprising av rentegaranti og fortjenesteelement risiko er inkludert i premieinntektene. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserve i forsikringsfondet.

Utbetalte erstatninger

Viser årets brutto utbetalte erstatninger. Avgitt gjenforsikring og årets endring i erstatningsavsetning vises på egne linjer under hovedposten erstatninger for egen regning. Avsetning for ikke ferdigbehandlede eller ikke utbetalte erstatninger ivaretas i erstatningsavsetningen under forsikringsmessige avsetninger for egen regning.

Overføring av premiereserve m.v. (flytting)

Overføring av premiereserve ved flytting av forsikringer føres over resultatregnskapet under posten premier for egen regning for mottatte reserver og erstatninger for egen regning for avgitte reserver. Kostnads-/inntektsføringen skjer på det tidspunktet risikoen overføres. På samme tidspunkt reduseres/økes premiereserven i forsikringsfondet tilsvarende. Flyttebeløpet inkluderer også kontraktens andel av tilleggsavsetning, kursreguleringsfond og årets resultat. Tilflyttede tilleggsavsetninger vises ikke under premieinntekter, men under posten tilleggsavsetninger under resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser. Flyttebeløpene klassifiseres som kortsiktig gjeld/tilgodehavende til oppgjør finner sted. Oppgjørsrenten ved flytting føres under regnskapslinjene andre forsikringsrelaterte inntekter og kostnader.

Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser – særskilt investeringsportefølje

Inneholder summen av alle endringer på kundenes konti i løpet av året og kan bestå av innbetalinger, erstatningsutbetalinger, regulering til markedsverdi, trukkede gebyrer og risikopremier samt tilførsel av dødlighetsarv, som medfører kjøp og salg av andeler.

Midler tilordnet forsikringskontraktene

Garantert avkastning på premiereserven, premiefond og pensjonistenes overskuddsfond resultatføres under posten resultatført endringer i forsikringsforpliktelser. Øvrig avkastning til kundene resultatføres under posten midler tilordnet forsikringskontraktene.

Forsikringsforpliktelser livsforsikring

Premiereserve

Premiereserven er beregnet som kontantverdien (neddiskontert med rente lik den garanterte rente) av selskapets samlede fremtidige forsikringsforpliktelser inklusive administrasjonskostnader i henhold til de enkelte forsikringsavtaler, med fradrag av kontantverdien av fremtidige avtalte premier. For individuelle kontoprodukter med fleksibel premieinnbetaling avsettes oppsamlet kontoverdi i premiereserven. Premiereserven svarer til 100 prosent av forsikringenes garanterte gjenkjøps-/flyttestverdi før eventuelle avbrudds-/flyttegebyrer og andel av kursreguleringsfond.

Ved beregning av premiereserven er det benyttet samme forutsetninger som ligger til grunn for premien for de enkelte forsikringsavtalene, dvs. samme dødelighets- og uføresannsynligheter, rentegrunnlag og kostnadsatser. Premietariffene bygger på observert nivå for dødelighet og uførhet i samfunnet, tillagt sikkerhetsmarginer som blant annet inkluderer en forventning om fremtidig utvikling på området.

Den avsatte premiereserven inneholder for alle bransjer avsetning til dekning av fremtidige administrasjonskostnader inklusiv oppgjørskostnader (administrasjonsreserve). For fullt betalte poliser, inklusive fripoliser, er kontantverdien av de forventede fremtidige administrasjonskostnader avsatt fullt ut i premiereserven. For poliser med fremtidig premieinnbetaling er det gjort fradrag for kontantverdien av den delen av de fremtidige administrasjonskostnader som forutsettes finansiert gjennom fremtidige premier.

Tilleggsavsetninger

For å sikre soliditeten i livsforsikring, har selskapene anledning til å foreta tilleggsavsetninger i forsikringsfondet. Grensen for en kontrakts tilleggsavsetning er satt av Finanstilsynet til premiereserven for kontrakten multiplisert med to ganger grunnlagsrenten for kontrakten. Selskapet kan likevel bestemme et høyere multiplum av grunnlagsrenten enn fastsatt av Kredittilsynet. Tilleggsavsetningen er en betinget kundetildelt avsetning som skal føres i resultatregnskapet som en pliktig avsetning og reduserer dermed årsresultatet. Tilleggsavsetning kan benyttes til dekning av den enkeltes kundes renteunderskudd ved garantert avkastning og føres i resultatregnskapet i posten til/ fra tilleggsavsetning. Det som årlig kan trekkes er begrenset oppad til ett års reteggaranti.

Erstatningsavsetning

Består av avsetning for ikke utbetalte eller ikke ferdigbehandlede forsikringsoppgjør (IBNR og RBNS). Erstatningsavsetningen skal bare inneholde midler som ville ha kommet til utbetaling i regnskapsåret dersom erstatningstilfellet var ferdigbehandlet.

Kursreguleringsfond

Årets netto urealisert gevinst/tap på finansielle eiendeler til virkelig

verdi i kollektivporteføljen i Storebrand Livsforsikring AS avsettes til kursreguleringsfondet i balansen under forutsetning av at porteføljen har en netto urealisert merverdi. Den delen av netto urealisert gevinst/tap på finansielle omløpsmidler i utenlandsk valuta som kan tilskrives valutakursendringer avsettes ikke til kursreguleringsfond dersom investeringen er sikret mot valutakursendringer. Valutakursendring tilknyttet sikringsinstrumentet avsettes således heller ikke til kursreguleringsfond, men føres direkte over resultatet. Valutarisikoen på utenlandske investeringer er i hovedsak sikret med valutakontrakter på porteføljenivå. Etter regnskapsstandarden for forsikringskontrakter (IFRS 4) er kursreguleringsfondet vurdert som en forpliktelse.

Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond

Premiefondet inneholder forskuddsbetalte premier «etter skatteloven» fra forsikringstakerne og tilført overskudd i individuell og kollektiv pensjonsforsikring. Innbetaling og uttak føres ikke over resultatregnskapet, men direkte mot balansen.

Pensjonistenes overskuddsfond består av overskudd tilordnet premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling i kollektiv pensjonsforsikring. Fondet skal hvert år benyttes som engangspremie for tillegg til ytelsene til pensjonistene.

Forsikringsforpliktelser særskilt investeringsportefølje

De forsikringsmessige avsetninger til dekning av forpliktelser knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje skal til enhver tid motsvare verdien av den investeringsportefølje som er tilordnet kontrakten. Andelen av overskudd på risikoresultatet medregnes. Selskapet er ikke utsatt for investeringsrisiko på kundemidler, da det ikke garanteres minsteavkastning ovenfor kundene. Det eneste unntaket er ved dødfall der etterlatte får utbetalt opprinnelig innbetalt beløp til livrenteforsikringer.

Dersom det er knyttet avkastningsgaranti til en særskilt investeringsportefølje, foretas det supplerende avsetning til dekning av garantiforpliktelsen. Supplerende avsetning til dekning av selskapets forpliktelse etter Foretakspensjonsloven § 11-1 fjerde ledd skal tilsvare forskjellen mellom kapitalverdien av selskapets forpliktelser overfor de forsikrede beregnet etter Forsikringslovens § 9-16 og verdien av investeringsporteføljen.

Salgskostnader

I den norske livvirksomheten er salgskostnader kostnadsført, mens i de svenske datterselskaper er salgskostnader balanseført. Etter IFRS 4 kan det for forsikringskontrakter benyttes uensartede regnskapsprinsipper i datterforetak.

Risikoutjevningfond

Det er anledning til å avsette inntil 50 prosent av risikoresultatet for kollektiv pensjon og fripoliser til risikoutjevningfond til dekning av eventuelt fremtidig negativt risikoresultat. Risikoutjevningfondet inngår som en del av egenkapitalen.

Livsforsikring Sverige - SPP

Livsforsikringsavsetning

Livsforsikringsavsetningene beregnes ut i fra forventede utbetalinger for hver enkelt forsikringskontrakt. Forutsetninger om renter, dødelighet, uførhet, skatter, avgifter og andre risikoelementer, påvirker verdien av livsforsikringsavsetningene. Forandringer i disse elementene kan påvirke avsetningene og dermed også selskapets regnskapsmessige resultat.

I 2008 innførte SPP en kontantstrømsmodell bruk ved diskontering av livsforsikringsavsetningene.

Modellen anvender swaprentekurven (månedlig) for løpetid der det vurderes at det finnes tilstrekkelig likviditet i det svenske markedet.

For øvrige kontantstrømmer fastsettes en normalrente som summen av langsiktige forutsetninger om inflasjon, realrente og risikopremie.

Dødsfallrisiko

Forutsetning om dødelighet varierer ut fra når de ulike forsikringene ble tegnet. De forutsetninger som legges til grunn bygger på felles bransjestatistikk.

Avsetning for ikke fastsatte forsikringstilfeller

Avsetning for inntrufne skader består av avsetninger for uførepensjon, fastsatte skader, ikke fastsatte skader og skadebehandlingsreserver. Ved vurdering av avsetninger for uførepensjoner benyttes en risikofri markedsrente, hensyntatt fremtidig indeksregulering av utbetalingene. I tillegg avsettes det for beregnede skader som er inntruffet, men som ikke er meldt (IBNR).

Villkorad återbäring

Villkorad återbäring (VÅ) omfatter den del av forsikringskapitalen som ikke er garantert. VÅ tilsvarer positiv forskjell mellom innregnede forsikringsmidler og tilhørende innregnede forsikringsforpliktelser. Her inngår også det kapitaltilskudd (latent kapitaltilskott) som selskapet har belastet egenkapitalen og reservert for å sikre framtidige garantier.

Finansielle instrumenter

Generelle prinsipper og definisjoner

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen når Storebrand blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle instrumenter er regnskapsført på transaksjonsdagen. Når en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse blir førstegangsinnregnet måles den til virkelig verdi. Førstegangsinnregningen inkluderer transaksjonsutgifter som er direkte henførbare på anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen/forpliktelsen, i de tilfeller den finansielle eiendelen/forpliktelsen ikke er til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes fra balansen når de har opphørt – dvs. når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles holdt til forfall investeringer, lån og fordringer samt finansielle forpliktelser som ikke er tilordnet til virkelig verdi over resultatet, til amortisert kost etter effektiv-rentes metode. Ved beregning av den effektive renten estimeres kontantstrømmer og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning (for eksempel førtidig betaling, kjøpsopsjoner og tilsvarende opsjoner). Beregningen omfatter alle honorarer og punkter betalt eller mottatt mellom parter i kontrakten som er en integrert del av den effektive renten, transaksjonsutgifter og alle andre merbetalinger eller rabatter.

Definisjon av virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for eller en forpliktelse gjøres opp med i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter. For finansielle eiendeler som

er notert på børs eller annen regulert markedsplass hvor det skjer regelmessige handler, settes virkelig verdi til kjøpskurs på siste handelsdag frem til og med balansedagen, og for en eiendel som skal anskaffes eller en forpliktelse som innehas, salgskurs.

Dersom markedet for et finansielt instrument ikke er aktivt, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av verdsettingsmetoder. Verdsettingsmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og uavhengige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til løpende virkelig verdi av et annet instrument som er praktisk talt det samme, diskontert kontantstrømsberegning og opsjonsprisindeksmodeller. Dersom det er en verdsettingsmetode som er i vanlig bruk av deltakerne i markedet for å prissette instrumentet og denne metoden har vist seg å gi pålitelige estimater av priser oppnådd i faktiske markedstransaksjoner, benyttes denne metoden.

Virkelig verdi av utlån som regnskapsføres etter amortisert kost estimeres ved å legge til grunn gjeldende markedsrente på tilsvarende utlån. Nedskrivninger på utlån hensyntas både i amortisert kost og ved estimering av virkelig verdi. Ved estimering av virkelig verdi sees det også hen til utvikling i kredittrisiko for øvrig.

Verdifall på og tapsutsatte finansielle eiendeler

For finansielle eiendeler som ikke er regnskapsført til virkelig verdi vurderes det på hver balansedag om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi.

Dersom det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall, har påløpt, måles tapet som differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av de estimerte framtidige kontantstrømmene (eksklusiv framtidige kredittap som ikke har påløpt), diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente (dvs. den effektive renten beregnet ved førstegangsinnregning). Eiendelens balanseførte verdi reduseres enten direkte eller ved bruk av en avsetningskonto. Tapsbeløpet innregnes i resultatet.

Tap som forventes som følge av framtidige hendelser, uansett graden av sannsynlighet, blir ikke innregnet.

Klassifikasjon og måling av finansielle eiendeler og gjeld

Finansielle eiendeler klassifiseres i en av de etterfølgende kategorier:

- holdt for omsetning
- til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi opsjonen
- investeringer som holdes til forfall
- utlån og fordringer
- tilgjengelig for salg

Holdt for omsetning

En finansiell eiendel er klassifisert som holdt for omsetning når den;

- i hovedsak er anskaffet eller pådratt med det formål å selge den eller kjøpe den tilbake på kort sikt, er en del av en portefølje av identifiserte finansielle instrumenter som blir styrt sammen, og som det er godtgjort at det foreligger et nylig faktisk mønster for kortsiktig realisering av overskudd for, eller
- er et derivat, med unntak for et derivat som er et øremerket og effektivt sikringsinstrument.

Med unntak for derivater faller kun en begrenset andel av Storebrands finansielle instrumenter inn under denne gruppen.

Finansielle eiendeler holdt for omsetning måles til virkelig verdi på balansetidspunktet. Endringer i virkelig verdi føres over resultatregnskapet.

Til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi opsjon

En betydelig andel av Storebrands finansielle instrumenter er klassifisert som til virkelig verdi over resultatet grunnet at:

- klassifiseringen reduserer mismatch i måling eller innregning som ellers ville oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser, eller at
- de finansielle eiendeler inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi

Regnskapsføringen er tilsvarende som for gruppen holdt for omsetning.

Investeringer som holdes til forfall

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette samt et fast forfall, og som et foretak har en positiv intensjon om og evne til å holde til forfall med unntak for

- de som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet
- de som oppfyller definisjonen av utlån og fordringer

Holdt til forfall eiendeler regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode. I 2008 ble alle finansielle instrumenter som inngikk i kategorien hold-til-forfall omklassifisert. I Storebrands konsernregnskap kan hold-til-forfall kategorien ikke benyttes i 2009 og 2010.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, og som ikke blir notert i et aktivt marked, unntatt de som foretaket har til hensikt å selge umiddelbart eller på kort sikt, som skal klassifiseres som holdt for omsetning, og de som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet,

Utlån og fordringer regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

Utlån og fordringer som er øremerket som sikringsobjekter, er underlagt måling i henhold til kravene til sikringsbokføring.

Tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler klassifiseres som tilgjengelige for salg dersom de er ikke-derivative finansielle eiendeler som er øremerket som tilgjengelige for salg eller ikke er klassifisert som a) utlån og fordringer, b) investeringer som holdes til forfall, eller c) finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet.

Utlån av aksjer

Et aksjeutlån skjer ved at aksjer overføres fra Storebrand til en innlåner mot at innlåner stiller sikkerhet i form av kontanter eller verdipapirer. Ved opphør av lånet skal identiske verdipapirer leveres tilbake. Innlåner forplikter å kompensere utlåner for ulike hendelser tilknyttet aksjene, som tegningsrettigheter, utbytte med mer. Innlåner har stemmerett i låneperioden. Utlånte aksjer tas ikke ut av balansen til Storebrand og utlånsgebyr inntektsføres løpende. Reinvestert sikkerhetsstillelse bruttoføres i balansen under den enkelte eiendel.

Regnskapsføring av derivater som ikke er sikring

Derivater som ikke faller inn under kriteriene for sikring regnskapsføres i gruppen finansielle instrumenter holdt for omsetning. Virkelig verdi av derivatene klassifiseres henholdsvis som en eiendel eller som en forpliktelse, med endringer i virkelig verdi over resultatet.

Hoveddelen av de derivater som løpende benyttes i forvaltningen faller inn under denne kategorien.

Regnskapsføring av derivater som sikring

Virkelig verdi sikring

Storebrand benytter seg av virkelig verdi sikring, sikringsobjektene er finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. I selskapsregnskapet anvendes også virkelig verdi sikring på aksjene i Storebrand Holding AB. Derivater som faller inn under denne kategorien regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet, verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

Metoden benyttes ved sikring av fastrente ansvarlig lånekapital for Storebrand Livsforsikring. Som følge av sammenfallende prinsipper for måling av sikringsobjekter og sikringsinstrumenter i de øvrige deler av konsernet reflekteres den økonomiske sikringen av de ordinære vurderingsregler.

Sikring av nettoinvestering

Gevinst og tap på sikringsinstrumentet som knytter seg til den effektive delen av sikringen innregnes i totalresultat, mens gevinst og tap som knytter seg til den ineffektive delen regnskapsføres umiddelbart i årsresultatet.

Samlet tap eller gevinst i egenkapitalen føres over resultatet når den utenlandske virksomheten blir solgt eller avviklet.

Storebrand benytter reglene om sikring av nettoinvestering vedrørende investeringen i SPP.

Finansielle forpliktelser

Etter førstegangsinnregning måles alle finansielle forpliktelser til amortisert kost ved en effektiv rentemetode.

Fordeling av beholdning, inntekter og kostnader livsforsikring etter ny forsikringslov

Det er benyttet markedsverdi som prinsipp for deling av de forskjellige eiendelene mellom de ulike porteføljene/underporteføljene pr. 1.1.2008. Porteføljen er oppdelt i hovedporteføljer kollektiv, investeringsvalg og selskapsporteføljen. Selskapsporteføljen er en egen porteføljegruppe med underliggende diskresjonære porteføljer. De ulike profilene investerer i «byggeklosser» som består av fiktive fond og verdipapirfond som gjør det mulig med en felles forvaltning av Storebrand Livsforsikrings finansielle eiendeler. For å kunne rapportere eiendeler og resultatelementer fordelt på kollektiv-, investeringsvalg- og selskapsportefølje omposteres byggeklossene til profil ved utløpet av perioden. Balansen fordeles med bakgrunn i hver enkelt profils eierandel i de ulike «byggeklosser» på rapporteringstidspunktet. Resultatet fordeles ut i fra eierandelens resultatavkastning hittil i år.

02 Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Estimater og vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventning om fremtidige hendelser. Regnskapsestimatene kan avvike fra de faktiske resultater, men de er basert på beste skjønn på tidspunkt for regnskapsavleggelsen.

I livvirksomhetene i Storebrand vil ikke nødvendigvis endring av estimater knyttet til forsikringsmessige avsetninger, finansielle instrumenter og investeringseiendom tilordnet livkundene, påvirke eiers resultat, men endring av estimater og vurderinger kan påvirke eiers resultat. En sentral faktor vil være om livkundenes avkastning for øvrig overstiger den garanterte rente.

Estimatendringer og endrede vurderinger kan medføre redusert avkastning. I den norske virksomheten vil produkter med rentegaranti, gitt en lav avkastning, føre til reduserte inntekter (fripolis og individual) å gå på bekostning av bufferkapitalen. Ved særlig lav avkastning og/eller manglende kundebuffer vil selskapets egenkapital i selskapet bli brukt til å gi kunden den garanterte renten.

I den svenske virksomheten, vil avkastning lavere enn den renten forsikringsforpliktelsene diskonteres på, føre til reduksjon av bufferkapital. Dersom en kontrakt ikke har bufferkapital, vil selskapets egenkapital måtte dekke forskjellen mellom utviklingen i kundenes eiendeler og gjeld.

Generelt vil følgende faktorer ofte være sentrale i resultatgenereringen for kunder og/eller eier:

- Utvikling i rente- og aksjemarkedene samt næringseiendom
- Sammensetning av eiendeler samt risikostyring og endringer i eiendelenes sammensetninger gjennom året
- Bufferkapitalnivå i ulike produkter
- Bufferkapital relatert til den enkelte forsikringskontrakt
- Utvikling i levealder, dødelighet og sykdom
- Utvikling i kostnadsnivå

Viktige estimater og vurderinger som kan gi vesentlig justering av innregnede verdier, er omtalt nedenfor.

Investeringseiendommer

Investeringseiendommene verdsettes til virkelig verdi. I forbindelse med finansuroen i 2008 og 2009 har det vært begrenset med transaksjoner i markedet noe som har påvirket usikkerheten i informasjonsgrunnlaget som benyttes ved verdsettelse. For å underbygge egne verddivurderinger er det innhentet eksterne verddivurderinger for et representativt utvalg av selskapets eiendommer. Se note 27 for nærmere beskrivelse av verdsettelse og sensitiviteter knyttet til eiendomsinvesteringer.

Finansielle instrumenter

Situasjonen i finansmarkedet i 2008 og 2009 har medført at andelen av finansielle instrumenter som kan verdsettes basert på observerbare priser eller forutsetninger ble redusert sammenlignet med tidligere. Ved utgangen av 2009 gjelder dette hovedsakelig private equity investeringer samt unoterte aksjer og obligasjoner. Usikkerheten i verdsettelsen er høyere for de typer verdipapirer som er priset på bakgrunn av ikke-observerbare forutsetninger. Eventuelle endringer i forutsetninger vil kunne påvirke innregnede verdier. Hoveddelen av slike finansielle instrumenter inngår i kundeporteføljen.

Det vises for øvrig til note 3 hvor verdsettelse av finansielle instrumenter beskrives ytterligere.

For finansielle instrumenter som er vurdert til amortisert kost vurderes det om det på balansedagen finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi.

Forsikringsmessige avsetninger

Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring er basert på forventninger om levetid, dødelighet, uførhet, rentenivå og fremtidige kostnader mv. Endring i slike forutsetninger vil påvirke størrelsen på forpliktelsene som igjen kan påvirke eiers resultat.

I SPP er forpliktelsene diskontert på en rentekurve hvor deler av rentekurven ikke er likvid. Eventuelle endringer i diskonteringsrente vil påvirke størrelsen på forpliktelsene.

Se nærmere beskrivelse av forsikringsrisiko i note 45.

Immaterielle eiendeler

Goodwill og immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid testes årlig for nedskrivningsbehov. Goodwill allokeres til konsernets kontantstrømgenererende enheter identifisert ved det aktuelle landet hvor man har virksomhet. Ved verdifastsettelsen i testen er det nødvendig å estimere de kontantstrømmer som oppstår i den relevante kontantstrømgenererende enhet, samt benytte en relevant rente ved diskonteringen. Varige driftsmidler og øvrige immaterielle eiendeler vurderes årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med de økonomiske realiteter.

Hoveddelen av de immaterielle eiendeler som ble innregnet ved oppkjøpet av SPP er knyttet til de eksisterende livsforsikringskontraktene på oppkjøpstidspunktet. Denne immaterielle innregnede eiendelen er, sammen med tilhørende innregnede forsikringsforpliktelser, testet for nedskrivning i henhold til en tilstrekkelighetstest som følger av IFRS 4 Forsikringskontrakter. Et sentralt element i denne vurderingen er beregning av fremtidige fortjenestemarginer hvor det benyttes embedded value-beregninger. Embedded value-beregningene vil blant annet påvirkes av volatilitet i finansmarkedet, renteforventninger samt størrelsen på bufferkapital i SPP.

I livvirksomheten for øvrig er de vesentligste risikoer og usikkerheter knyttet til hendelsene dødsfall og uførhet. Endringer i utbetalingsreglene i folketrygden for uføreytelser m.m. vil kunne påvirke antall uføre og uføreatsetningene i forsikringsselskapene vesentlig. Når det gjelder dødsrisiko, vil økende levealder kunne påvirke fremtidige forventede utbetalinger og avsetninger. I den norske livvirksomheten er hoveddelen av de beregnede utbetalingene diskontert med tilhørende garanterte rente. Mens i den svenske virksomheten (SPP) benyttes markedsrenter i diskonteringen. Endringer i diskonteringsrente kan gi betydelig påvirkning på de innregnede forsikringsforpliktelsene.

Pensjoner egne ansatte

Nåverdien på pensjonsforpliktelser avhenger av fastsettelsen av økonomiske og demografiske forutsetninger. De beregningsforutsetninger som benyttes skal være realistiske, innbyrdes konsistente og oppdaterte i den forstand at de skal baseres på en enhetlig antagelse om fremtidig økonomisk utvikling. Beregninger av pensjonsforpliktelsene pr. 31.12.2009 er foretatt av aktuarer. Eventuelle endringer knyttet til forventet lønnsvekst og diskonteringsrente mv kan gi betydelig effekt på de innregnede pensjonsforpliktelser for egne ansatte (IAS 19).

03 Verdssettelse av Finansielle instrumenter

Konsernet kategoriserer finansielle instrumenter som verdsettes til virkelig verdi på tre forskjellige nivåer som er nærmere beskrevet nedenfor. Nivåene gir uttrykk for ulik grad av likviditet og ulike målemetoder.

Nivå 1: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på kvoterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler

Denne kategorien omfatter børsnoterte aksjer som over den foregående 6 måneders perioden har hatt en daglig gjennomsnittlig omsetning tilsvarende ca MNOK 20 eller mer. Aksjene anses på dette grunnlag å være tilstrekkelig likvide til å omfattes på dette nivå. Obligasjoner, sertifikater eller tilsvarende instrumenter utstedt av nasjonal stat er generelt klassifisert på nivå 1. Når det gjelder derivater vil standardiserte aksjeindeks- og rentefutures omfattes på dette nivå.

Nivå 2: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på observerbar markedsinformasjon ikke omfattet av nivå 1

Denne kategorien omfatter finansielle instrumenter som verdsettes basert på markedsinformasjon som kan være direkte observerbar eller indirekte observerbar. Markedsinformasjon som er indirekte observerbar innebærer at prisene kan være avledet fra observerbare relaterte markeder. Nivå 2 omfatter aksjer eller tilsvarende egenkapitalinstrumenter der markedskurser er tilgjengelig, men der omsetningsvolum er for begrenset til å oppfylle kriteriet for nivå 1. Normalt vil aksjene på dette nivå være omsatt i løpet av siste måned. Obligasjoner og tilsvarende instrumenter er generelt klassifisert på dette nivå. Videre er rente- og valutawap'er, ikke-standardiserte rente- og valutaderivater og Credit Default Swaps klassifisert på nivå 2. Fond er generelt klassifisert på nivå 2, og omfatter aksje-, rente- og hedgefond.

Nivå 3: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på informasjon som ikke er observerbar iht nivå 2

Aksjer klassifisert på nivå 3 omfatter investeringer i primært unoterte/private selskaper. Dette omfatter bl.a. investeringer i Skog, Eiendom og Infrastruktur. Private Equity er generelt gjennom direkte investeringer eller investeringer i fond klassifisert på nivå 3. Asset Backed Securities (ABS), Residential Mortgage Backed Securities (RMBS) og Commercial Mortgage Backed Securities (CMBS) er klassifisert på nivå 3 grunnet generelt begrenset likviditet og transparens i markedet.

De typer verdipapirer som er klassifisert på nivå 3 er nærmere omtalt nedenfor med henvisning til verdipapirtype og verdsettelsesmetode. Storebrand er av den oppfatning at den verdsettelse som er lagt til grunn representerer et beste estimat på verdipapirens markedsverdi.

Unoterte Aksjer/Skog

For de største skoginvesteringene er det gjennomført omfattende eksterne verddivurderinger pr. 31.12.09, og som danner grunnlag for verdsettelsen av Selskapets investering. De eksterne verddivurderingene er basert på modeller som inkluderer ikke observerbare forutsetninger. Utover de eksterne verddivurderinger som er gjennomført pr 31.12.09 er aksjeinvesteringene verdsatt basert på verdjustert egenkapital rapportert fra eksterne kilder.

Private Equity

Hoveddelen av Storebrands private equity investeringer er i form av private equity fond. I tillegg kommer en rekke direkteinvesteringer.

Investeringene i private-equity fond verdsettes basert på de verdier som rapporteres fra fondene. Private-equity fondene Storebrand har investert i verdsetter sine investeringer i henhold til retningslinjer for prising nedfelt av bl.a. EVCA (European Private Equity Venture Capital Association) i «International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines» (Edition September) eller iht. FASB 157. De fleste private equity-fond rapporterer kvartalsvis mens noen få rapporterer sjeldnere. For de investeringer hvor Storebrand ikke har mottatt oppdatert verddivurdering fra fondene innen avleggelsen av årsregnskapet, legges siste mottatte verddivurdering til grunn, justert for kontantstrømmer og eventuelle vesentlige markedseffekter i perioden fra siste verddivurdering og frem til rapporteringstidspunktet. Denne markedseffekten estimeres basert på type verdsettelse av selskapene i de underliggende fond, verdiutviklingen på relevante indekser justert for estimert korrelasjon mellom det aktuelle selskap og den relevante indeks.

For direkte private equity investeringer baseres verdsettelsen enten på nylig foretatte transaksjoner eller en modell hvor selskap som har løpende virksomhet vurderes ved å sammenlikne nøkkeltall med tilsvarende børsnoterte selskap eller grupper av tilsvarende børsnoterte selskap. Verdien reduseres i enkelte tilfeller med en likviditetsrabatt som kan variere fra investering til investering. Selskap som er under oppstart, tidlig ekspansjon eller av andre grunner gjennomgår strukturelle endringer som vanskeliggjør en prising mot en referansegruppe vil verdsettes til det laveste av kost og estimert verdi, der estimert verdi fremkommer av avviksanalyse fra plan.

For investeringer der Storebrand deltar som medinvestor sammen med en ledende investor som gjennomfører verddivurdering, og det ikke foreligger en nylig transaksjon, vil denne verdien etter kvalitetssikring i Storebrand legges til grunn. For de investeringer hvor Storebrand ikke har mottatt oppdaterte verddivurderinger per 31.12 fra ledende investor innen avleggelsen av årsregnskapet, legges tidligere verddivurdering til grunn justert for eventuelle markedseffekter i perioden fra siste verddivurdering og til rapporteringstidspunktet. Der det ikke foreligger separate verddivurderinger fra en ledende investor i syndikatet gjennomføres en separat verdsettelse som beskrevet over.

Indirekte eiendomsinvesteringer

Indirekte eiendomsinvesteringer måles til virkelig verdi. Dette er i hovedsak investeringer i aksjefond med underliggende eiendomsinvesteringer. I den senere tid har det ikke vært omsatt andeler i fondene som bekrefter markedspris på andelene. Verddivurderingen av eiendomsfondene gjøres på bakgrunn av opplysninger mottatt fra den enkelte fondsforvalter. De fleste forvaltere rapporterer kvartalsvis og den mest vanlige metoden som den enkelte fondsforvalter benytter er ekstem kvartalsvis verddivurdering av fondets eiendeler. Dette innebærer at forvalter beregner en Net Asset Value (NAV). Rapportering av NAV fra fondene vil ofte være et kvartal forsinket i forhold til avleggelse av Storebrands regnskaper. For å hensynta verdiendringer i løpet av det siste kvartalet, foretas det interne estimeringer av verdiendringer basert på utviklingen i markedet og ved å konferere med respektive forvaltere.

Verdipapiriserte obligasjoner

Denne kategorien omfatter primært Asset Backed Securities (ABS), Residential Mortgage Backed Securities (RMBS) og Commercial Mortgage Backed Securities (CMBS). Disse er verdsatt primært basert på kvoterte priser fra meglere eller innhentede verdurderinger fra internasjonale banker. Antallet meglere som stiller priser er begrenset, og transaksjonsvolum i markedet relativt lavt.

Sensitivitetsvurdering

Skoginvesteringer kjennetegnes bl.a. ved svært lange kontantstrømsperioder. Det vil kunne være usikkerhet knyttet til fremtidig kontantstrøm som følge av fremtidig innteks- og kostnadsvekst, selv om disse forutsetninger er basert på anerkjente kilder. Verdsettelse av skoginvesteringer vil likevel være særlig sensitivt overfor diskonteringsrente som legges til grunn i kalkylen. Selskapet baserer sin verdsettelse på eksterne verdurderinger. Disse benytter et antatt markedsmessig avkastningskrav. Som en rimelig alternativ forutsetning til de benyttede avkastningskrav, ville en endring i diskonteringsrente på 0,25 prosent utgjøre anslagsvis en endring på ca 4 til 6 prosent i verdi blant annet avhengig av skogens modenhet.

Verdurdering av verdipapiriserte obligasjoner vil generelt være sensitivt for estimert løpetid for tilbakebetaling av lån, sannsynlighet for tap samt krav til diskonteringsrente. Sentrale forutsetninger for disse faktorer vil videre være basert på verdipapirenes karakteristika og kvalitet. Under er spesifisert sammensetningen av porteføljen med ABS/RMBS/CMBS'er verdsatt til virkelig verdi. Selskapets verdurdering av verdipapiriserte obligasjoner er basert på eksterne kilder. Basert på erfaring med innhentede handlebare priser fra meglere, er det selskapets vurdering at rimelige alternative forutsetninger innebærer en verdurdering som vil kunne ligge 2-3 prosent høyere eller lavere enn virkelig verdi lagt til grunn.

Sammensetning av ABS/CMBS/RMBS portefølje basert på primær eksponering på underliggende sikkerhet:

Land	Asset Backed	Commercial Mortgage Backed	Residential Mortgage Backed	Total
Australia	0.0 %	0.0 %	2.1 %	2.1 %
Italia	0.0 %	4.2 %	0.0 %	4.2 %
Mixed	2.1 %	0.0 %	15.6 %	17.7 %
Nederland	1.2 %	0.0 %	15.4 %	16.6 %
Portugal	1.0 %	0.0 %	4.5 %	5.5 %
Spania	3.1 %	8.9 %	0.0 %	12.0 %
Storbritannia	0.0 %	0.0 %	13.9 %	13.9 %
Tyskland	0.0 %	0.0 %	7.3 %	7.3 %
USA	20.0 %	0.0 %	0.6 %	20.7 %
Total	27.5 %	13.2 %	59.4 %	100.0 %

Sammensetning av ABS/CMBS/RMBS portefølje basert på rating fra Moody's, alternativt Fitch:

Rating	Asset Backed	Commercial Mortgage Backed	Residential Mortgage Backed	Total
AAA	18.8 %	9.2 %	40.0 %	68.0 %
AA	8.3 %	3.9 %	9.8 %	21.9 %
A	0.0 %	0.0 %	7.4 %	7.4 %
BBB/BB	0.5 %	0.0 %	0.3 %	0.7 %
Not rated	0.0 %	0.0 %	1.9 %	1.9 %
Total	27.5 %	13.2 %	59.4 %	100.0 %

Indirekte eiendomsinvesteringer er særlig sensitiv for endring i avkastningskravet og forutsetning om fremtidig kontantstrøm. De indirekte eiendomsinvesteringene er belånte strukturer. I snitt er porteføljen belånt med 60 prosent. En endring på 0,25 prosent i avkastningskravet hvor alt annet holdes likt, vil medføre til en endring av verdien på eiendomsporteføljen på ca 200 millioner kroner som tilsvarer 8,4 prosent.

Storebrand Livsforsikring AS

Aksjer og andeler

Millioner kroner	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger	Sum 2009
Aksjer	5 544	399	1 702	7 644
Andeler eksklusiv Hedgefond		12 728	1 052	13 779
Private Equity fondsinvesteringer		1 756	3 360	5 115
Hedgefond		1 631		1 631
Sum	5 544	16 513	6 114	28 170

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

<i>Millioner kroner</i>	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger	Sum 2009
Verdipapiriserte obligasjoner			1 373	1 373
Foretaksobligasjoner		4 510	658	5 167
Finans, bank og forsikring		25 360	10	25 371
Fast eiendom		5		5
Stat og statsgarantert	26 916	3 124		30 039
Kommune, fylke		2 282		2 282
Obligasjoner med fortrinnsrett		5 945		5 945
Obligasjonsfond		6 609		6 609
Sum	26 916	47 835	2 041	76 791

Derivater

<i>Millioner kroner</i>	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger	Sum 2009
Renteswapper		-13		-13
Renteopsjoner		326		326
Valutaterminer		-8		-8
Kredittderivater		15		15
Sum		321		321
Derivater med positiv markedsverdi		1 361		1 361
Derivater med negativ markedsverdi		-1 040		-1 040
Sum		321		321

SPESIFIKASJON AV PAPIRER ETTER VERDSETTELSESTEKNIKKER (IKKE OBSERVERBARE FORUTSETNINGER)**Aksjer og andeler**

<i>Millioner kroner</i>	IB 1.1.09	Kjøp	Salg	Resultatført i 2009	UB 31.12.09
Aksjer	1 794	55	-21	-126	1 702
Fondsandeler eksklusive hedgefond	1 411	40	-17	-382	1 052
Private Equity fondsinvesteringer	3 937	102	-14	-665	3 360
Sum	7 142	197	-52	-1 173	6 114

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

<i>Millioner kroner</i>	IB 1.1.09	Kjøp	Salg	Resultatført i 2009	UB 31.12.09
Verdipapiriserte obligasjoner	1 703		-191	-140	1 373
Foretaksobligasjoner	3	788	-65	-68	658
Finans, bank og forsikring	12	3		-4	10
Sum	1 718	791	-255	-213	2 041

Ved oppstillingen av bevegelser gjennom året er det tatt utgangspunkt i de finansielle instrumenter som per 31.12.09 ble målt til virkelig verdi på bakgrunn av verdsettelsesmetoder hvor en vesentlig del av input som benyttes i metodene ikke er observerbar i markedet. I kolonnen «Kjøp» presenteres anskaffelseskost ved kjøp foretatt i løpet av 2009 for disse finansielle instrumentene. I kolonnen «Salg» presenteres tilordnet anskaffelseskost ved salg foretatt i løpet av 2009 for disse finansielle instrumentene samt mottatte nedbetalinger på hovedstol. I kolonnen «Resultatført i 2009» presenteres realiserte gevinster og tap, opptjente renteinntekter og utbytte samt endringer i urealiserte gevinster og tap.

Storebrand Livsforsikring konsern

Aksjer og andeler

Millioner kroner	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger	Sum 2009
Aksjer	20 192	911	3 124	24 228
Fondsandeler eksklusive hedgefond		37 861	1 612	39 473
Private Equity fondsinvesteringer		1 756	3 555	5 311
Indirekte eiendomsfond			2 050	2 050
Hedgefond		2 025		2 025
Sum	20 192	42 553	10 342	73 087

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

Millioner kroner	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger	Sum 2009
Verdipapiriserte obligasjoner		1 413	1 373	2 785
Foretaksobligasjoner		7 999	960	8 959
Finans, bank og forsikring		30 206	13	30 219
Fast eiendom		431		431
Stat og statsgarantert	50 546	18 126		68 672
Overnasjonale organisasjoner		1 610		1 610
Kommune, fylke		5 982	106	6 088
Obligasjoner med fortrinnsrett		19 968		19 968
Obligasjonsfond		10 862		10 862
Sum	50 546	96 596	2 452	149 594

Derivater

Millioner kroner	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger	Sum 2009
Fremtidige renteavtaler		-13		-13
Renteswapper		1 150		1 150
Swaptions		359		359
Valutaterminer	11	-101		-90
Basiswapper		14		14
Kredittderivater		15		15
Sum	11	1 425		1 436
Derivater med positiv markedsverdi	13	2 768		2 780
Derivater med negativ markedsverdi	-1	-1 343		-1 344
Sum	11	1 425		1 436

SPESIFIKASJON AV PAPIRER ETTER VERDSETTELSESTEKNIKKER (IKKE OBSERVERBARE FORUTSETNINGER)

Aksjer og andeler

Millioner kroner	IB 1.1.09	Kjøp	Salg	Resultatført i 2009	UB 31.12.09
Aksjer	3 155	321	-205	-146	3 124
Fondsandeler eksklusive hedgefond	1 711	343	-17	-425	1 612
Private Equity fondsinvesteringer	4 062	149	-17	-638	3 555
Indirekte eiendomsfond	3 214	142		-1 306	2 050
Sum	12 142	954	-239	-2 516	10 342

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

Millioner kroner	IB 1.1.09	Kjøp	Salg	Resultatført i 2009	UB 31.12.09
Verdipapiriserte obligasjoner	1 703		-191	-140	1 373
Foretaksobligasjoner	305	790	-65	-70	960
Finans, bank og forsikring	12	6		-4	13
Kommune, fylke		106			106
Sum	2 020	902	-255	-215	2 452

Ved oppstillingen av bevegelser gjennom året er det tatt utgangspunkt i de finansielle instrumenter som pr. 31.12.09 ble målt til virkelig verdi på bakgrunn av verdsettelsesmetoder hvor en vesentlig del av input som benyttes i metodene ikke er observerbar i markedet. I kolonnen «Kjøp» presenteres anskaffelseskost ved kjøp foretatt i løpet av 2009 for disse finansielle instrumentene. I kolonnen «Salg» presenteres tilordnet anskaffelseskost ved salg foretatt i løpet av 2009 for disse finansielle instrumentene samt mottatte nedbetalinger på hovedstol. I kolonnen «Resultatført i 2009» presenteres realisererte gevinster og tap, opptjente renteinntekter og utbytte samt endringer i urealiserte gevinster og tap.

04 Segmentinformasjon – resultat pr. virksomhetsområde

Millioner kroner	Liv og Pensjon Norge		Liv og Pensjon Sverige		Kapitalforvaltning		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Inntekter	30 348	21 633	16 637	5 258	142	92	47 127	26 983
Resultat før skatt	744	-198	147	-2 145	62	63	952	-2 280
Eiendeler	190 806	186 655	127 019	133 718	152	80	317 977	320 453
Gjeld	180 546	175 936	122 130	129 699	120	84	302 796	305 719

Inntekter

Inntekter omfatter de totale premieinntekter inklusive sparepremie og overført premiereserve fra andre selskaper, netto finansavkastning og andre inntekter.

Liv og Pensjon Norge

Storebrand Livsforsikring tilbyr et bredt spekter av produkter innenfor tjenstepensjon, privat pensjonssparing og livsforsikring til bedrifter, offentlige virksomheter og privatpersoner. Storebrand Livsforsikrings filial i Sverige leverer tjenstepensjonsprodukter basert på norsk lovgivning i det svenske markedet. Omfatter selskapene som inngår i Storebrand Livsforsikring Konsern ekskl. Storebrand Eiendom og Storebrand Holding AB.

Liv og Pensjon Sverige

SPP tilbyr et bredt sortiment av pensjonsløsninger for foretak, organisasjoner og privatpersoner i Sverige. SPP har en særlig sterk posisjon innen tradisjonelle produkter – forsikringer med garantert rente – i det svenske bedriftsmarkedet. Omfatter selskapene som inngår i SPP Konsern (Storebrand Holding Konsern ekskl. SPP Fonder).

Kapitalforvaltning

Kapitalforvaltningsvirksomhet omfatter selskapene Storebrand Eiendom (eiendomsforvaltning) og SPP Fonder (fondsforvaltning).

05 Bransjenote resultatregnskap

<i>Millioner kroner</i>	Kollektiv pensjon privat	Kollektiv pensjon offentlig	Gruppe-livs-forsikring	Individuell kapital-forsikring	Individuell rente/pensjons-forsikring	Skade-forsikring	Sum Storebrand Livs-forsikring AS	SPP Konsern	Sum Storebrand Livs-forsikring Konsern
1. Premieinntekter	10 351	3 669	549	3 503	478	206	18 757	7 467	26 223
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	4 906	840	48	283	733	17	6 828	3 476	10 308
3. Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	1 466	80		276	553		2 375	4 806	7 181
4. Andre forsikringsrelaterte inntekter	43			24	30		98	692	790
5. Erstatninger	-5 856	-1 834	-468	-1 545	-2 167	-58	-11 928	-6 438	-18 366
– herav gjenkjøp	-21	-384		-1 014	-452		-1 871	-25	-1 895
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse – kontraktsfastsatte forpliktelse	-4 962	-2 335	-31	-217	866	-57	-6 737	-1 878	-8 615
7. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse – særskilt investeringsportefølje	-4 471	-186		-2 013	-339		-7 008	-6 709	-13 718
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelse	-82	-2		-2			-87		-87
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader	-780	-141	-59	-240	-194	-71	-1 484	-935	-2 419
10. Andre forsikringsrelaterte kostnader	-137	-2	-28	-9	-1		-178	-77	-256
11. Resultat av teknisk regnskap 2009	479	88	11	60	-39	37	636	403	1 043
Resultat av teknisk regnskap 2008	52	1	106	85	-37	12	219	499	849

Fordeling etter overskuddsmodell

Individuell kapitalforsikring <i>Millioner kroner</i>	Med overskuddsdeling	Uten rett til andel av overskudd	Investeringsvalg	Sum 2009	Sum 2008
1. Premieinntekter	1 176	285	2 042	3 503	2 379
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	260	23		283	-9
3. Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen			276	276	-253
4. Andre forsikringsrelaterte inntekter	5	5	14	24	22
5. Erstatninger	-1 183	-81	-281	-1 545	-9 695
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse – kontraktsfastsatte forpliktelse	-142	-75		-217	7 966
7. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse – særskilt investeringsportefølje			-2 013	-2 013	40
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelse	-2			-2	-85
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader	-113	-89	-38	-240	-274
10. Andre forsikringsrelaterte kostnader	-3	-5		-9	-6
11. Resultat av teknisk regnskap	-3	64	-1	60	84

Individuell rente/pensjonsforsikring <i>Millioner kroner</i>	Med overskuddsdeling	Investerings- valg	Sum 2009	Sum 2008
1. Premieinntekter	367	111	478	842
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	733		733	-16
3. Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen		553	553	-851
4. Andre forsikringsrelaterte inntekter	5	26	30	34
5. Erstatninger	-1 861	-306	-2 167	-3 524
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser – kontraktsfaste forpliktelser	866		866	2 520
7. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser – særskilt investeringsportefølje		-339	-339	1 170
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfaste forpliktelser				-1
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader	-138	-55	-194	-206
10. Andre forsikringsrelaterte kostnader	-2		-1	-5
11. Resultat av teknisk regnskap	-29	-10	-39	-37

Kollektiv pensjon privat <i>Millioner kroner</i>	Ytelses- basert uten investerings- valg	Ytelses- basert med investerings- valg	Fripoliser	Innskudds- basert med investerings- valg	Uten rett til andel av overskudd	Sum 2009	Sum 2008
1. Premieinntekter	5 867	229	1 060	2 752	444	10 351	14 526
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	2 534		2 344		28	4 906	-599
3. Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalg- porteføljen		182		1 284		1 466	-1 131
4. Andre forsikringsrelaterte inntekter	7		4	32		43	50
5. Erstatninger	-6 926	411	1 141	-269	-212	-5 856	-5 561
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser – kontraktsfaste forpliktelser	-573		-4 265		-124	-4 962	-4 660
7. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser – særskilt investeringsportefølje		-763		-3 708		-4 471	-1 215
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfaste forpliktelser	-79		-4			-82	-483
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader	-354	-10	-182	-158	-76	-780	-757
10. Andre forsikringsrelaterte kostnader	-98	-43	21	-11	-6	-137	-117
11. Resultat av teknisk regnskap	378	7	119	-79	53	479	52

Kollektiv pensjon offentlig <i>Millioner kroner</i>	Ytelsesbasert uten investeringsvalg	Ytelsesbasert med investeringsvalg	Sum 2009	Sum 2008
1. Premieinntekter	3 402	268	3 669	2 856
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	840		840	195
3. Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen		80	80	-6
4. Andre forsikringsrelaterte inntekter				
5. Erstatninger	-1 690	-145	-1 834	-1 648
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser – kontraktsfaste forpliktelser	-2 335		-2 335	-702
7. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser – særskilt investeringsportefølje		-186	-186	-411
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfaste forpliktelser		-2	-2	-86
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader	-130	-11	-141	-110
10. Andre forsikringsrelaterte kostnader	-9	7	-2	-87
11. Resultat av teknisk regnskap	76	13	88	1

06 Salg av forsikringer (nytegning)

Millioner kroner	Kollektiv pensjon privat	Kollektiv pensjon offentlig	Gruppe-livs-forsikring	Individual kapital-forsikring	Individuell rente/pensjons-forsikring	Skade-forsikring	Sum Storebrand Livsforsikring AS	SPP Konsern	Sum Storebrand Livsforsikring Konsern
2009	245		43	2 009	75	31	2 403	2 273	4 676
2008	314	3	20	1 086	191	37	1 652	2 236	3 887

Salg består av nysalg og forbedringssalg med fradrag for forsikringer der første premie ikke blir betalt. Tilflyttede reserver (note 8) er ikke med i tallene.

07 Salgskostnader

Millioner kroner	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Lønn og personalkostnader egne salgsressurser	-177	-196	-284	-354
Andre salgskostnader egne salgsressurser	-117	-89	-145	-89
Provisjoner til eksterne distributører	-42	-37	-97	-83
Sum salgskostnader	-336	-322	-526	-526

08 Flytting av forsikringsforpliktelser

Millioner kroner	Kollektiv pensjons-forsikring privat	Kollektiv pensjons-forsikring offentlig	Individuell kapital-forsikring	Individuell rente-/og pensjons-forsikring	Sum Storebrand Livsforsikring AS		SPP Konsern		Sum Storebrand Livsforsikring Konsern	
					2009	2008	2009	2008	2009	2008
Mottatte midler										
Premiereserve	1 506	1 060	12	105	2 683	5 019	70	40	2 754	5 028
Tilleggsavsetning	13	12		2	27	109		15	27	124
Flytting av premiereserver m.v.	1 520	1 072	12	106	2 710	5 128	70	55	2 780	5 152
Premiefond	53				53	223			53	223
Antall kontrakter/kunder	3 856	28	65	791	4 740	5 696	519	207	5 259	5 903
Fraflyttede midler										
Premiereserve	-2 117	-332	-3	-137	-2 589	-2 151	-714	-155	-3 303	-2 275
Tilleggsavsetning	-31	-5		-3	-39	-66			-39	-66
Villkorad återbäring							-1	4	-1	4
Kursreserve						-77				-77
Flytting av premiereserver m.v.	-2 148	-337	-3	-140	-2 628	-2 294	-715	-151	-3 343	-2 414
Premiefond	-72				-72	-248			-72	-248
Pensjonistenes overskuddsfond						-3				-3
Antall kontrakter/kunder	7 775	19	18	713	8 525	5 762	27 762	2 433	36 287	9 403

09 Resultatanalyse fordelt pr. bransje

Millioner kroner	Kollektiv pensjon privat	Kollektiv pensjon offentlig	Gruppe- livs- forsik- ring	Indi- vidual kapital- forsik- ring	Indivi- duell rente/ pensjons- forsik- ring	Skade- forsik- ring	Sum Storebrand Livsforsikring AS		SPP Konsern	Sum Storebrand Livsforsikring Konsern	
							2009	2008		2009	2009
Finansinntekter *	6 493	875	43	526	1 222	16	9 175	895	3 823	12 998	4 446
Garantert rente	-5 264	-637	-2	-493	-1 204		-7 600	-3 032	-3 575	-11 175	-6 243
- herav tilført premiefond	94	16					111	151	-2 337	-2 226	-2 275
Avkastningsresultat før trekk av buffer	1 229	238	41	33	18	16	1 575	-2 137	248	1 823	-1 797
Til/Fra tilleggsavsetning og bufferkapital	-974	-241		-75	23		-1 267	2 264		-1 267	2 264
Avkastningsresultat etter bruk av tilleggsavsetning og bufferavsetning	255	-3	41	-42	41	16	308	127	248	556	467
Risikopremie	611	88	493	452	-118	202	1 728	1 509	475	2 202	2 112
Risikotilskudd	-469	-87	-487	-310	80	-154	-1 427	-838	-156	-1 583	-1 174
Netto gjenforsikring m.v. *	-81		-42	-2		5	-120	-132	-66	-186	-100
Risikoresultat	60	1	-36	140	-38	53	180	539	253	433	838
Administrasjonspremie	675	117	65	203	152	39	1 252	1 225	763	2 016	2 047
Driftskostnader	-780	-141	-59	-240	-194	-71	-1 484	-1 480	-862	-2 346	-2 425
Administrasjonsresultat	-105	-24	6	-36	-41	-32	-232	-255	-98	-330	-378
Øvrig								65		5	191
Pris på rentegaranti	208	67					275	230		275	230
Fortjenesteelement risiko	165	48					213	168		213	168
Bransjeresultat brutto	584	89	11	62	-39	37	744	874	403	1 152	1 516
Avkastnings- og risikoresultat til forsikringskunder	-106			-2			-108	-655		-108	-668
Resultat av teknisk regnskap	479	88	11	60	-39	37	636	219	403	1 043	849

*) Postene andre forsikringsrelaterte inntekter (linje 4 i note 5) og andre forsikringsrelaterte kostnader (linje 10 i note 5) er fordelt etter art.

Individuell kapitalforsikring	Med overskuddsdeling		Uten rett til andel av overskudd		Investeringsvalg		Sum 2009		Sum 2008	
	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier
Administrasjonsresultat	-3			-34		1	-3	-33	-11	-47
Avkastningsresultat	32			1			32	1	-93	1
Risikoresultat	45			97		-2	45	95	177	94
Pris på rentegaranti og fortjeneste risiko										
Overskuddsdeling	4	-4					4	-4	-36	36
Til/fra tilleggsavsetning og buffer	-75						-75		48	
Øvrig										
Resultat av teknisk regnskap	2	-3		64		-1	2	60	85	85

Individuell rente/pensjonsforsikring

<i>Millioner kroner</i>	Med overskuddsdeling		Investeringsvalg		Sum 2009		Sum 2008	
	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier
Administrasjonsresultat	-30			-11	-30	-11	-3	-34
Avkastningsresultat	17				17		-221	5
Risikoresultat	-38				-38		8	4
Pris på rentegaranti og fortjeneste risiko								
Overskuddsdeling	29	-29			29	-29	12	-12
Til/fra tilleggsavsetning og buffer	23				23		204	
Resultat av teknisk regnskap		-29		-10		-39	1	-37

Kollektiv pensjon privat

<i>Millioner kroner</i>	Ytelsesbasert uten investerings- valg		Ytelsesbasert med investerings- valg			Fripoliser	Innskudds- basert med investerings- valg		Uten rett til andel av overskudd		Sum 2009		Sum 2008	
	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde		Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde
Administrasjonsresultat		-46				11		-70		2		-105		-112
Avkastningsresultat	772		81		379			-10		8	1 232	-3	-1 896	9
Risikoresultat	51	103	-6	-18	-104			2		33	-59	119	126	201
Pris på rentegaranti og fortjeneste risiko		337		25						11		373		296
Overskuddsdeling					-1	1					-1	1	-8	8
Til/fra tilleggsavsetning og buffer	-743	-6	-51		-273	98					-1 067	93	1 912	
Øvrig													350	-350
Resultat av teknisk regnskap	80	388	23	7	2	109	-79	53	106	479	483	52		

Kollektiv pensjon offentlig

<i>Millioner kroner</i>	Ytelsesbasert uten investeringsvalg		Ytelsesbasert med investeringsvalg		Sum 2009		Sum 2008	
	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier
Administrasjonsresultat		-22		-2		-24		-14
Avkastningsresultat	210		27		238		-14	
Risikoresultat	2	-5	-2	6				-88
Pris på rentegaranti og fortjeneste risiko		106		9		115		103
Overskuddsdeling								
Til/fra tilleggsavsetning og buffer	-210	-3	-27		-238	-3	100	
Resultat av teknisk regnskap	2	76	-2	13	88	86	1	

10 Netto finansinntekter

Spesifikasjon av netto finansinntekter	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2009	2008	2009	2008
<i>Millioner kroner</i>				
Renter utlån	466	914	137	316
Renter bank	132	570	87	903
Renter obligasjoner og sertifikater	3 651	3 090	5 895	5 882
Renter obligasjoner til amortisert kost	1 538	2 414	1 538	2 414
Renter derivater	-104	-147	357	-477
Renteinntekt for øvrig	-220	-68	-220	-63
Utbytte	153	448	1 418	1 903
Sum renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	5 615	7 220	9 213	10 876
Verdiendring eiendom			-221	423
Verdiendring aksjer	3 707	-10 154	11 235	-21 837
Verdiendring obligasjoner og sertifikater	-473	1 615	-2 748	5 860
Verdiendring derivater	-181	670	-3 397	5 441
Sum verdiendringer på investeringer	3 053	-7 868	4 868	-10 114
Realisert gevinst eiendom			22	-17
Realisert gevinst aksjer	-1 208	-4 310	-3 786	-8 228
Realisert gevinst obligasjoner og sertifikater	1 197	-1 629	5 592	-1 290
Realisert gevinst derivater	-6 491	-9 578	-6 306	-9 578
Realisert gevinst obligasjoner til amortisert kost	136		136	
Realisert gevinst andre investeringer	-1 014	1	-1 768	-38
Agio aksjer	-2 859	3 065	-2 877	5 254
Agio obligasjoner og sertifikater	13 111	3 965	12 637	4 332
Agio derivater	-522	3 214	-522	1 944
Agio obligasjoner til amortisert kost	-268		54	
Agio diverse		354		-821
Sum realisert gevinst og tap på investeringer	2 081	-4 917	3 182	-8 424
Rentekostnader ansvarlig lån	534	741	556	824
Rentekostnader øvrig finansiell gjeld				5
Sum rentekostnader	534	741	556	830

11 Skatt

	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2009	2008	2009	2008
<i>Millioner kroner</i>				
Betalbar skatt denne perioden				-505
Korrigeringer som skyldes tidligere perioder				
Sum betalbar skatt	0	0	0	-505
Endring utsatt skatt/skattefordel				
- utsatt skatt som skyldes opparbeidelse/reversering av midlertidige forskjeller				16
- utsatt skattefordel for tidligere perioder knyttet til fremførbart underskudd, kreditfradrag eller midlertidige forskjeller som er gått til reduksjon av utsatt skatt				
- utsatt skatt på nedskrivning eller reversering av nedskrivning på en utsatt skattefordel som det er/har vært usikkert om selskapet kan dra fordel av grunnet usikkerhet om fremtidig skattbar inntekt				
Sum endring utsatt skatt/skattefordel	0	0	0	16
Sum skattekostnad	0	0	0	-489

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Avstemming av forventet skattekostnad til faktisk skattekostnad				
<i>Millioner kroner</i>	2009	2008	2009	2008
Ordinært resultat før skatt	1 138	-1 870	952	-2 281
Forventet inntektsskatt med nominell skattsats	-319	524	-267	639
Skatteeffekten av:				
realisert/urealisert aksjer og mottatt utbytte	346	-2 309	638	-1 636
endring i immaterielle eiendeler				114
tilknyttede selskaper			14	
permanente forskjeller	-98	-1	-152	-1 372
nedvurdering av utsatt skattefordel	88	2 114	-278	2 130
Nedskrivning eiendommer			80	
Annet:				
Endring tidligere år	-18	-328	-23	-323
Skattekostnad			13	-449
Beregning av utsatt skattefordel og utsatt skatt av midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring:				
<i>Millioner kroner</i>	2009	2008	2009	2008
Skatteøkende midlertidige forskjeller				
Verdipapirer	1 806	5 308	1 849	5 309
Fast eiendom			4 416	3 937
Driftsmidler			253	26
Forskuddsbetalt pensjon	13			1
Annet			612	785
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	1 820	5 308	7 129	10 058
Skattereduserende midlertidige forskjeller				
Verdipapirer	-2 332	-4 151	-2 332	-4 151
Driftsmidler		-4		
Påløpt pensjon	-531	-593	-593	-706
Annet	-32	-40	-162	-69
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-2 895	-4 788	-3 087	-4 926
Fremførbare underskudd	-5 015	-6 926	-5 266	-6 993
Fremførbare godtgjørelse	-689	-689	-689	-689
Sum fremførbare underskudd og godtgjørelse	-5 705	-7 615	-5 956	-7 682
Grunnlag for netto utsatt skatt/skattefordel	-6 780	-7 095	-1 914	-2 550
Nedvurdering av grunnlag for utsatt skattefordel	6 780	7 095	2 562	3 210
Netto grunnlag for utsatt skatt og utsatt skattefordel	0	0	648	659
Netto utsatt fordel/forpliktelse i balansen	0	0	181	185
Korrigeringer ført rett i balansen				
Netto utsatt fordel/forpliktelse i balansen	0	0	181	185
Bokført i balansen:				
Utsatt skattefordel				
Utsatt skatt			182	184

Ved nedvurdering av utsatt skattefordel:

Det er foretatt en nedvurdering av utsatt skattefordel som skyldes usikkerhet knyttet til om skattepliktige inntekter kommer på et nivå som gjør at alle fremførbare underskudd vil bli benyttet for virksomhet i Norge. Hovedgrunnen til dette er fritak for beskatning av aksjeutbytte og gevinster/tap på aksjer innenfor EØS området, og det forventes at konsernet også i de kommende årene vil ha inntekter fra slike investeringer. Fremførbare ubenyttede godtgjørelse har oppstått i årene 1999-2003, og må benyttes innen 10 år.

Endring utsatt skatt/utsatt skattefordel i resultatregnskapet:

Millioner kroner	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Utsatt skattefordel ikke balanseført:				
Ikke balanseført utsatt skattefordel	1 898	898	1 898	898
Sum utsatt skattefordel ikke balanseført	1 898	898	1 898	898

12 Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser**Storebrand Livsforsikring AS**

De ansatte er sikret gjennom en ytelsespensjon på 70 prosent av pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet. Ordinær fratredelsesalder er 65 år. Pensjonen er sikret gjennom kollektiv pensjonsordning i Storebrand Livsforsikring AS. Forsikringen gjelder etter oppnådd pensjonsalder som er 67 år for funksjonærer og 65 år for assurandører. Pensjon til funksjonærer mellom 65 og 67 år og pensjon tilknyttet lønn over 12 ganger grunnbeløpet i folketrygden (G) blir utbetalt direkte fra selskapene. Det er gitt garanti for opptjent pensjon for lønn over 12 G ved fratreden før 65 år. 12 G utgjør pr 31.12.2009 kr 874 572. Pensjonsbetingelsene følger av pensjonsvedtektene i Storebrandkonsernet. Selskapet er pliktig til å ha en tjenstepensjon etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne loven.

Balanseførte pensjonsforpliktelser er fastsatt som følger

Millioner kroner	2009	2008
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse	891	881
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-627	-555
Netto pensjonsforpliktelse/-midler forsikret ordning	264	326
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	267	267
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	531	593

Inkluderer arbeidsgiveravgift på netto underfinansiert forpliktelse. Arbeidsgiveravgift inngår i bruttoforpliktelsen

Bokført i balansen:

Millioner kroner	2009	2008
Pensjonseiendel		
Pensjonsforpliktelser	531	593
<i>Millioner kroner</i>	2009	2008
Årets endring i estimatavik innregnet i egenkapitalen	-75	207
Akkumulert estimatavik innregnet i egenkapitalen	-141	-220

Endringene i den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen i løpet av året

Millioner kroner	2009	2008
Pensjonsforpliktelse 1.1	1 148	937
Periodens pensjonsopptjening	87	69
Rentekostnader på forpliktelsen	47	41
Estimatavik	-88	125
Utbetalt pensjon	-37	-25
Pensjonsforpliktelse 31.12.	1 157	1 148

Endringene i pensjonsmidlenes virkelige verdi

<i>Millioner kroner</i>	2009	2008
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	555	540
Forventet avkastning	37	29
Estimatavvik	-13	-82
Innbetalt premie	62	79
Utbetalte pensjoner	-13	-11
Pensjonsmidler 31.12.	627	555

Pensjonsmidler er basert på Storebrand Livsforsikrings finansielle midler som har følgende sammensetning pr. 31.12:

	2009	2008
Bygninger og fast eiendom	15 %	14 %
Obligasjoner til amortisert kost	26 %	13 %
Pantelån og andre lån	2 %	2 %
Aksjer og andeler	16 %	15 %
Obligasjoner til virkelig verdi	38 %	46 %
Sertifikater	1 %	2 %
Andre kortsiktige finansielle eiendeler	2 %	8 %
Sum	100 %	100 %

Bokført avkastning på eiendelene

	2009	2008
	5,0 %	2,0 %

Netto pensjonskostnad i resultatregnskapet, spesifisert som følger:

<i>Millioner kroner</i>	2009	2008
Periodens pensjonsopptjening	96	80
Rentekostnader på forpliktelsen	47	41
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-37	-29
Netto pensjonskostnad resultatført i perioden	107	92

Netto pensjonskostnad inkluderer arbeidsgiveravgift og inngår i driftskostnader.

Hovedforutsetninger benyttet i beregningene av netto pensjonsforpliktelse 31.12.**Økonomiske:**

	2009	2009
Diskonteringsrente	4,4 %	4,3 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler i regnskapsperioden	6,0 %	6,3 %
Forventet lønnsvekst	4,0 %	4,3 %
Forventet årlig regulering folketrygd	4,0 %	4,3 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner	2,0 %	2,0 %
Uførhetstabell	KU	KU
Dødelighetstabell	K2005	K2005

Økonomiske forutsetninger:

Beregningsforutsetningene er fastsatt ut fra veiledning fra Norsk Regnskapsstiftelse justert for selskappspesifikke forhold, herunder en forventet avkastning ut fra valgt investeringsprofil.

Aktuarielle forutsetninger:

Standardiserte forutsetninger om dødsfallutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Hovedorganisasjon. Uføretabellen er utviklet av Storebrand Livsforsikring AS. Gjennomsnittlig fratredelseshyppighet på 2-3% for hele arbeidsstokken sett under ett.

Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12

<i>Millioner kroner</i>	2009	2008	2007	2006	2005
Nåverdien av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelse	1 157	1 148	937	1 027	792
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	-627	-555	-540	-551	-455
Overskudd/underskudd	531	593	397	475	337

Forventede innbetalinger av premie (pensjonsmidler) i 2010:	76
---	----

Storebrand Livsforsikring konsern

Storebrand Livsforsikring

De ansatte er sikret gjennom en ytelsespensjon på 70 prosent av pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet. Ordinær fratredelsesalder er 65 år. Pensjonen er sikret gjennom kollektiv pensjonsordning i Storebrand Livsforsikring AS. Forsikringen gjelder etter oppnådd pensjonsalder som er 67 år for funksjonærer og 65 år for assurandører. Pensjon til funksjonærer mellom 65 og 67 år og pensjon tilknyttet lønn over 12 ganger grunnbeløpet i folketrygden (G) blir utbetalt direkte fra selskapene. Det er gitt garanti for opptjent pensjon for lønn over 12 G ved fratreden før 65 år. 12 G utgjør pr 31.12.2009 kr 874 572. Pensjonsbetingelsene følger av pensjonsvedtektene i Storebrandkonsernet. Selskapet er pliktig til å ha en tjenstepensjon etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne loven.

SPP

Pensjonsplanen for ansatte i SPP følger BTP-planen. Ordinær fratredelsesalder er 65 år i samsvar med pensjonsavtalen mellom BAO og Finansforbundet respektive BAO og SACO-forbundet med 10% av årslønnen opp til 7,5 «inkomstbasbelopp». På andel av lønn i «inkomstbasbeløpsintervall» 7,5-20 beregnes alderspensjon med 65% og i «inkomstbasbeløpsintervallet» 20-30 med 32,5% av årslønnen. På lønn som overstiger 30 «inkomstbasbelopp» beregnes ingen alderspensjon.

Balanseførte pensjonsforpliktelser er fastsatt som følger

Millioner kroner	2009	2008
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse	1 500	1 603
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-1 053	-971
Netto pensjonsforpliktelse/-midler forsikret ordning	447	631
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	302	299
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	749	931

Inkluderer arbeidsgiveravgift på netto underfinansiert forpliktelse som inngår i bruttoforpliktelsen

Bokført i balansen:

Millioner kroner	2009	2008
Pensjonseiendel		
Pensjonsforpliktelser *	749	931
<i>*) korrigert fjorårstall SPP</i>		

Millioner kroner	2009	2008
Årets endring i estimatavik innregnet i egenkapitalen	104	-157
Akkumulert estimatavik innregnet i egenkapitalen	-106	-209

Endringene i den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen i løpet av året

Millioner kroner	2009	2008
Pensjonsforpliktelse 1.1	1 902	1 680
Periodens pensjonsopptjening	129	104
Rentekostnader på forpliktelsen	73	71
Estimatavik	-217	84
Utbetalt pensjon	-46	-30
Planendringer	6	-6
Pensjonsforpliktelse tilgang/avgang og omregningsdifferanser	-44	
Pensjonsforpliktelse 31.12.	1 802	1 902

Endringene i pensjonsmidlenes virkelige verdi

Millioner kroner	2009	2008
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	971	932
Forventet avkastning	58	50
Estimatavik	-38	-113
Innbetalt premie	102	123
Planendringer	6	-7
Netto forpliktelser tilført ved fusjoner, oppkjøp o.l.		
Utbetalte pensjoner	-21	-14
Pensjonsmidler tilgang/avgang og omregningsdifferanser	-25	
Pensjonsmidler 31.12.	1 053	971

Pensjonsmidler er basert på Storebrand Livsforsikring/SPPs finansielle midler som har følgende sammensetning pr. 31.12:

	Storebrand Livsforsikring AS		SPP	
	2009	2008	2009	2008
Bygninger og fast eiendom	15 %	14 %		1 %
Obligasjoner til amortisert kost	26 %	13 %		
Pantelån og andre lån	2 %	2 %		
Aksjer og andeler	16 %	15 %	26 %	3 %
Obligasjoner	38 %	46 %	67 %	65 %
Sertifikater	1 %	2 %		5 %
Andre kortsiktige finansielle eiendeler	2 %	8 %	7 %	26 %
Sum	100 %	100 %	100 %	100 %
Bokført avkastning på eiendelene	5,0 %	2,0 %	4,1 %	0,6 %

Netto pensjonskostnad i resultatregnskapet, spesifisert som følger:

<i>Millioner kroner</i>	2009	2008
Periodens pensjonsopptjening	193	143
Rentekostnader på forpliktelsen	73	70
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-58	-50
Netto pensjonskostnad resultatført i perioden	208	163

Netto pensjonskostnad inkluderer arbeidsgiveravgift og inngår i driftskostnader.

Hovedforutsetninger benyttet i beregningene av netto pensjonsforpliktelse 31.12.

	Storebrand Livsforsikring AS		SPP	
	2009	2008	2009	2008
Økonomiske:				
Diskonteringsrente	4,4 %	4,3 %	3,3 %	3,3 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler i regnskapsperioden	6,0 %	6,3 %	5,0 %	5,0 %
Forventet lønnsvekst	4,0 %	4,3 %	3,5 %	3,5 %
Forventet årlig regulering folketrygd	4,0 %	4,3 %	3,0 %	3,0 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %
Uførhetstabell	KU	KU		
Dødelighetstabell	K2006	K2005	DUS06	DUS06

Økonomiske forutsetninger:

Beregningsforutsetningene er fastsatt ut fra veiledning fra Norsk Regnskapsstiftelse justert for selskapsespesifikke forhold, herunder en forventet avkastning ut fra valgt investeringsprofil.

Aktuarielle forutsetninger:

Standardiserte forutsetninger om dødsfallsutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Hovedorganisasjon. Uføretabellen er utviklet av Storebrand Livsforsikring AS. Gjennomsnittlig fratredelseshyppighet på 2-3% for hele arbeidsstokken sett under ett.

Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12

<i>Millioner kroner</i>	2009	2008	2007	2006	2005
Nåverdien av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelse	1 802	1 902	1 371	1 095	850
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	-1 053	-971	635	589	491
Overskudd/underskudd	749	931	736	506	359
Faktabaserte justeringer forpliktelse	-114	-21			
Faktabaserte justeringer pensjonsmidler	-38	-113			
Forventede innbetalinger av premie (pensjonsmidler) i 2010:	114				

Fortsetter neste side

Sensitivitet pensjonsberegning

Endring i diskonteringsrenten 1 % -1 %

Prosentvis endring i pensjon:

Pensjonsforpliktelse -18 % 19 %

Periodens netto pensjonskostnader -22 % 23 %

Pensjonsforpliktelsen er spesielt sensitiv overfor endringer i diskonteringsrenten. En reduksjon i diskonteringsrenten vil isolert sett medføre en økning i pensjonsforpliktelsen.

13 Aksjer og andeler

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelsesverdi	Virkelig verdi	Anskaffelsesverdi	Virkelig verdi
Norske finansaksjer				
ABG Sundal Collier	49	69	49	69
DnB NOR	205	215	209	220
Help Forsikring AS	27	19	27	19
Sparebank 1 SR-Bank G	7	9	7	9
Sum norske finansaksjer	288	312	291	316
Andre norske aksjer				
Aker Solutions	12	17	12	17
Algeta	14	23	14	23
Atea ASA	19	26	19	26
Austevoll Seafood	24	35	24	35
Cermaq	13	16	13	16
Finansnæringens Hus		16		16
Glava	36	114	36	114
Hans Property Group AS			185	84
Marine Harvest	25	34	25	34
NMI Global Fund KS under stiftelse	16	16	16	16
Norsk Hydro	155	174	158	177
Norsk Tillitsmann	1	21	1	21
Norwegian Property	22	33	22	33
Orkla	230	227	233	231
Petroleum Geo-Services	24	25	24	25
Raufoss ANS			164	166
Renewable Energy Corporation	70	63	72	64
Schibsted	22	28	22	28
Statoil ASA	671	624	686	639
Storebrand Privat Investor ASA	59	51	217	138
Subsea 7	46	53	46	53
Tandberg	26	42	26	42
Telenor	314	319	318	324
TGS-NOPEC Geophysical Company	69	77	69	77
Yara International	231	224	233	227
Andre norske aksjer, ikke spesifisert	356	325	370	337
Sum andre norske aksjer	2 455	2 583	3 006	2 962
Sum norske aksjer	2 743	2 895	3 297	3 279
Herav børsnotert	2 470	2 560	3 024	2 943

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi
Australia				
Aust & Nz Bank Group	6	7	22	27
BHP Billiton AUD	18	20	60	71
Commonwealth Bank of Australia	10	11	33	41
National Australian Bank	8	7	26	27
Rio Tinto AUD	5	5	15	16
Westpac Banking Corp	10	10	32	37
Woolworth Australia	6	6	21	22
Øvrige Australia	60	56	198	207
Sum	121	122	406	447
Belgia				
Anheuser-Busch Inbev	4	6	18	22
Øvrige Belgia	11	10	58	52
Sum	15	16	76	74
Bermuda				
SeaDrill Ltd	125	155	128	159
Øvrige Bermuda	4	3	10	10
Sum	129	158	137	169
Canada				
Bank of Montreal	4	5	16	18
Bank of Nova Scotia	7	7	27	29
Canadian Imperial Bank of Commerce	4	4	15	16
CanadaN Nat. Resources CAD	5	5	18	21
Canadian National Railway	4	5	15	17
Goldcorp Inc	5	5	20	21
Manulife Financial	6	5	23	19
Potash Corp Saskatchewan	6	5	21	20
Royal Bank of Canada	10	11	40	45
Suncor Energy	8	8	32	32
Toronto - Dominion Bank CAD	8	8	30	32
Øvrige Canada	91	90	320	335
Sum	158	158	578	607
Caymanøyene				
SBL Direct Investments 2006-2008 Ltd - Class B-1	232	252	232	252
SBL Vintage 1999 Ltd - Class B-1	172	188	172	188
Sum	404	439	404	439
Danmark				
NordEnergie Renewables AS	60	67	60	67
Novo-Nordisk B	4	4	16	17
Superfos Industries	31	41	31	41
Øvrige Danmark	11	10	40	37
Sum	106	123	146	162

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi
Finland				
Fortum	2	2	40	47
Konecranes			17	21
Nokia A	9	7	37	27
Øvrige Finland	37	6	77	50
Sum	47	15	171	145
Frankrike				
Air Liquide	5	5	48	57
Axa			19	19
BNP Paribas	11	11	39	44
Carrefour	5	5	20	19
Danone	6	6	21	22
Essilor International	2	2	21	26
France Telecom	8	7	31	29
Gaz de France	8	8	34	33
L Oreal	4	5	16	18
LVMH-Moët-Hennessy Louis	4	5	16	19
Sanofi-Aventis	11	12	45	50
Schneider Electric	4	5	15	18
Societe Generale	8	8	29	27
Vinci	5	5	16	18
Vivendi	5	5	21	22
Øvrige Frankrike	57	58	217	225
Sum	143	146	608	648
Irland				
CRH (Lse)	3	3	25	28
LGT Crown European Buyout Opportunities II			100	79
Øvrig Irland	1		7	4
Sum	4	3	132	110
Italia				
Assicurazioni General	5	5	19	18
Enel	6	5	21	21
ENI	11	10	45	45
Intesa SanPaolo	6	5	20	20
UniCredit SPA	7	7	30	26
Øvrige Italia	13	13	64	63
Sum	48	46	199	193
Japan				
Canon	8	7	25	27
Matsushita Elc Ind	5	4	18	17
Mitsubishi	5	5	17	19
Mitsubishi UFJ Holdings Group	9	7	36	28
Nissan Motor	5	5	15	17
Sony	5	4	18	16
Takeda Pharmaceutical	6	5	21	20

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi
Tokyo Electric Power	5	4	19	18
Øvrige Japan	281	254	965	927
Sum	329	296	1 132	1 089
Liberia				
Royal Caribbean Cruises NOK	53	62	54	63
Sum	53	62	54	63
Luxembourg				
Acergy	77	93	77	93
DB-x-Trackers MSCI EME TRN Index ETF USD			370	354
Øvrig Luxembourg	1	1	6	7
Sum	78	94	453	454
Nederland				
ArcelorMittal	7	6	25	25
Ing-Group	7	5	30	25
Philips Electronics (Koninklijke)	5	5	16	17
Unilever NL	8	8	27	31
Øvrige Nederland	22	23	82	87
Sum	48	47	179	186
New Zealand				
Taumata Plantations Ltd.	638	575	638	575
Øvrige New Zealand			5	5
Sum	638	575	643	580
Spania				
Banco Santander	17	18	68	77
BBVA (Bilbao Vizcaya Argentaria)	9	9	36	37
Ebro Puleva			21	31
Iberdrola	6	5	21	21
Repsol Ypf	5	5	19	18
Tecnicas Reunidas			17	25
Telefonica	16	17	63	68
Øvrige Spania	10	10	49	49
Sum	62	64	294	324
Storbritannia				
Centrica	4	4	15	16
Associated British Foods PLC			18	17
National Grid PLC	4	5	18	19
Xstrata	4	5	18	20
SabMiller PLC	5	6	17	21
Reckitt Benckiser Group			19	21
Lloyds Banking Group PLC	5	4	32	23
Reckitt Benckiser	6	6	21	24
Bunzl			25	27
Unilever GB	7	7	24	28

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi
Barclays Bank	9	7	36	28
Spectris			19	28
Standard Chartered	7	7	26	29
Diageo	8	8	28	30
Anglo American Plc	6	9	30	34
Tesco	8	8	32	34
BG Group	9	9	37	37
Astrazeneca GBP	9	10	37	39
Johnson Matthey			31	40
BHP Billiton GBP	9	10	35	41
Royal Dutch Shell B shares	10	10	42	43
Rio Tinto GBP	10	11	41	43
Rolls Royce	3	6	34	56
Royal Dutch Shell A London	15	15	58	61
GlaxoSmithkline	15	15	59	64
Vodafone Group	17	17	72	70
BP Plc	24	26	102	107
HSBC Holdings GB	28	28	105	113
Astrazeneca SEK			143	155
Øvrige Storbritannia	79	80	331	331
Sum	301	314	1 505	1 600
Sveits				
Credit Suisse Group RG	7	8	32	32
Nestle	23	25	86	99
Novartis	16	16	78	87
Roche Holding Genuss	16	17	64	69
Roche Holdings			23	27
UBS	8	8	36	32
Zurich Financial Services AG	5	5	21	20
Øvrige Sveits	33	35	124	136
Sum	109	113	464	503
Sverige				
Alfa Laval	1	1	69	85
Assa Abloy B	1	2	81	101
AstraZeneca SDB			26	31
Atlas Copco A	4	4	148	186
Atlas Copco B			53	60
Autoliv			20	26
Bergvik Skog AB			234	664
Boliden Limited B			36	43
Castellum			20	23
Electrolux B			68	98
Elekta B			22	32
Eniro			16	20
Ericsson B	5	4	459	414
Getinge Industrier B			46	49
Handelsbanken A			41	77

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi
Hennes & Mauritz B	4	4	441	464
Hexagon B SEK			36	37
Holmen B			20	19
Husqvarna B			42	50
Industrivaerden A			30	29
Industrivaerden C			17	17
Investor AB-A			34	35
Investor AB-B	2	2	107	111
JM			17	22
Kinnevik Investment B			36	37
Lundin Petroleum			36	33
Millicom Intl. Cellular SDR			60	58
Modern Times Group B			33	39
NC6 Capio AB			22	18
NC6 ConvaTec			16	17
NC6 Nycomed			18	49
Nordea Bank AB	3	4	338	388
Oriflame Cosmetics			37	44
Ratos B			43	49
Sandvik	3	3	177	200
Scania B			70	67
SEB A			14	28
Securitas B			44	46
Skandinaviska Enskilda Banken A	1	1	142	135
Skanska B	2	2	88	108
SKF B			26	42
Skf Svenska Kullager Fabrikker B	1	2	82	95
SSAB A			9	16
SSAB AB			44	42
SSAB B			19	20
Svenska Celloulosa B	1	1	107	109
Svenska Handelsbanken A	3	3	177	200
Swedbank AB			15	25
Swedbank AB A-shares			97	114
Tele2 B			66	74
TeliaSonera			29	42
Teliasonera - Se	2	3	199	214
Volvo A			59	52
Volvo B	2	2	163	158
Øvrige Sverige	6	6	407	402
Sum	42	44	4 755	5 614
Tyskland				
Allianz SE (Societas Europea)	8	8	33	33
Basf SE	7	9	30	34
Bayer AG Namens-Actien O.N	9	10	34	39
Beiersdorf			21	25
DB Xtracker S&P/ASX 200 ETF			25	29
Deutsche Bank	6	6	26	24

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi
Deutsche Telecom	6	6	24	25
EON	11	11	48	46
Muenchener Rueckversicherungs RG	5	5	18	19
Rwe	6	6	24	24
Sap AG	6	6	24	24
Siemens	12	12	46	47
Øvrige Tyskland	34	33	145	142
Sum	111	111	497	510

USA				
3M CO	8	8	31	35
Abbott Laboratories	12	12	48	51
Accenture PLC	4	4	15	17
Amazon Com	5	7	19	26
American Express	5	6	21	25
Amgen	9	8	33	34
Anadarko Petroleum	5	5	17	19
Apache Corp	5	6	21	23
Apple Inc	22	27	84	109
AT&T Inc	22	22	95	95
Automatic Data Processing	5	5	16	18
Bank of America Corp	22	19	94	75
Bank of New York Mellon	5	5	22	20
Baxter International	6	6	22	23
Berkshire Hathaway B	6	6	24	24
Bristol-Myers Squibb	7	7	27	30
Burlington Northern Santa Fe	4	4	16	18
Caterpillar	5	5	21	22
Chevron Corp	22	22	89	93
Cisco Systems	19	19	75	80
Citigroup	15	10	56	33
Coca-Cola	16	17	67	71
Colgate Palmolive	6	6	24	26
Comcast Corp A	4	4	17	18
Corning	4	5	16	18
CVS/Caremark	7	7	29	27
Deere & Co	4	4	16	16
Devon Energy	6	6	21	22
DirectTV	4	5	13	17
DuPont (E.I) De Nemours	6	5	22	21
EMC	5	6	19	22
Emerson Electric	6	6	20	21
EOG Resources	4	4	14	16
Exelon	5	5	24	21
Exxon Mobil	49	45	205	191
Ford Motor Co	4	5	13	17
General Electric	28	23	112	94
General Mills	4	4	14	16
Gilead Sciences Inc	6	6	25	24

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi
Goldman Sachs	10	11	44	46
Goodrich Corp	5	5	20	23
Google Class A	17	21	67	84
Halliburton	4	4	15	17
Hancock Timberland VIII Inc	288	218	288	218
Hewlett-Packard Co	17	18	63	73
Home Depot	7	8	28	31
Intel	16	17	64	68
International Business Machine (IBM))	22	24	89	102
ITT Corporation	4	4	17	16
J.P Morgan Chase and Co	23	23	91	94
Johnsen & Johnsen	25	25	100	105
Kimberly-Clark	5	5	17	18
Kohls Corp	5	5	17	18
Kraft Foods	7	6	26	26
Lilly Eli	6	6	24	23
Lowe's Cos Inc	5	5	19	21
McDonalds	10	10	42	44
Medco Health Solutions	4	4	15	18
Medtronic	7	8	27	30
Merck & Co	13	16	57	65
Metlife	5	4	19	17
Microsoft	31	34	124	143
Monsanto	7	7	29	27
Morgan Stanley	5	5	21	21
Newmont Mining	4	4	16	16
News Corporation A	4	5	16	18
Occidental Petroleum	9	10	36	41
Oracle Corporation	12	15	51	59
Pepsico Inc	14	13	58	57
Pfizer	19	20	79	85
Praxair	4	4	16	17
Precision Castparts	4	5	17	20
Procter & Gamble	26	24	101	103
Qualcomm	11	11	44	46
Rockwell Collins	5	6	24	27
Schlumberger	13	11	46	47
Southern	4	4	17	18
Target Corporation	8	8	30	31
The Travelers Companies Inc	5	5	17	18
Time Warner	5	5	20	20
Transocean Ltd	5	4	16	16
Union Pacific Corp	4	4	17	17
United Health Group	5	5	20	20
United Parcel Services	7	6	27	27
US Bancorp	7	6	27	25
Verizon Communications	13	14	54	56
Visa Inc - Class A shares	5	6	18	24
Wallgreen	6	6	20	22

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi
Walt Disney	8	8	29	33
Wellpoint Inc	4	5	16	16
Wells Fargo	21	19	77	70
XTO Energy	4	4	15	17
Øvrige USA	584	561	2 223	2 289
Sum	1 749	1 663	5 986	6 134
Øvrige aksjer ikke spesifisert	120	96	841	814
Sum utenlandske aksjer	4 816	4 708	19 660	20 866
Herav børsnotert	3 318	3 355	17 600	18 562
Sum aksjer	7 558	7 603	22 958	24 144

Fondsandeler forvaltet av Storebrand Kapitalforvaltning

Delphi Europa	186	176	186	176
Delphi Norden	105	116	105	116
Delphi Norge	155	195	155	195
Delphi Verden	350	371	393	416
SPP Aktiefond Sverige			713	802
SPP Aktieindexfond Europa			685	655
SPP Aktieindexfond Global Sustainability			126	118
SPP Aktieindexfond Japan			124	106
SPP Aktieindexfond Sverige			862	915
SPP Aktieindexfond USA			481	458
SPP EMU Blandfond			814	30
SPP Generation 50-tal			6 074	5 940
SPP Generation 60-tal			6 654	6 229
SPP Generation 70-tal			2 330	2 322
SPP Generation 80-tal			111	111
Storebrand Aksje Innland	787	1 061	787	1 061
Storebrand Alpha SICAV-Europe Class M	405	482	453	540
Storebrand Alpha SICAV-Global Energy Class I	356	369	405	420
Storebrand Asia Pacific Indeks I	670	694	670	694
Storebrand Europa I	1 443	1 405	1 443	1 405
Storebrand Global	266	209	266	209
Storebrand Global Indeks I	2 609	2 634	2 609	2 634
Storebrand Global Quant Equity	1 077	897	1 077	897
Storebrand Nord Amerika I	2 348	2 394	2 348	2 394
Storebrand Norge	107	128	107	128
Storebrand Pensjonspar	51	68	51	68
Storebrand Verdi	519	648	559	701
Storebrand WGA Health Care	96	98	96	98
Øvrige fondsandeler Storebrand Kapitalforvaltning	15	15	15	15
Sum fondsandeler Storebrand Kapitalforvaltning	11 544	11 961	30 698	29 854

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi
Øvrige fondsandeler				
Aberdeen European Shopping Property Fund			281	206
AIPP Active			429	282
AIPP Asia	12	4	140	123
AllianceBernstein Japan Strategic Value USD			27	27
Apax Europe V - E, L.P.	11	6	36	23
Apax France V	27	27	9	18
Apax France VI	36	23	43	50
AXA APIV	28	1	104	79
Bain Capital Fund VII P581&P985	27	1	30	18
BelAir (Lux) Sustain. Altern. SRI FUND Class BB			514	577
Black Rock Emerging Europe FD-Euro A2	30	18	23	25
Black Rock World Energy			16	17
Blackrock New Energy A2 Acc	7	8	42	36
Blackrock US Opportunities Fund			133	133
Blackrock World Mining Fund	7	7	104	108
Bridgepoint - The Second European PE Fund E			29	23
Carlyle Europe Real Estate Part II			220	137
Carlyle Europe Real Estate Partners	29	23	87	89
Carlyle Europe Real Estate Partners III			111	74
CBRE Strategic Property Partn. UK			180	16
CS Infra SICAR			558	560
DB X-Trackers MSCI Emerg. Mkt Trn Idx F			80	129
Deutsche Bank X-tracker MSCI Europe			67	161
East Capital Eastern Europe			16	17
East Capital Russian Fund			41	43
EISER Infrastructure Capital Equity Partners 1-B	18	19	299	279
EPISO			80	68
EQT IV ISS Co-Investment LP			40	48
European Office Income Venture			188	148
European Property Investors	299	279	46	59
European Retail Income Venture			211	104
FF Asian Special Situations	40	48	301	332
FF China Focus Fund			120	128
FF Emerging Eur, Mid East & Africa			56	59
Frogmore Real Estate Partners			142	21
FSN Capital Limited Partnership II			35	36
FSP - Emerging Markets SRI («The Compartment»)	35	36	185	247
Grainger	73	71	193	85
HB Europa Index AI (EUR)	5	4	237	313
HealthCap III, KB			68	19
Heitman European Property P III	9	8	143	95
Henderson PFI	68	19	145	107
Herkules Private Equity (GP-I) Limited			12	45
Holberg Norden	8	41	19	21
Holberg Norge	4	4	39	46
Invesco GT PRC (Kina)	4	4	96	106
iShares FTSE/Xinhua China 25 Index Fund			24	33
iShares MSCI Brazil Index Fund	96	106	24	42

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi	Anskaffelses- verdi	Virkelig verdi
J.W. Childs III, L.P.			30	33
JPM Global Focus Fund A	30	33	393	358
JPMorgan Infrastructure Investments Fund (IIF)			543	497
Lannebo Småbolag			136	138
LaSalle Euro Growth II SCA	543	497	137	112
Macquarie European Infrastructure Fund II - Eqfund			315	272
Menlo Ventures IX	1	1	71	48
MGP Asia Fund III	315	272	87	28
Msdw Sicav Latin America	71	48	39	45
Odin Offshore	39	45	21	23
Outlet Mall Fund	9	10	361	371
Powershares QQQ Nasdaq 100			29	35
Pradera European Retail Fund	1	1	175	131
S & P Depository Receipt (ETF)			7	53
S & P Depository Receipt (ETF)	2	1	210	232
Schroder BRIC			20	24
SHB Amerikafond			111	113
SHB Balans 50			46	47
SHB Europa Aggressiv			40	41
SHB Europa Index A1			34	34
SHB Europa Selektiv			28	28
SHB Europafond			48	47
SHB Indienfond			213	233
SHB IT-fond			18	19
SHB Latinamerikafond			335	400
SHB Lux Kortröntefond Sverige			81	81
SHB Läkemedelsfond			33	34
SHB Norden Aggressiv			26	28
SHB Norden Selektiv			24	24
SHB Nordenfond			46	48
SHB Nordiska småbolagsfond			206	223
SHB Nordiska Småbolagsfond A1			16	18
SHB Offensiv 100			71	70
SHB Rysslandsfond			161	182
SHB Sverige Selektiv			27	31
SHB Sverigefond Index A1			68	79
SHB Tillväxtmarknadsfond			209	266
SHB Östeuropafond			191	205
Skagen Global			647	721
Skagen Kon-Tiki			649	780
Storebrand Emerging Private Equity Markets 2007 B3	431	486	280	226
Storebrand Emerging Private Equity Markets B3	454	559	120	103
Storebrand Horizon C3	280	226	216	224
Storebrand International Private Equity IV - B2			351	431
Storebrand International Private Equity IX - B3		12	62	78
Storebrand International Private Equity V Ltd - B3	351	431	658	604
Storebrand International Private Equity VI Ltd -B3	20	25	750	630
Storebrand International Private Equity VII Ltd-B3	658	604	540	482
Storebrand International Private Equity VIII LtdB3	750	630	303	325

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelses-verdi	Virkelig verdi	Anskaffelses-verdi	Virkelig verdi
Storebrand Multi Strategy Limited - XXL	180	189	544	587
Storebrand Norwegian Private Equity 2006 Ltd. - B3	1	1	225	144
Storebrand Norwegian Private Equity 2007 Ltd. - B3	223	249	80	74
Storebrand Selecta Limited - Class C-0	225	144	23	23
Storebrand Selecta Limited - Class C-3	80	74	471	574
Storebrand Special Opportunities II Ltd. - B3	23	23	1 000	862
Storebrand Special Opportunities II Ltd. - B4	169	238	101	105
Storebrand Special Opportunities Ltd. - C3	1 000	862	723	788
T.Rowe Price Asian ex-Japan Equity	723	788	52	60
T.Rowe Price Global Em mkt. Eq. - class 1	15	15	81	72
Topix ETF	1	1	75	72
TransEuropean Property L P III	3	3	130	112
Wand Partners	17	13	64	43
XACT OMXSB			103	149
Sum øvrige fondsandeler	7 487	7 239	18 879	18 336
Øvrige fondsandeler ikke spesifert	1 417	1 368	817	753
Sum fondsandeler	20 448	20 568	50 394	48 943
Sum aksjer og fondsandeler	28 006	28 170	73 352	73 087

14 Aksjer og andeler konsernselskaper og tilknyttede selskaper

<i>Millioner kroner</i>	Eierandel i %	Stemmeandel i %	Bokført verdi 31.12.	
			2009	2008
<i>Selskap</i>				
Aktuar Systemer AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0%	100,0%	5	4
Storebrand Pensjonstjenester AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0%	100,0%	5	5
AS Værdalsbruket, 7660 Vuku	74,9%	74,9%	45	45
Storebrand Eiendom AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0%	100,0%	7	1
Storebrand Holding AB, Stockholm	100,0%	100,0%	5 718	4 784
Storebrand Finansiell Rådgivning AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0%	100,0%	175	115
Storebrand Eiendom Holding AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0%	100,0%	28 346	24 354
Foran Real Estate, Latvia	57,5%	57,5%	442	442
Datterselskaper			34 741	29 749
Storebrand Baltic UAB, Litauen	50,0%	50,0%	5	5
Evoco UAB, Litauen	50,0%	50,0%	4	
Felleskontrollert virksomhet			9	5
Nordben Life and Pension Insurance Co. LTD				64
Norsk Pensjon AS	25,0%	25,0%	4	4
Tilknyttede selskaper Storebrand Livsforsikring AS			4	64
Benco Insurance Holding BV	8,8%	8,8%	67	
Sum investering i datterselskap, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet			34 821	29 818

Tilknyttede selskaper Storebrand Livsforsikring Konsern

Millioner kroner Selskap	Eier andel i %	Stemme- andel i %	Verdi i bal- ansen 1.1.	Tilgang/ avgang	Inntektsført resultat	Bokført verdi 31.12.	
						2009	2008
Norsk Pensjon AS	25,0 %	25,0 %	4			4	4
Formuesforvaltning AS	13,7 %			68	-1	67	
Handelsbodarna	50,0 %	50,0 %		3		3	
InnTre Holding AS	34,3 %	34,3 %	44	-1		43	44
Tilknyttede selskaper Storebrand Livsforsikring Konsern			48	71	-1	117	48

15 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

Storebrand Livsforsikring AS

Millioner kroner	Sertifikater	Obliga- sjoner	Sum	Rentefond	Mottatt kontant- sikkerhetsstillelse reinvestert i obligasjoner	Sum 2009	Sum 2008
Sertifikater, obligasjoner og rentefond til virkelig verdi							
Virkelig verdi	3 946	65 714	69 659	6 609	523	76 791	89 557
Herav børsnotert	3 795	56 411	60 205			60 205	73 178
Direkte investeringer i obligasjoner og sertifikater	3 946	65 714	69 659	6 609	523	76 791	84 793
Indirekte investeringer i sertifikater og obligasjoner gjennom fond forvaltet av Storebrand							4 695
Grunnlag for valutafordeling	3 946	65 714	69 659	6 609	523	76 791	89 488
Modifisert durasjon	0,40	2,87	2,73				
Gjennomsnittlig effektiv rente	2,19	3,75	3,74				

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert både på papirets balanseførte verdi og papirets markedsverdi (virkelig verdi). Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vektor.

Millioner kroner	Sertifikater	Obliga- sjoner	Sum	Rentefond	Mottatt kontant- sikkerhetsstillelse reinvestert i obligasjoner	Sum 2009	Sum 2008
Etter valuta							
NOK	3 859	40 761	44 620	5 880		50 500	67 299
EUR		15 842	15 842			15 842	11 312
USD	87	5 944	6 031	729	523	7 283	7 846
DKK		61	61			61	71
GBP		860	860			860	835
CAD		348	348			348	355
SEK		85	85			85	155
JPY		1 766	1 766			1 766	1 567
AUD		47	47			47	48
Sertifikater og obligasjoner	3 946	65 714	69 659	6 609	523	76 791	89 488

Storebrand Livsforsikring Konsern

Millioner kroner	Sertifikater	Obliga- sjoner	Sum	Rentefond	Mottatt kontant- sikkerhetsstillelse reinvestert i obligasjoner	Sum 2009	Sum 2008
Sertifikater, obligasjoner og rentefond til virkelig verdi							
Virkelig verdi	11 101	127 227	138 327	10 744	523	149 594	172 946
Herav børsnotert	9 095	110 964	120 059	3 951		124 009	151 432
Direkte investeringer i obligasjoner og sertifikater	11 101	127 227	138 327	10 744	523	149 594	168 182
Indirekte investeringer i sertifikater og obligasjoner gjennom fond forvaltet av Storebrand							4 695
Rentefond ikke forvaltet av Storebrand konsern							
Grunnlag for valutafordeling	11 101	127 227	138 327	10 744	523	149 594	172 877

Norsk virksomhet

Modifisert durasjon	0,40	2,87	2,73
Gjennomsnittlig effektiv rente	2,19	3,75	3,74

Svensk virksomhet

Modifisert durasjon	0,19	3,00	2,67
Gjennomsnittlig effektiv rente	0,34	2,71	2,69

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert både på papirets balanseførte verdi og papirets markedsverdi (virkelig verdi). For svensk virksomhet er det svensk effektiv rente som er oppgitt.

Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vektor.

Millioner kroner	Sertifikater	Obliga- sjoner	Sum	Rentefond	Mottatt kontant- sikkerhetsstillelse reinvestert i obligasjoner	Sum 2009	Sum 2008
Etter valuta							
NOK	3 859	40 977	44 836	6 064		50 900	67 299
EUR	1 659	18 298	19 956	62		20 018	15 318
USD	87	6 513	6 599	731	523	7 853	7 846
DKK		925	925			925	1 644
GBP		1 023	1 023			1 023	835
CAD		348	348			348	355
SEK	5 496	57 128	62 624	3 887		66 511	77 965
JPY		1 766	1 766			1 766	1 566
CHF		202	202			202	
AUD		47	47			47	48
Sertifikater og obligasjoner	11 101	127 227	138 327	10 744	523	149 594	172 876

16 Obligasjoner til amortisert kost

Millioner kroner	2009				2008	
	Pålydende verdi	Anskaffelseskost	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Verdipapiriserte obligasjoner	4 107	2 413	2 321	2 109	3 808	3 447
Foretaksobligasjoner	6 752	6 414	6 497	6 604	67	53
Finans, bank og forsikring	8 371	8 200	8 356	8 349	7 149	6 934
Fast eiendom	58	51	55	55		
Stat og statsgarantert	18 098	18 882	19 159	19 241	8 180	8 327
Overnasjonale organisasjoner	1 410	1 390	1 434	1 458	911	980
Kommune, fylke	2 502	2 498	2 567	2 626	651	711
Obligasjoner med fortrinnsrett	4 261	4 326	4 328	4 415	1 598	1 598
Sum obligasjoner til amortisert kost	45 560	44 174	44 718	44 858	22 365	22 049
Modifisert durasjon				4,8		3,9
Gjennomsnittlig effektiv rente			5,5	4,9	4,9	5,2

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert både på papirets balanseførte verdi og papirets observerte markedskurs (virkelig verdi). For rentepapirer uten observerte markedskurser er effektiv rente beregnet på grunnlag av rentebindingstid og klassifisering av det enkelte papir m.h.t. likviditet og kredittrisiko. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vektor.

17 Reklassifisering av finansielle instrumenter**Reklassifisering 2009:**

Instrumenter som inngår i porteføljen utlån og fordringer er ikke derivative finansielle eiendeler som ikke er notert i et aktivt marked eller gjenstand for regelmessig handel. Reklassifiseringen er utført for å oppnå en mer hensiktsmessig avkastningsprofil på investeringene sammenlignet med forventet utvikling i tilhørende forsikringsmessige forpliktelser i Storebrand Livsforsikring. Reklassifiserte finansielle instrumenter forventes å holde i uoverskuelig fremtid.

Reklassifisering 2008:

I desember 2008 endret Storebrand intensjon til ikke å holde alle instrumentene som inngår i kategorien hold-til-forfall, til forfall. Hele porteføljen ble reklassifisert og inngår i kategorien tilgjengelig for salg, jmfør IAS 39.

På tidspunkt for reklassifisering var porteføljen innregnet til 31. 331 millioner kroner. Virkelig verdi utgjorde på samme tidspunkt 33. 363 millioner kroner. Oververdien på 2.032 millioner kroner er ført direkte mot egenkapitalen. Pr. 31.12.2008 utgjorde verdiendringen samlet 1.779 millioner kroner. Hold-til-forfall porteføljen har inngått som en del av kundemidlene i Storebrand Livsforsikring AS. Tilsvarende verdiendring knyttet til de forsikringsmessige forpliktelsene er ført direkte mot egenkapitalen, jmfør IFRS 4. Den innregnede verdiendringen har økt den bokførte avkastningen til kundene. Dette har isolert medført mindre bruk av eiers kapital (om lag 0,6 milliarder kroner) for å oppfylle den løpende rentegaranti.

På grunn av reklassifiseringen vil Storebrand-konsernet være forhindret fra å benytte hold-til-forfall kategorien i 2009 og 2010.

Millioner kroner	2009	2008
	Fra tilgjengelig for salg/ Til amortisert kost	Fra hold til forfall/ Til tilgjengelig for salg
Reklassifiseringstidspunktet:	08.05.09	18.12.08
Bokført verdi	9 095	31 331
Virkelig verdi	9 095	33 363
31.12.		
Bokført verdi	8 610	31 396
Virkelig verdi	8 632	33 169
Resultatmessig effekt dersom ikke reklassifisert	-484	-1 779

Hovedstol og kupongrenter forventes tilbakebetalt for de reklassifiserte papirene. Gjennomsnittlig effektiv rente på reklassifiserte papirer er 4,09 % pr. 31.12.09.

18 Finansielle derivater

Storebrand Livsforsikring gjør aktivt bruk av finansielle derivater. Finansielle derivater brukes generelt til å styre den totale investeringsrisikoen på en effektiv måte som sikrer potensialet for en langsiktig god risikojustert avkastning. Herunder brukes derivater til å fjerne uønsket risiko, samt å tilpasse investeringsporteføljen til selskapets forpliktelser på kort og lang sikt. Bruk av derivater tillater ofte en raskere, enklere og billigere måte å øke eller redusere risikoen på. I de enkelte aksje- og obligasjonsporteføljene benyttes finansielle derivater for å tilpasse den ønskede risikoeksponeringen innenfor gitte rammer for å implementere forvalters markedssyn. Definisjoner av ulike typer derivater er beskrevet under «Ord og uttrykk».

Nominelt volum

Finansielle derivater er knyttet til underliggende størrelser som ikke bokføres i balansen. Størrelsens brutto-, netto- og gjennomsnittlig nominelt volum sier noe om omfanget av derivatene i forhold til disse underliggende verdier. Brutto nominelt volum gir først og fremst informasjon om omfanget, mens netto nominelt volum gir et visst uttrykk for markedsrisikoeksponering ved å ta hensyn til derivatposisjonens fortegn. Gjennomsnittlig nominelt volum sier noe om omfanget av derivateksponering gjennom året.

Storebrand Livsforsikring AS

Millioner kroner	Brutto nominelt volum	Gjennomsnittlig nominelt volum	Netto nominelt volum	Virkelig verdi		Herav virkelig verdisikring	
				Eiendel	Gjeld	Eiendel	Gjeld
Aksjeindeksfutures							
Sum aksjederivater 2009							
Sum aksjederivater 2008	-3 693	9 783	19 159	2 580	-13		
Fremtidige renteavtaler	59 721	304 726	1 631		-13		
Rentefutures	6 162	7 116	2 162				
Renteswapper	13 624	43 724	-2 192	365	-39	104	
Sum rentederivater 2009	79 507	355 567	1 602	365	-51	104	
Sum rentederivater 2008	-62 288	610 562	858 040	2 331	-2 475	76	
Valutateterminer							
Sum valutaderivater 2009	97 673	74 460	-60 655	954	-962		
Sum valutaderivater 2008	-45 489	91 881	90 689	1 272	-4 242		
Kredittderivat							
Sum kredittderivater 2009	1 940	4 192	-747	42	-27		
Sum kredittderivater 2008	1 956	8 646	16 455	582	-686		
Sum derivater 2009	179 120	434 220	-59 800	1 361	-1 040	104	
Sum derivater 2008	-109 514	720 872	984 343	6 765	-7 415	76	

Storebrand Livsforsikring Konsern

Millioner kroner	Brutto nominelt volum	Gjennomsnittlig nominelt volum	Netto nominelt volum	Virkelig verdi		Herav virkelig verdisikring	
				Eiendel	Gjeld	Eiendel	Gjeld
Aksjeindeksfutures	1 150	3 950	-1 150				
Sum aksjederivater 2009	1 150	3 950	-1 150				
Sum aksjederivater 2008	28 390	26 030	4 204	2 625	-93		
Fremtidige renteavtaler	59 721	305 073	1 631		-13		
Rentefutures	6 946	7 638	2 840				
Renteswapper	28 517	76 487	6 027	1 271	-121	104	
Swaptions	10 518		10 518	359			
Sum rentederivater 2009	105 702	389 199	21 016	1 630	-134	104	
Sum rentederivater 2008	770 613	897 174	7 228	7 116	-2 481	76	
Valutaterminer	134 796	88 026	-35 425	1 089	-1 179		
Basisswapper	11 504	773	-11 504	19	-5		
Sum valutaderivater 2009	146 300	88 799	-46 929	1 109	-1 184		
Sum valutaderivater 2008	128 687	110 597	-5 674	1 716	-5 117		
Kredittderivat	1 940	4 192	-747	42	-27		
Sum kredittderivater 2009	1 940	4 192	-747	42	-27		
Sum kredittderivater 2008	8 646	16 455	1 956	582	-686		
Sum derivater 2009	255 092	486 141	-27 810	2 780	-1 344	104	
Sum derivater 2008	936 336	1 050 255	7 714	12 039	-8 377	76	

19 Finansiell risiko

Storebrand (ekskl. SPP)

Generelt

Livsselskapets finansielle risiko er i hovedtrekk knyttet til evnen til å innfri den årlige avkastningsgarantien. Dette stiller krav til hvordan kapitalen investeres i ulike verdipapirer og andre eiendeler, og til hvordan selskapet utøver sin risikostyring.

Sammensetningen av de finansielle eiendelene følger av selskapets investeringsstrategi. Investeringsstrategien etablerer retningslinjer for sammensetningen av finansielle eiendeler gjennom prinsipper og rammer for selskapets risikostyring. Investeringsstrategien omfatter også rammer og retningslinjer for kreditt- og motpartseksponeering, valutarisiko og bruk av derivatinstrumenter. Målet med den aktive risikostyringen er å opprettholde en god risikobærende evne og fortløpende avpasse den finansielle risiko til selskapets soliditet. Gjennom den risikoen selskapet tar og ved hjelp av den risikostyringen som utøves, forventer selskapet å skape god avkastning både i enkeltår og over tid.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for prisendringer i finansmarkedene, herunder endringer i rente-, valuta-, aksje-, eiendoms- og råvaremarkeder, som påvirker verdien på selskapets finansielle instrumenter. Markedsrisikoen vurderes fortløpende ved hjelp av ulike målemetoder. Det beregnes potensielt tap i investeringsporteføljen innenfor et år med en gitt sannsynlighet og porteføljen stresstestes i henhold til de regulatorisk definerte stresstestene samt interne modeller.

Storebrand Livsforsikring har avtalefestet en garantert årlig rente på om lag 92 prosent av sparekundene på gjennomsnittlig 3,5 prosent. Den årlige rentegarantien stiller krav til hvordan kapitalen investeres i forskjellige verdipapirer og eiendeler. Investeringsstrategien og derigjennom markedsrisikoen for de ulike delporteføljene i Storebrand Livsforsikring er tilpasset den risikotoleransen Storebrand Livsforsikring har for ulike produkter, kontrakter og selskapets ansvarlige kapital. Avkastningen vil normalt svinge mellom 3 og 8 prosent med dagens investeringsportefølje og strategi for dynamisk risikostyring for den største delen av bestanden. Mindre deler av bestanden er investert i profiler med noe mindre og noe mer markedsrisiko. Selskapskapitalen er investert slik at den har lav risiko. Effekten av sikringstiltak og dynamisk risikostyring i kundeporteføljene reduserer sannsynligheten for lav avkastning. I de tilfeller hvor avkastningen ikke er stor nok til å dekke den garanterte renten, vil manglende avkastning dekkes ved å bruke risikokapital som er bygd opp av tidligere års overskudd. Risikokapital består i hovedsak av tilleggsavsetninger og kursreserver. Eier er ansvarlig for eventuelt udekket beløp. Den gjennomsnittlige rentegarantien forventes å synke i årene fremover. Nye kontrakter selges med 2,75 prosent garantert rente. Forsikringstekniske avsetninger i Storebrand Livsforsikring påvirkes ikke av endringer i markedsrenten, slik regelverket i dag er utformet.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at selskapet ikke har likviditet til å møte sine betalingsforpliktelser, eller at selskapet ikke kan avhende verdipapirer til akseptable priser. Storebrand har etablert likviditetsbuffer i konsernet, og overvåker utviklingen i likviditetsbeholdningene fortløpende i forhold til interne grenser. Det er etablert kredittavtaler med andre banker som selskapene kan trekke på dersom det skulle være nødvendig.

Storebrand Livsforsikring har en likviditetsstrategi, i tråd med forskrift, som spesifiserer rammer og tiltak for å sikre god likviditet i kundeporteføljen. Her spesifiseres en minste allokering til aktiva som kan omsettes på kort varsel. Storebrand Livsforsikring har pengemarkedsplasseringer, obligasjoner, aksjer og andre likvide investeringer som kan omsettes ved behov.

Kredittrisiko

Med kredittrisiko menes risiko for at en motpart ikke kan gjøre opp sine forpliktelser. Grensene for kredittrisiko mot den enkelte debitor og samlet innenfor ratingkategorier i Storebrand Livsforsikring og andre selskaper i konsernet besluttes av styret. Det er lagt vekt på at kreditteksponeringen er diversifisert for å unngå konsentrasjon av kredittrisiko mot enkelte debitorer og sektorer. Endringer i debitors kredittvurdering overvåkes og følges opp. Storebrand benytter så langt det er mulig publiserte kredittratinger supplert med egne vurderinger i de tilfeller det ikke finnes publiserte ratinger.

SPP

Generelt

For SPP er bestanden delt inn i ytelsespensjon, innskuddspensjon og unit-linked kontrakter. Det er knyttet garantier til både ytelsespensjon og innskuddspensjon i SPP. Dette gir opphav til finansiell risiko ved fallende aksjemarkeder og fallende renter. For noen kontrakter er det også risiko ved sterkt stigende renter. Som følge av et noe mer sammensatt finansielt risikobilde i SPP enn i den norske virksomheten, styres risikoen som kundeporteføljen representerer mot egenkapitalen også gjennom derivatforretninger i selskapsporteføljen i SPP. Investeringsstrategien og risikostyringen i SPP er sammensatt av tre hovedpilarer; en aktivaallokering som gir god avkastning over tid for kunder og eier utøvelse av løpende risikostyringstiltak i kundeporteføljen tilpasset sikring av visse utvalgte forsikringskontrakter i selskapsporteføljen

Markedsrisiko

For å styre eksponeringen mot ulike markedsrisikoer utøves det dynamisk risikostyring som demper effekten på finansresultatet av markedsbevegelsen. Ved bruk av historiske markedsendringer foretas det stresstester for å vurdere mulige effekter på selskapets kapitalbase. I tradisjonell forsikring med rentegaranti bærer forsikringsselskapet risikoen for at det ikke oppnås en avkastning lik den garanterte rente på forsikringstagernes midler. SPP oppnår overskuddsdeling dersom totalavkastningen overstiger den garanterte rente. På noen produkter kreves en viss konsolideringsgrad, det vil si at aktiva er større enn nåverdien av passiva med en viss prosent, for overskuddsdeling. For andre produkter må kontrakten ha kundebuffer inntatt for at overskuddsdelingen skal representere en netto inntekt for eier. Virksomheten er eksponert mot markedsrisiko, likviditetsrisiko, kredittrisiko og operasjonell risiko. Det er spesielt knyttet finansiell risiko til fallende aksjemarkeder og store rentebevegelser. Dette vil kunne medføre tilførsel av kapital til kunde-kontraktene fra selskapets egenkapital til kundekapitalen. Dersom en forsikringskontrakt i SPP har mindre opptjent kapital enn det som forventes å være tilstrekkelig gitt det gjeldende rentenivået, skal det avsettes et egenkapitaltilskudd som reflekterer underverdien. Denne avsetningen resultatføres og benevnes LKT. Finansiell risikostyring i SPP motvirker denne effekten ved å foreta investeringer som motsvarer LKT-bevegelsen for ulike markeds-scenarier. SPP benytter finansielle derivater i selskapsporteføljen og i kundeporteføljen for å oppnå dette. Således arbeider selskapet kontinuerlig med en integrert forvaltning av eiendeler og forpliktelser. For forsikringskontrakter i fondsforsikring, er det forsikringstageren som bærer den finansielle risikoen.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen begrenses ved at en del av selskapets finansielle instrumenter plasseres i noterte verdipapirer med god likviditet. Gjennom 2009 har likviditeten i rentemarkedet bedret seg sammenlignet med 2008 og er nå på et nær normalisert nivå.

Kredittrisiko

Kreditverdighet fastsettes ved både intern og ekstern kredittvurdering. Bestemmelsen finnes for å unngå for stor konsentrasjon på enkeltutstedere. For å redusere motpartsrisiko på utestående derivattransaksjoner har selskapet rammeavtaler med alle motparter som blant annet regulerer hvordan sikkerheter skal stilles for endringer i markedsverdier som beregnes på daglig basis.

Likviditetsrisiko Storebrand Livsforsikring AS

Udiskonterte kontantstrømmer finansielle forpliktelser

Millioner kroner	0-6 mnd	6-12 mnd	1-3 år	3-5 år	Over 5 år	Total verdi	Balanseført verdi
Ansvarlig lånekapital (inklusive derivater på innlån)	248	248	819	5 014	3 141	9 470	6 918
Annen kortsiktig gjeld	3 306					3 306	3 306
Ikke innkalt restforpliktelse Limited Partnership	2 744	154	154			3 053	
Ubenyttede kredittrammer utlån	355					355	
Sum finansielle forpliktelser 2009	6 653	403	973	5 014	3 141	16 183	10 224
Sum finansielle forpliktelser 2008	7 760	253	1 555	6 003	9 191	24 761	11 538

Avtalt restløpetid gir begrenset informasjon om selskapets likviditetsrisiko, da de aller fleste investeringsaktiva kan realiseres raskere i annenhåndsmarkedet enn den avtale restløpetiden. På evigvarende ansvarlig lån er kontantstrømmen beregnet frem til første call.

Likviditetsrisiko Storebrand Livsforsikring Konsern**Udskonterte kontantstrømmer finansielle forpliktelser**

<i>Millioner kroner</i>	0-6 mnd	6-12 mnd	1-3 år	3-5 år	Over 5 år	Total verdi	Balansført verdi
Ansvarlig lånekapital (inklusive derivater på innlån)	248	248	819	5 014	3 141	9 470	6 918
Annen kortsiktig gjeld	5 812					5 812	5 812
Ikke innkalt restforpliktelse Limited Partnership	4 174	154	154			4 483	
Ubenyttede kredittrammer utlån	355					355	
Sum finansielle forpliktelser 2009	10 590	403	973	5 014	3 141	20 120	12 731
Sum finansielle forpliktelser 2008	14 387	306	1 766	6 214	10 607	33 280	17 765

Avtalt restløpetid gir begrenset informasjon om selskapets likviditetsrisiko, da de aller fleste investeringsaktiva kan realiseres raskere i annenhåndsmarkedet enn den avtale restløpetiden. På evigvarende ansvarlig lån er kontantstrømmen beregnet frem til første call.

Kreditrisiko Storebrand Livsforsikring AS**Kreditrisiko fordelt på motpart****Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning**

Debitorkategori etter garantist	AAA	AA	A	BBB	NIG	Totalt
<i>Millioner kroner</i>	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Verdipapiriserte obligasjoner	1 065	96	77	3	132	1 373
Foretaksobligasjoner	125	424	1 991	1 760	868	5 167
Finans, bank og forsikring	2 382	3 681	9 907	9 151	250	25 371
Fast eiendom				5		5
Stat og statsgarantert	23 835	3 418	2 786			30 039
Overnasjonale organisasjoner						
Kommune, fylke	1 957	324				2 281
Obligasjoner med fortrinnsrett	4 680	162	1 103			5 945
Obligasjonsfond					6 609	6 609
Sum 2009	34 043	8 105	15 865	10 919	7 859	76 791
Sum 2008	58 329	7 357	11 907	11 192	703	89 488

Rentebærende verdipapirer til amortisert kost

Debitorkategori etter garantist	AAA	AA	A	BBB	NIG	Totalt
<i>Millioner kroner</i>	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Verdipapiriserte obligasjoner	2 017	80		12		2 109
Foretaksobligasjoner		1 047	5 135	261	162	6 605
Finans, bank og forsikring		3 060	3 809	478	1 002	8 349
Fast eiendom					54	54
Stat og statsgarantert	14 654	1 586	3 001			19 241
Overnasjonale organisasjoner	1 458					1 458
Kommune, fylke	2 489	137				2 626
Obligasjoner med fortrinnsrett	1 828	677	1 911			4 415
Sum 2009	22 446	6 587	13 855	751	1 218	44 858
Sum 2008	11 544	6 029	3 209	190	1 077	22 049

Derivater

Motparter	AAA	AA	A	BBB	NIG	Totalt
<i>Millioner kroner</i>	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Norge		399	312			711
Sverige			300			300
Storbritannia		249	84			332
Danmark			17			17
Sum 2009		648	713			1 361
Sum 2008		897	1 114			2 010

Bankinnskudd

Motparter	AAA	AA	A	BBB	NIG	Totalt
<i>Millioner kroner</i>	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Norge		2 339	300	188		2 827
Sverige			724			724
USA		60				60
Storbritannia		70	618			688
Sum 2009		2 469	1 642	188		4 299
Sum 2008	136	9 215	7 397	1 445		18 194

Ratingklasser er basert på Standard & Poors's.
NIG = Non-investment grade.

Utlån

Engasjementer fordelt på kundegrupper

<i>Millioner kroner</i>	Utlån til og fordringer på kunder	Ubenyttede kreditt-rammer
Forretningsmessig tjenesteyting og eiendomsdrift	3 658	355
Tjenesteytende næringer ellers		
Lønnstakere o.a.	9	
Sum 2009	3 667	355
Sum 2008	3 810	243

Inndelingen i kundegrupper er basert på Statistisk Sentralbyrås standard for sektor- og næringsgruppering. Den enkelte kundes innplassering er bestemt av kundens hovedvirksomhet.

Engasjementer fordelt på geografisk område

<i>Millioner kroner</i>	Utlån til og fordringer på kunder	Ubenyttede kreditt-rammer
Østlandet	3 667	355
Sum 2009	3 667	355
Sum 2008	3 810	243

Kreditrisiko Storebrand Livsforsikring Konsern**Kreditrisiko fordelt på motpart****Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning**

Debitorkategori etter garantist <i>Millioner kroner</i>	AAA	AA	A	BBB	NIG	Totalt
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Verdipapiriserte obligasjoner	1 065	96	77	3	132	1 373
Foretaksobligasjoner	125	424	4 170	3 070	1 170	8 959
Finans, bank og forsikring	2 616	6 591	11 344	9 415	253	30 219
Fast eiendom		426		5		431
Stat og statsgarantert	62 467	3 418	2 786			68 672
Overnasjonale organisasjoner	1 610					1 610
Kommune, fylke	5 242	846				6 088
Obligasjoner med fortrinnsrett	9 683	6 600	5 097			21 380
Obligasjonsfond	118				10 744	10 862
Sum 2009	82 927	18 401	23 475	12 492	12 299	149 594
Sum 2008	125 975	25 548	30 298	25 185	1 581	208 587

Rentebærende verdipapirer til amortisert kost

Debitorkategori etter garantist <i>Millioner kroner</i>	AAA	AA	A	BBB	NIG	Totalt
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Verdipapiriserte obligasjoner	2 017	80		12		2 109
Foretaksobligasjoner		1 047	5 135	261	162	6 605
Finans, bank og forsikring		3 060	3 809	478	1 002	8 349
Fast eiendom					54	54
Stat og statsgarantert	14 654	1 586	3 001			19 241
Overnasjonale organisasjoner	1 458					1 458
Kommune, fylke	2 489	137				2 626
Obligasjoner med fortrinnsrett	1 828	677	1 911			4 415
Sum 2009	22 446	6 587	13 855	751	1 218	44 858
Sum 2008	11 544	6 029	3 209	190	1 077	22 049

Derivater

Motparter <i>Millioner kroner</i>	AAA	AA	A	BBB	NIG	Totalt
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Norge		399	312			711
Sverige		11	300	42		354
USA		389	59			448
Storbritannia		249	257			506
Danmark		502	221			723
Finland		18				18
Øvrige		21				21
Sum 2009		648	713			1 361
Sum 2008		8 697	4 202			12 898

Bankinnskudd

Motparter	AAA	AA	A	BBB	NIG	Totalt
<i>Millioner kroner</i>	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Norge		2 339	300	188		2 827
Sverige		640	724			1 364
USA	61	1 780				1 841
Storbritannia	95	1 082	629			1 807
Sum 2009	156	5 842	1 653	188		7 840
Sum 2008	136	9 215	7 397	1 445		18 194

Ratingklasser er basert på Standard & Poors's.
NIG = Non-investment grade.

Utlån

Engasjementer fordelt på kundegrupper

<i>Millioner kroner</i>	Utlån til og fordringer på kunder	Ubenyttede kreditt-rammer
Forretningsmessig tjenesteyting og eiendomsdrift	3 658	355
Tjenesteytende næringer ellers		
Lønnstakere o.a.	9	
Sum 2009	3 667	355
Sum 2008	3 810	243

Engasjementer fordelt på geografisk område

<i>Millioner kroner</i>	Utlån til og fordringer på kunder	Ubenyttede kreditt-rammer
Østlandet	3 667	355
Sum 2009	3 667	355
Sum 2008	3 810	243

Valutarisiko**Finansielle eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta**

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS				Storebrand Livsforsikring Konsern				
	Balanseposter ekskl. valuta- derivater	Valuta- derivater	Nettoposisjon		Balanseposter ekskl. valuta- derivater	Valuta- derivater	Nettoposisjon		
	Netto på balansen	Netto salg	i valuta	i NOK	Netto på balansen	Netto salg	i valuta	i NOK	Herav SPP i NOK
AUD	108	-81	28	116	172	-143	29	123	7
CAD	177	-142	35	139	261	-225	36	148	9
CHF	81	-3	79	403	238	-106	131	698	294
DKK	148	-55	93	100	1 763	-55	1 708	1 898	1 799
EUR	2 863	-3 000	-136	-1 130	4 624	-4 485	138	1 147	2 277
GBP	239	-226	13	15	604	-661	-57	-636	-651
HKD	179	-7	172	123	305	-7	299	217	95
INR	165		165	1	165		165	1	
JPY	46 929	-45 524	1 406	34	60 125	-58 124	2 002	71	37
NZD	139	-136	3	13	140	-136	4	18	5
SEK	425	-119	306	236	117 790	19 537	137 326	111 094	110 858
SGD	21		20	79	34		34	135	56
USD	3 245	-3 498	-253	-1 463	5 309	-5 186	123	712	2 174
Sum utenlandsk valuta kortsiktig				-1 333				115 626	116 959
EUR	-307	296	-11	-93	-307	296	-11	-93	
LTL	3		3	8	3		3	8	
SEK	16 394	-15 080	1 314	1 063	16 394	-15 080	1 314	1 063	
Sum utenlandsk valuta langsiktig				979				979	
Forsikringsforpliktelser SPP Konsern								-111 215	-111 215
Sum utenlandsk valuta langsiktig				979				-110 236	-111 215
Sum nettoposisjon valuta 2009				-355				5 390	5 744
Sum nettoposisjon valuta 2008				-4 213				-1 100	4 996

Valuta**Liv og Pensjon Norge**

Storebrand foretar løpende sikring av det alt vesentlige av sin valutarisiko. Valutarisiko eksisterer i utgangspunktet som følge av investeringer i internasjonale verdipapirer, og i et visst omfang også som følge av ansvarlige lån i fremmed valuta. Sikring gjøres ved hjelp av valutaterminer på porteføljnivå, og valutaposisjonene følges løpende opp mot en totalramme. Negative valutaposisjoner lukkes senest påfølgende dag etter at de oppstod. I tillegg er det gitt separate rammer for å kunne ta aktive valutaposisjoner. Disse posisjonene er inkludert i noten under kortsiktige posisjoner. Storebrand bruker et prinsipp for valutasingringen som benevnes bloksikring, som effektiviserer gjennomføringen av valutasingringen. Valutaposisjonene pr. 31.12.09 er representative for selskapets små rammer for valutaposisjoner.

Liv og Pensjon Sverige

SPP valutasikrer sine internasjonale investeringer til en viss grad. For aksjer vil valutasingringen være fra 50 prosent til 100 prosent, og for øvrige aktivaklasser foretar løpende sikring av det alt vesentlige av sin valutarisiko.

20 Utlån av verdipapirer

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Virkelig verdi 2009	Virkelig verdi 2008	Virkelig verdi 2009	Virkelig verdi 2008
Sum utlån av verdipapirer	558	630	558	630
Mottatte sikkerhetsstillelser for utlånte verdipapirer	586	646	586	646
Mottatt kontantsikkerhetsstillelse reinvestert i obligasjoner	523	584	523	584

Utlån verdipapirer fordelt på land

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Virkelig verdi 2009	Virkelig verdi 2008	Virkelig verdi 2009	Virkelig verdi 2008
Storbritannia	11		11	
Japan	36	25	36	25
Frankrike	24	26	24	26
Australia	9	4	9	4
USA	416	539	416	539
Spania	11	9	11	9
Tyskland	21	14	21	14
Øvrige	31	15	31	15
Sum	558	630	558	630

Utlån verdipapirer fordelt på valuta

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Virkelig verdi 2009	Virkelig verdi 2008	Virkelig verdi 2009	Virkelig verdi 2008
USD	510	584	510	584
EUR	48	46	48	46
Sum	558	630	558	630

21 Sikkerhetsstillelser

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Avgitte sikkerhetsstillelser for Futures handel	-222	-978	-1 287	-2 462
Mottatte sikkerhetsstillelser for Futures handel			1 095	3 736
Mottatte sikkerhetsstillelser Security Lending Program J.P. Morgan	586	646	586	646
Sum mottatte og avgitte sikkerhetsstillelser	365	-332	394	1 919

Avgitt sikkerhetsstillelse for futures og opsjoner reguleres daglig med bakgrunn i daglig marginavregning på de enkelte kontrakter. Sikkerhetsstillelse knyttet til Security Lending vil gjøres opp ved tilbakelevering av utlånt verdipapir.

22 Betingede forpliktelser

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Ubenyttede kredittammer utlån	355	243	355	243
Ikke innkalt restforpliktelser vedrørende limited partnership	3 053	3 715	4 483	5 479
Sum betingede forpliktelser	3 408	3 957	4 838	5 721

23 Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser**Storebrand Livsforsikring AS**

<i>Millioner kroner</i>	Lån og fordringer	Virkelig verdi, trading	Virkelig verdi, FVO	Amortisert kost	Sum
Finansielle eiendeler					
Bankinnskudd	4 299				4 299
Aksjer og andeler			28 170		28 170
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	44 718		76 791		121 509
Utlån til kunder	11 271				11 271
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	1 996				1 996
Derivater		1 361			1 361
Sum finansielle eiendeler 2009	62 285	1 361	104 962		168 607
Sum finansielle eiendeler 2008	47 162	6 765	115 105		169 032

Finansielle forpliktelser

Ansvarlig lånekapital				6 918	6 918
Derivater		1 040			1 040
Annen kortsiktig gjeld				3 306	3 306
Sum finansielle forpliktelser 2009		1 040		10 224	11 264
Sum finansielle forpliktelser 2008		7 403		8 744	15 609

Storebrand Livsforsikring Konsern

<i>Millioner kroner</i>	Lån og fordringer	Virkelig verdi, trading	Virkelig verdi, FVO	Amortisert kost	Sum
Finansielle eiendeler					
Bankinnskudd	13 062				13 062
Aksjer og andeler			73 087		73 087
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	44 718		149 594		194 312
Utlån til kunder	3 667				3 667
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	2 985				2 985
Derivater		2 780			2 780
Sum finansielle eiendeler 2009	64 432	2 780	222 681		289 893
Sum finansielle eiendeler 2008	48 611	18 159	220 989		287 759

Finansielle forpliktelser

Ansvarlig lånekapital				6 918	6 918
Derivater		1 344			1 344
Annen kortsiktig gjeld				7 097	7 097
Sum finansielle forpliktelser 2009		1 344		14 016	15 360
Sum finansielle forpliktelser 2008		8 377		17 841	26 217

24 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser

Storebrand Livsforsikring AS

Millioner kroner	2009		2008	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler				
Bankinnskudd	4 299	4 299	9 271	9 271
Finansielle eiendeler til virkelig verdi:				
Aksjer og andeler	28 170	28 170	25 548	25 548
Sum obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	76 791	76 791	89 557	89 557
Derivater	1 361	1 361	6 765	6 765
Utlån og fordringer:				
Utlån til kunder, amortisert kost	11 271	11 271	11 694	11 694
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	1 996	1 996	3 833	3 833
Obligasjoner til amortisert kost	44 718	44 858	22 365	22 049
Sum eiendeler	168 607	168 747	169 032	168 717
Finansielle forpliktelser				
Derivater	1 344	1 344	8 377	8 377
Annen kortsiktig gjeld	3 306	3 306	2 870	2 870
Sum andre finansielle forpliktelser	4 650	4 650	11 247	11 247
Ansvarlig lånekapital, amortisert kost *	6 918	6 922	8 668	7 190
Sum finansielle forpliktelser	11 568	11 572	19 915	18 437

*) Virkelig verdi på forpliktelser er lik markedsverdi og ikke sikringsverdi.

Storebrand Livsforsikring Konsern

Millioner kroner	2009		2008	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler				
Bankinnskudd	13 062	13 062	18 194	18 194
Finansielle eiendeler til virkelig verdi:				
Aksjer og andeler	73 087	73 087	54 163	54 163
Sum obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	149 594	149 594	172 946	172 946
Derivater	2 780	2 780	11 963	11 963
Utlån og fordringer:				
Utlån til kunder, amortisert kost	3 667	3 667	3 836	3 836
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	2 985	2 985	4 217	4 217
Obligasjoner til amortisert kost	44 718	44 858	22 365	22 049
Sum eiendeler	289 893	290 033	287 684	287 368

Millioner kroner	2009		2008	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Finansielle forpliktelser				
Derivater	1 344	1 344	8 377	8 377
Annen kortsiktig gjeld	7 097	7 097	7 680	7 680
Sum andre finansielle forpliktelser	8 442	8 442	16 057	16 057
Ansvarlig lånekapital, amortisert kost *	6 918	6 922	10 085	7 808
Sum finansielle forpliktelser	15 360	15 363	26 142	23 865

*) Virkelig verdi på forpliktelser er lik markedsverdi og ikke sikringsverdi.

25 Andre finansielle eiendeler

Millioner kroner	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Kontanter i selskapsporteføljen	195	1 319	248	1 319
Kontanter kollektivporteføljen	2 231	6 243	4 681	11 798
Kontanter investeringsvalgporteføljen	1 037	1 089	1 059	1 517
Andre finansielle eiendeler	3 463	8 651	5 987	14 634

26 Sensitivitetsanalyser

Aktividasiden og passivasiden (innlån og forsikringsforpliktelser i Sverige) er stresset for å vise hvor mye dette påvirker eiers resultat i forhold til forventningene for 2010. I estimerte effekter inngår en estimert normalisert avkastning gjennom året som baserer seg på usikre forutsetninger om fremtidig avkastning. Stressene er gjort på investeringsporteføljen pr. 31.12.2009 og resultatet viser estimert resultateffekt for året som helhet. Stressene som er gjort er aksjer +/- 20 prosent, renter +/-150 basispunkter og eiendom +/-12 prosent. Når det gjelder valutarisiko er investeringsporteføljene i det alt vesentlige valutasikret, og endringer i valutakurser vil i liten grad påvirke selskapets forventede resultat for 2010.

Ved endringer av markedsrisiko som inntreffer i løpet av 1 år vil innvirkning for resultat og egenkapital bli som fremstilt nedenfor basert på balansen pr. 31.12.2009:

Storebrand Livsforsikring AS

Endring markedsverdi

Millioner kroner	2009
Aksjer -20%	-3 606
Aksjer +20%	3 606
Renter -1,5%	1 916
Renter +1,5%	-1 916
Eiendom -12%	-3 333
Eiendom +12%	3 333

Innvirkning på resultat/egenkapital

Millioner kroner	2009
Aksjer -20%	-219
Aksjer +20%	149
Renter -1,5%	5
Renter +1,5%	-92
Eiendom -12%	-476
Eiendom +12%	318

Liv og Pensjon Norge

Stresstestene er gjort for alle investeringsprofiler og effekten fra hver stresstest reduserer eller øker forventet avkastning i hver profil. I de negative stresstestene (aksjer ned, renter opp og eiendom ned) faller avkastningen i enkelte profiler under garantien. Buffersituasjonen for hver kontrakt vil da avgjøre hvor mye egenkapital selskapet eventuelt må bruke dersom avkastningen blir på dette nivået i 2010. Ut over behovet for å benytte egenkapital for å dekke opp for avkastning under garantien, er det endringer i overskuddsdelingen for fripoliser og individuellkontrakter, samt avkastning og rentekostnader i selskapsporteføljen som i størst grad avviker fra forventet resultat for 2010. Sammenlignet med tilsvarende sensitivitet fra ett år tilbake, er effekten av stressene redusert. De viktigste bidragene til reduksjonen er at forskjellen mellom forventet avkastning og rentegarantien har økt, det er avsatt betydelige beløp til tilleggsavsetninger samt at allokeringen til anleggsobligasjoner har økt.

Stressene er gjort hver for seg. Om flere av de negative stresstestene skulle inntreffe samtidig, blir den negative resultateffekten vesentlig større enn summen av enkelt effektene alene. I tillegg til negativ resultat effekt for eier, vil forventet bygging av bufferkapital i vesentlig grad falle bort i de negative stressene. For de positive stressene er det i tillegg til positive resultat effekter for eier også lagt til grunn en større bygging av bufferkapital.

Storebrand Livsforsikring Konsern

Ved endringer av markedsrisiko som inntreffer i løpet av 1 år vil innvirkning for resultat og egenkapital bli som fremstilt nedenfor basert på balansen pr. 31.12.2009:

Endring markedsverdi		Innvirkning på resultat/egenkapital	
Millioner kroner	2009	Millioner kroner	2009
Aksjer -20%	-7 390	Aksjer -20%	-906
Aksjer +20%	7 390	Aksjer +20%	319
Renter -1,5%	8 305	Renter -1,5%	-102
Renter +1,5%	-7 013	Renter +1,5%	-107
Eiendom -12%	-3 440	Eiendom -12%	-497
Eiendom +12%	3 440	Eiendom +12%	331

Tall for Storebrand Livsforsikring Konsern er beregnet ut i fra Storebrand Livsforsikring AS, SPP og Euroben, øvrige datterselskaper er ikke inkludert i beregningen.

Liv og Pensjon Sverige

I noten vises effekten på SPP Livförsäkrings og Eurobens finansielle resultat (eksklusiv deling av avkastningen) for noen utvalgte markedsendringer ut fra selskapets finansielle posisjoner og handlinger pr. 31.12.2009. Da det er markedsendringer som vises i noten over vil den dynamiske risikostyringen ikke påvirke utfallet. Om det antas at markedsendringene inntreffer under en tidsperiode, vil den dynamiske risikostyringen redusere effekten av de negative utfallene og forsterke de positive.

All endring i markedsverdi påvirker ikke det finansielle resultatet. Den andelen av markedsverdiforandringen som påvirker resultatet, er den delen som ikke kan avregnes mot den villkorade återbäringen.

Se note 19 vedr. valuta.

27 Eiendom

Følgende beløp ført i resultatregnskapet:

Millioner kroner	2009	2008
Leieinntekter	1 556	1 521
Driftskostnader (inkludert vedlikehold og reparasjoner) som har gitt leieinntekter i perioden.	-299	-179
Sum	1 258	1 342
Endring i virkelig verdi på eiendommer	-199	423
Sum inntekter fra investeringseiendommer	1 058	1 766

Bokført i balansen

Millioner kroner	2009	2008
Balanseført verdi pr. 1.1.	23 000	21 359
Tilgang som skyldes kjøp	677	755
Tilgang som skyldes påkostning	305	1 436
Til eierbenyttet eiendom	-87	
Fra eierbenyttet eiendom	1 128	
Avgang	-635	-974
Netto opp-/nedskrivninger	-199	423
Valutakursendring	-28	
Balanseført verdi pr. 31.12.	24 160	23 000

Eiendomstype	2009	2008	2009		
			Varighet leie- kontrakt (år)	KVM	Utleiegrad i prosent ¹
<i>Millioner kroner</i>					
Kontorbygg (inklusive parkering og lager)	11 977	11 552	4	765 630	97
Kjøpesenter (inklusive parkering og lager)	11 180	10 571	6	317 151	97
Parkeringshus	692	549	7	44 085	100
Kultur-/konferansesenter og handel i Sverige	311	328			
Totalt investeringseiendommer	24 160	23 000		1 126 866	
Eiendommer til eget bruk Storebrand Livsforsikring	1 450	1 713	10	50 000	91
Eiendommer til eget bruk øvrige	268	256			
Sum eiendommer	25 878	24 968		1 176 866	

1) Utleiegraden er beregnet i forhold til areal.

Verdiendring eiendomsinvesteringer

<i>Millioner kroner</i>	2009	2008
Heleide eiendomsinvesteringer	-199	425
Eiendomsaksjer og andeler Norge ¹	-76	-85
Eiendomsandeler utland ¹	-974	-335
Sum nedskrivninger/verdiendringer	-1 250	5

1) Er i balansen klassifisert som aksjer og andeler

Geografisk beliggenhet

<i>Millioner kroner</i>	2009	2008
Oslo- Vika/Fillipstad Brygge	5 709	5 187
Stor Oslo for øvrig	8 005	7 281
Kjøpesentre	11 180	10 571
Norge for øvrig	673	1 601
Sverige	311	328
Sum eiendommer	25 878	24 968

Det er avtalt ytterligere 690 millioner kroner til eiendomskjøp i 2009, men risikoovertakelse og slutføring av avtaler kommer i 2010 og det er kommitert ikke trukket NOK 468 millioner i Storebrand og SEK 390 millioner i SPP internasjonale eiendomsfond.

Beregning av virkelig verdi for eiendommer

Investeringseiendommer vurderes til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter.

Ved fastsettelse av markedsleie og avkastningskrav sees det hen til observerte markedspriser.

I mangel av gjeldende priser i et aktivt marked sees det hen til blant annet:

- gjeldende priser i et aktivt marked for eiendommer av en annen art, med andre betingelser eller med en annen plassering (eller underlagt andre leieavtaler eller andre kontrakter), justert for å vise disse ulikhetene,
- priser nylig oppnådd for tilsvarende eiendommer i mindre aktive markeder, med justeringer som gjenspeiler eventuelle endringer i økonomiske forhold etter tidspunktet for transaksjonene som skjedde til de nevnte prisene, og
- diskonterte kontantstrømprognoaser basert på pålitelige estimater av framtidige kontantstrømmer, og støttet av vilkårene i eventuelle eksisterende leieavtaler og andre kontrakter, samt (der dette er mulig) av ekstern kunnskap som gjeldende markedsleier for tilsvarende eiendommer med samme plassering og under samme forhold, og bruk av diskontosatser som gjenspeiler gjeldende markedsvurderinger av usikkerheten i beløpet og tidsplanen for kontantstrømmene.

Ved diskontering av fremtidig netto kontantstrøm benyttes individuelt avkastningskrav for den enkelte investering.

Avkastningskravet fastsettes ut fra forventet fremtidig risikofri rente og en individuelt fastsatt risikopremie. Ved fastsettelse av avkastningskrav hensyntas blant annet:

- Transaksjoner i markedet
- Oppfatninger i markedet
- Utleiestatus (ledighet, leietakers soliditet)
- Beliggenhet
- Standard
- Leienivå i forhold til markedsleie
- Verdi pr kvm
- All annen kunnskap om eiendomsverdier, markedet og den enkelte eiendom

Eiendommenes markedsverdi er vurdert ut i fra et langsiktig inntjeningsperspektiv. Kontoreiendommer og kjøpesentre utgjør en vesentlig del av eiendoms-massen. For kontoreiendommene er estimert et fremtidig inntekts- og kostnadsbilde for de første 10 år, og beregnet en sluttverdi ved utløpet av det 10. året på basis av markedsleie og normal driftskostnad for eiendommen. I netto inntektsstrøm er det tatt hensyn til eksisterende og fremtidig inntektstap som følge av ledighet, nødvendige investeringer og en vurdering av fremtidig utvikling i markedsleien. For kjøpesentrene beregnes eiendommenes verdi med utgangspunkt i en markedsmessig yield. I tilfeller hvor det er kjente betydelige endringer i forventet kontantstrøm senere år er dette hensyntatt i verdsettelsen. Representative utvalg av eiendommene er gjenstand for eksternt taksering.

Eiendommene er vurdert med utgangspunkt i følgende effektiv avkastningskrav (inklusive 2,5 prosent inflasjon):

Segment	Avkastningskrav %	
	2009	2008
Kontorportefølje Oslo sentrum	7,75-9,25	7,95-9,0
Kjøpesentre portefølje	8,25-9,25	8,45-9,50
Øvrige eiendommer	8,75-10,00	8,45-10,75

Sensitiviteter

Verdivurderingen er særlig sensitiv for endring i avkastningskravet og forutsetning om fremtidig kontantstrøm. En endring på 0,25 % i avkastningskravet hvor alt annet holdes likt, vil medføre til en endring av verdien på eiendomsporteføljen på ca 850 millioner kroner som tilsvarer 3,36 %.

28 Nedskrivningstest immaterielle eiendeler og goodwill

Hoveddelen av de immaterielle verdiene knyttet til SPP er verdien av eksisterende forretning (VIF -value of business in force), hvor det er foretatt en egen tilstrekkelighetstest etter kravene i IFRS 4. For å bestemme om goodwill og øvrige immaterielle eiendeler knyttet til SPP har vært gjenstand for verdifall, er det estimert gjenvinnbare beløp for de relevante kontantstrømgenererende enhetene. Gjenvinnbare beløp fastsettes ved å beregne virksomhetens bruksverdi. SPP anses som én kontantstrømgenererende enhet og utvikling i fremtidig administrasjonsresultat, risikoresultat og finansresultat for SPP vil påvirke bruksverdien. I beregningen av bruksverdi har ledelsen benyttet styrebehandlede budsjetter og prognoser for den kommende treårsperioden. Prognosen for de ulike resultatelementene er basert på siste års utvikling, effekter av tiltak i prognoseperioden samt forutsetning om normalisert utvikling i finansmarkedene basert på nåværende finansstrategi og gjeldende markedsrenter. Det forventes en positiv utvikling i administrasjonsresultatet som følge av kostnadseffektivisering, samt tilvekst i salg av produkter og tjenester som er kostnadseffektive å administrere og med lavere kapitalkrav. SPP har målsetting om et administrasjonsresultat på SEK 300 millioner i 2011. Videre er det lagt til grunn en forventning om moderat vekst i totalmarkedet og markedsandel, basert på utvikling siste år og som følge av endret distribusjonsmodell i SPP. Utover den kommende treårsperioden er kontantstrømmer fremskrevet for perioden 2013 til 2019 basert på vekst i de ulike resultatelementene på mellom 0 og 5 prosent p.a. Det er videre lagt til grunn en stabil vekstrate på 3,9 prosent ved beregningen av terminalverdien, tilsvarende forventet årlig lønnsvekst. Generelt forventes det vekst i tjenestepensjonsmarkedet som følge av vekstfaktorer som demografi med forventet økning i antall pensjonister, sysselsetningsvekst og regulatoriske forhold med bl.a. overgang fra ytelse til innskuddsbasert pensjon. Bruksverdi er beregnet ved å benytte et todelt avkastningskrav før skatt, på henholdsvis 8 og 9 prosent for prognoseperioden og terminalleddet. Avkastningskravet er beregnet med utgangspunkt i risikofri rente og tillagt en premie som reflekterer risikoen i virksomheten. Forskjellen i avkastningskravet skyldes ulike forutsetninger om risikofri rente. For prognoseperioden er renten for 10-årige svenske statsobligasjoner ved utgangen av 2009 anvendt. For avkastningskravet anvendt ved beregning av terminalverdien er antagelse om en langsiktig likevektsrente på 4,0 prosent lagt til grunn, basert på 2 prosent realrente tillagt 2 prosent inflasjon.

Ledelsen har vurdert gjenvinnbart beløp på goodwill pr. 31.12.2009 og konkludert at nedskrivning ikke er nødvendig. Det er foretatt sensitivitetsanalyser i forhold til forutsetninger om resultatutvikling og avkastningskrav. Ledelsen mener at det ikke er sannsynlig at rimelige mulige endringer i nøkkel-forutsetningene vil medføre et behov for nedskrivning.

29 Immaterielle eiendeler og goodwill**Storebrand Livsforsikring AS**

<i>Millioner kroner</i>	IT-systemer	Sum 2009	Sum 2008
Anskaffelseskost 01.01	34	34	
Tilgang i perioden:			
Utviklet internt	21	21	34
Anskaffelseskost 31.12	55	55	34
Akk. av- og nedskrivninger 01.01.			
Nedskrivning i perioden	-5	-5	
Amortisering i perioden	-1	-1	
Akk. av- og nedskrivninger 31.12.	-6	-6	0
Balanseført verdi 31.12.	48	48	34

Avskrivningstid: 5 år

<i>Millioner kroner</i>	Levetid	Avskrivnings-sats	Avskrivnings-metode	Balanseført verdi 31.12
IT systemer	5 år	20 %	Lineær	48

Storebrand Livsforsikring Konsern

<i>Millioner kroner</i>	Immaterielle eiendeler						Sum 2009	Sum 2008
	Merkevare-navn	IT-systemer	Kunde-lister	VIF	Rettigheter SPP Fonder	Good-will		
Anskaffelseskost 1.1	177	34	515	8 765	9	754	10 254	9 685
Tilgang i perioden:								
Utviklet internt		27					27	34
Kjøpt ved fusjon, oppkjøp e.l.						4	4	13
Valutadifferanser ved omregning av utlandsk enhet	-15		-45	-756	-1	-63	-880	522
Anskaffelseskost 31.12	162	61	471	8 010	8	694	9 405	10 254
Akk. av- og nedskrivninger 1.1.	-18		-52	-3 115			-3 185	
Nedskrivning i perioden		-5					-5	-2 500
Amortisering i perioden	-16	-3	-48	-276	-2		-345	-476
Valutadifferanser ved omregning av utlandsk enhet	2		5	273			280	-110
Andre endringer								-98
Akk. av- og nedskrivninger 31.12.	-32	-8	-94	-3 118	-2		-3 255	-3 185
Balanseført verdi 31.12.	129	52	377	4 891	6	694	6 150	7 070

<i>Millioner kroner</i>	Levetid	Avskrivnings-sats	Avskrivnings-metode	Balanseført verdi 31.12.09	Balanseført verdi 31.12.08
Merkevarenavn SPP	10 år	10 %	Lineær	129	159
Kundelister SPP	10 år	10 %	Lineær	377	464
Value of business inforce SPP	20 år	5 %	Lineær	4 891	5 650
Rettigheter til å ta ut gebyrer fra SPP Fonder	10 år	10 %	Lineær	6	9
IT systemer	5 år	20 %	Lineær	52	34

Goodwill fordelt på virksomhetskjøp

Millioner kroner	Anskaffelses- kost 1.1	Akkumulert avskrivning 1.1	Verdi i balansen 1.1	Tilgang/ avgang	Valuta	Verdi i balansen 31.12
Goodwill ved kjøp av SPP	745		745	4	-63	686
Goodwill ved kjøp av Storebrand Baltic	4		4			4
Goodwill ved kjøp av Evoco UAB	4		4			4
Sum	754		754	4	-63	694

Goodwill avskrives ikke, men testes årlig for nedskrivningsbehov.

30 Varige driftsmidler

Storebrand Livsforsikring AS

Millioner kroner	Maskiner	Biler	Inventar	Sum 2009	Sum 2008
Balanseført verdi pr. 1.1	21	23	3	46	1 030
Tilgang	49	8	33	90	722
Avgang		-2		-2	0
Verdiregulering ført over balansen					24
Avskrivning	-10	-6	-1	-17	-15
Nedskrivning reversert i perioden					-1
Balanseført verdi pr. 31.12	60	23	34	118	1 759
Anskaffelseskost IB	67	30	6	103	801
Anskaffelseskost UB	116	34	38	189	1 509
Akkumulert av- og nedskrivning IB	-46	-7	-3	-56	230
Akkumulert av- og nedskrivning UB	-56	11	-4	-49	217
Verdireguleringsfond IB**					45
Endring i perioden					3
Verdireguleringsfond UB**					48

*) Verdireguleringsfond ligger som en del av opptjent egenkapital

Avskrivningsplan og økonomisk levetid:

Maskiner	4 år
Biler	6 år
Inventar	4 år
Eiendommer	50 år

Storebrand Livsforsikring Konsern

Eiendom til eget bruk og driftsmidler

Millioner kroner	Maskiner	Biler	Inventar	Finansielle leieavtaler	Eiendommer*	Sum 2009	Sum 2008
Balanseført verdi pr. 1.1	30	24	4	1	1 968	2 026	1 043
Tilgang	52	9	33		944	1 038	985
Avgang		-2		-1	-1 128	-1 131	
Verdiregulering ført over balansen	-1				-6	-7	18
Avskrivning	-12	-6	-1			-19	-18
Opp-/Nedskrivning i perioden					-24	-24	
Nedskrivning reversert i perioden							-1
Andre endringer					-37	-37	
Balanseført verdi pr. 31.12	69	24	35		1 718	1 846	2 026
Anskaffelseskost IB	103	31	7	1	1 667	1 810	838
Anskaffelseskost UB	155	37	37		1 447	1 677	1 810
Akkumulert av- og nedskrivning IB	-74	-7	-1		271	189	205
Akkumulert av- og nedskrivning UB	-85	-13	-2		270	170	189
Verdireguleringsfond IB **					48	48	45
Endring i perioden					-48	-48	3
Verdireguleringsfond UB **							48

*) Eiendommer til eget bruk, se også note 27.

***) Verdireguleringsfond ligger som en del av opptjent egenkapital

Avskrivningsplan og økonomisk levetid:

Maskiner	4 år
Biler:	6 år
Inventar	4 år
Eiendommer	50 år

31 Sikringsbokføring

Storebrand Livsforsikring AS

Virkelig verdisikring

Konsernet benytter virkelig verdisikring. Det er renterisiko som sikres. Sikringseffektiviteten følges opp på papirnivå. Hver portefølje består av swapper og sikringsobjekter med forfall innenfor samme halvår.

Storebrand benytter virkelig verdi sikring av valutarisiko knyttet til Storebrand sin aksje i Storebrand Holding AB. Det er benyttet 3 mnd rullerende valutaderivater, hvor spotelementet i disse er benyttet som sikringsinstrument.

Sikringsinstrument – virkelig verdisikring	2009			2008		
	Kontrakt/ nominell verdi	Virkelig verdi ¹		Kontrakt/ nominell verdi	Virkelig verdi ¹	
Eiendeler		Gjeld	Eiendeler		Gjeld	
Millioner kroner						
Renteswapper	3 486	288		2 920	93	
Sum rentederivater	3 486	288		2 920	93	
Forward valutaswap	2 034		15	4 643		
Valutaswap	2 628		32			54
Sum valutaderivater	4 662		47	4 643		54
Sum derivater	8 149	288	47	7 562	93	54

Sikringsobjekt – virkelig verdisikring	2009			2008		
	Kontrakt/ nominell verdi	Sikringsverdi ^{1, 2}		Kontrakt/ nominell verdi	Sikringsverdi ^{1, 2}	
		Eiendeler	Gjeld		Eiendeler	Gjeld
<i>Millioner kroner</i>						
Ansvarlig lånekapital	-3 486		-3 786	-2 920		-3 012
Aksje i Storebrand Holding AB		5 659			4 601	
Sikringseffektivitet rentesikring – retrospektiv		109 %			98 %	
Sikringseffektivitet valutasikring – retrospektiv		82 %			101 %	

1) Balanseførte verdier pr. 31.12.

2) Virkelig verdi ved sikringsbokføring beregnes basert på opprinnelig spread, som hensyntar amortisering og kostnader.

Gevinst/tap ved sikringsbokføring:

<i>Millioner kroner</i>	2009	2008
På sikringsinstrumentet ved virkelig verdi sikring	104	28
På objektet som sikres ved virkelig verdi sikring	-113	-39

Ved etablering av sikringseffektivitet måles effektiviteten på bakgrunn av et 2%-poeng rentesjokk på enkeltinstrumentnivå. Sikringseffektivitet vil i etterfølgende perioder måles basert på enkel Dollar Offset metode.

Storebrand Livsforsikring Konsern

Virkelig verdi sikring

Konsernet benytter virkelig verdi sikring. Det er renterisiko som sikres. Sikringseffektiviteten følges opp på papirnivå med unntak av strukturerte obligasjonslån hvor sikringseffektiviteten følges opp på porteføljenivå. Hver portefølje består av swapper og sikringsobjekter med forfall innenfor samme halvår.

Sikringsinstrument – virkelig verdisikring	2009			2008		
	Kontrakt/ nominell verdi	Virkelig verdi ¹		Kontrakt/ nominell verdi	Virkelig verdi ¹	
		Eiendeler	Gjeld		Eiendeler	Gjeld
<i>Millioner kroner</i>						
Renteswapper	3 487	288		2 920	94	
Sum rentederivater	3 487	288		2 920	94	
Sum derivater	3 487	288		2 920	94	

Sikringsobjekt – virkelig verdisikring	2009			2008		
	Kontrakt/ nominell verdi	Sikringsverdi ^{1, 2}		Kontrakt/ nominell verdi	Sikringsverdi ^{1, 2}	
		Eiendeler	Gjeld		Eiendeler	Gjeld
<i>Millioner kroner</i>						
Ansvarlig lånekapital	-3 487		-3 786	-2 920		-3 012
Sikringseffektivitet - retrospektiv		109 %			98 %	

1) Balanseførte verdier pr. 31.12.

2) Virkelig verdi ved sikringsbokføring beregnes basert på opprinnelig spread, som hensyntar amortisering, provisjonsinntekter og kostnader, samt opsjonskostnader i forbindelse med strukturerte produkter.

Gevinst/tap ved sikringsbokføring:

<i>Millioner kroner</i>	2009	2008
På sikringsinstrumentet ved virkelig verdi sikring	28	76
På objektet som sikres ved virkelig verdi sikring	-39	-74

Ved etablering av sikringseffektivitet måles effektiviteten på bakgrunn av et 2%-poeng rentesjokk på enkeltinstrumentnivå. Sikringseffektivitet vil i etterfølgende perioder måles basert på enkel Dollar Offset metode.

Kontantstrømsikring

Storebrand har i 2009 benyttet kontantstrømsikring av valutarisiko knyttet til Storebrand sin nettoinvestering i SPP. Det er benyttet 3 mnd rullerende valutaderivater, hvor spotelementet i disse er benyttet som sikringsinstrument. Effektiv andel av sikringsinstrumentene er innregnet i totalresultatet. Netto beløp innregnet i totalresultatet i 2009, dvs. effektiv andel av sikringsinstrumentene samt valutaeffekten på sikringsobjektet, er 18,6 millioner kroner. Netto beløp innregnet i årsresultatet i 2009, det vil si effekt av oversikring, er en gevinst på 32,7 millioner kroner. Grunnet at sikringsinstrumentene tilpasses balanseført verdi av nettoinvesteringen i SPP løpende, forventes sikringseffektiviteten fremover å være om lag 100%.

Sikringsinstrument – kontantstrømsikring

Millioner kroner	Kontrakt/ nominell verdi	2009 Virkelig verdi ¹		2008 Virkelig verdi ¹	
		Eiendeler	Gjeld	Eiendeler	Gjeld
Forward valutaswap	2 035		15		
Valutaswap	10 283	133			-89
Sum valutaderivater	12 318	133	15		-89
Sum derivater	12 318	133	15		-89

Sikringsobjekt – kontantstrømsikring

Millioner kroner	2009 Sikringsverdi ¹		2008 Sikringsverdi ¹	
	Eiendeler	Gjeld	Eiendeler	Gjeld
Underliggende objekter	12 523		11 502	
Sikringseffektivitet – retrospektiv	98 %		100 %	

1) Balanseførte verdier pr. 31.12.

32 Forsikringsforpliktelse livsforsikring fordelt på bransjer

Millioner kroner	Kollektiv pensjon privat	Kollektiv pensjon offentlig	Gruppe- livs- forsikring	Individuell kapital- forsikring	Individuell rente/ pensjons- forsikring	Skade- forsikring	Sum Storebrand Livsforsikring AS		SPP Konsern	Sum Storebrand Livsforsikring Konsern	
							2009	2008		2009	2008
Premiereserve	116 534	19 914	495	9 543	19 654	478	166 617	153 956	102 477	269 094	259 277
- herav RBNS	469	124	71	24	9		697	457		697	457
- herav IBNR	33	2	221	27	20		303	287		303	287
- herav ikke opptjent premieinntekt	679		61	13	11		764	820		764	820
Tilleggsavsetning	3 199	617		216	614		4 646	3 438		4 646	3 809
Kursreguleringsfond	-105	43	4	24	63	2	31			31	
Premiefond	3 081	684					3 765	5 751		3 765	5 751
Innskuddsfond	321						321	352		321	352
Pensjonistenes overskuddsfond	21						21	130		21	130
Erstatningsavsetning	83	33	273	240	10		639	495	49	688	557
- herav RBNS	82	33	229	120	4		469	337		469	337
- herav IBNR	1		43	121	5		170	157	49	219	157
Villkorad återbäring									8 689	8 689	7 499
Sum forsikrings- forpliktelse	123 134	21 291	772	10 023	20 341	479	176 040	164 121	111 215	287 256	277 376

Av posten sum forsikringsforpliktelse livsforsikring antas det at 8,0 milliarder kroner vil utbetales som erstatninger (eksklusive gjenkjøp og uttak) i 2010 for Storebrand Livsforsikring AS og 2,7 milliarder kroner for SPP. Tabellen nedenfor viser forventede erstatningsutbetalinger (eksklusive gjenkjøp og uttak). Restbeløpet etter 5 år er lik de balanseførte forpliktelsene i regnskapet.

Utvikling erstatningsutbetalinger

Milliarder kroner	Storebrand	SPP
0-1 år	8	3
1-5 år	36	10
Over 5 år	131	58

Skadeforsikring

Millioner kroner	Storebrand Livsforsikring AS	
	2009	2008
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske avsetninger	140	103
Sum eiendeler	140	103
Premiereserve	12	12
Erstatningsavsetning	327	252
- herav RBNS	32	32
- herav IBNR	295	220
Kursreguleringsfond	2	
Sikkerhetsavsetning	139	121
Sum forpliktelser	479	385

Individuell kapitalforsikring Millioner kroner	Tidligere gjeldende regler	Uten rett til andel av overskudd	Investeringsvalg	Sum	
				2009	2008
Premiereserve	6 027	548	2 968	9 543	7 212
Tilleggsavsetning	216			216	207
Kursreguleringsfond	22	2		24	
Premiefond					
Innskuddsfond					
Pensjonistenes overskuddsfond					
Erstatningsavsetning	163	77		240	214
Supplerende avsetninger					
Andre tekniske avsetninger					
Sum forsikringsforpliktelser	6 428	627	2 968	10 023	7 633

Individuell rente/pensjonsforsikring Millioner kroner	Tidligere gjeldende regler	Investeringsvalg	Sum	
			2009	2008
Premiereserve	16 616	3 038	19 654	20 136
Tilleggsavsetning	614		614	702
Kursreguleringsfond	63		63	
Premiefond				2
Innskuddsfond				
Pensjonistenes overskuddsfond				
Erstatningsavsetning	9	1	10	14
Supplerende avsetninger				
Andre tekniske avsetninger				
Sum forsikringsforpliktelser	17 303	3 039	20 341	20 854

Kollektiv pensjon privat	Ytelses- basert uten investerings- valg	Ytelses- basert med investerings- valg	Fripoliser	Innskudds- basert uten investerings- valg	Innskudds- basert med investerings- valg	Uten rett til andel av overskudd	Sum 2009	Sum 2008
<i>Millioner kroner</i>								
Premiereserve	49 008	3 219	55 082		8 716	508	116 534	108 034
Tilleggsavsetning	2 182	194	822	2			3 199	2 166
Kursreguleringsfond	-45		-63			3	-105	
Premiefond	2 871	146	64				3 081	4 977
Innskuddsfond					321		321	352
Pensjonistenes overskuddsfond	21						21	130
Erstatningsavsetning	51	2	13			18	83	46
Supplerende avsetninger								
Andre tekniske avsetninger								
Sum forsikringsforpliktelser	54 088	3 560	55 918	2	9 037	529	123 134	115 705

Kollektiv pensjon offentlig	Ytelsesbasert uten investeringsvalg	Ytelsesbasert med investeringsvalg	Sum 2009	Sum 2008
<i>Millioner kroner</i>				
Premiereserve	18 158	1 756	19 914	17 721
Tilleggsavsetning	572	45	617	363
Kursreguleringsfond	43		43	
Premiefond	627	57	684	772
Innskuddsfond				
Pensjonistenes overskuddsfond				
Erstatningsavsetning	30	3	33	19
Supplerende avsetninger				
Andre tekniske avsetninger				
Sum forsikringsforpliktelser	19 430	1 861	21 291	18 875

Kursreguleringsfond	2009	2008	Endring 2009
<i>Millioner kroner</i>			
Aksjer	-823		-823
Rentebærende	854		854
Sum	31		31

33 Endring forsikringsforpliktelser

Forsikringsforpliktelser – kontraktsfaste forpliktelser

Millioner kroner	Premie- reserve	Tilleggs- avsetning	Kurs- regulerings- fond	Erstatnings- avsetning	Premie-, innskudds- pensjo- nistenes overskudds- fond
Inngående balanse	142 773	3 408		494	5 764
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser					
2.1 Netto resultatførte avsetninger	5 334	1 205		142	111
2.2 Overskudd på avkastningsresultatet	2				3
2.3 Risikoresultat til ordnet forsikringskontraktene	1				78
2.4 Annen tilordning av overskudd	2				
2.5 Justering av forsikringsforpliktelser fra andre resultatkomponenter			31		
2.6 Valutadifferanser ved omregning av utlandsk enhet					
<i>Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser</i>	<i>5 340</i>	<i>1 205</i>	<i>31</i>	<i>142</i>	<i>191</i>
Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser					
3.1 Overføringer mellom fond	-1 636	-250		-2	-219
3.2 Overføringer til/fra selskapet	-35	43			-2 153
<i>Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser</i>	<i>-1 671</i>	<i>-206</i>		<i>-2</i>	<i>-2 373</i>
Utgående balanse	146 442	4 407	31	634	3 583

Forsikringsforpliktelser – kontraktsfaste forpliktelser

Millioner kroner	Andre tekniske avsetninger skade- forsikringer	Sum Storebrand Livsforsikring AS 2009	SPP Konsern 2009	Sum Storebrand Livsforsikring Konsern 2009	Sum Storebrand Livsforsikring AS 2008	Sum Storebrand Livsforsikring Konsern 2008
Inngående balanse	385	152 824	91 091	243 915	152 824	246 171
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser						
2.1 Netto resultatførte avsetninger	56	6 847	1 870	8 717	-1 172	1 154
2.2 Overskudd på avkastningsresultatet		5		5	450	450
2.3 Risikoresultat til ordnet forsikringskontraktene		79		79	120	120
2.4 Annen tilordning av overskudd		2		2	86	86
2.5 Justering av forsikringsforpliktelser fra andre resultatkomponenter		31	-901	-870	-3 530	-3 530
2.6 Valutadifferanser ved omregning av utlandsk enhet			-9 648			
<i>Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser</i>	<i>56</i>	<i>6 965</i>	<i>-8 679</i>	<i>7 934</i>	<i>-4 046</i>	<i>-1 720</i>
Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser						
3.1 Overføringer mellom fond		-2 107		-2 107		
3.2 Overføringer til/fra selskapet	37	-2 108	307	-1 801	-718	-879
<i>Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser</i>	<i>37</i>	<i>-4 215</i>	<i>307</i>	<i>-3 908</i>	<i>-718</i>	<i>-879</i>
Utgående balanse	478	155 574	82 719	247 942	152 824	243 572

Forsikringsforpliktelse – særskilt investeringsportefølje

	Premie- reserve	Supplerende avsetning	Tilleggs- avsetning	Kurs- regulerings- fond	Erstatnings- avsetning	Premie-, innskudds- pensjo- nistenes overskudds- fond
<i>Millioner kroner</i>						
Inngående balanse	10 798		30		1	469
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse						
2.1 Netto resultatførte avsetninger	6 928		79		2	-19
2.2 Avkastningsresultat tilordnet kontraktene						29
2.3 Risikoresultat til ordnet forsikringskontraktene						-7
2.4 Justering av forsikringsforpliktelse fra andre resultatkomponenter						
2.5 Valutadifferanser ved omregning av utlandsk enhet						
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse	6 928		79		2	3
Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse						
3.1 Overføringer mellom fond	1 974		131		2	
3.2 Overføringer til/fra selskapet	-2					53
<i>Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse</i>	<i>1 972</i>		<i>131</i>		<i>2</i>	<i>53</i>
Utgående balanse	19 698		239		5	524

Forsikringsforpliktelse – særskilt investeringsportefølje

	Sum Storebrand Livsforsikring AS 2009	Herav med flerårig garanti	SPP Konsern 2009	Sum Storebrand Livsforsikring Konsern 2009	Sum Storebrand Livsforsikring AS 2008	Sum Storebrand Livsforsikring Konsern 2008
<i>Millioner kroner</i>						
Inngående balanse	11 297	1 476	22 507	33 804	11 046	39 813
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse						
2.1 Netto resultatførte avsetninger	6 989	875	6 709	13 698	168	-5 511
2.2 Avkastningsresultat tilordnet kontraktene	29			29		
2.3 Risikoresultat til ordnet forsikringskontraktene	-7	-6		-7		13
2.4 Justering av forsikringsforpliktelse fra andre resultatkomponenter			-381	-381	-64	-64
2.5 Valutadifferanser ved omregning av utlandsk enhet			-600			
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse	7 011	869	5 729	13 339	104	-5 562
Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse						
3.1 Overføringer mellom fond	2 107	131		2 107		
3.2 Overføringer til/fra selskapet	51	2 139	260	311	147	-447
<i>Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse</i>	<i>2 158</i>	<i>2 270</i>	<i>260</i>	<i>2 418</i>	<i>147</i>	<i>-447</i>
Utgående balanse	20 466	4 615	28 496	49 562	11 297	33 804

34 Ansvarlig lånekapital

Storebrand Livsforsikring AS

Millioner kroner	Balansført verdi 31.12.08	Nye utstedelser	Ned- betalinger	Valuta- kursendring	Papirkurs- endring	Amorti- sering	Endring påløpt rente	Balansført verdi 31.12.09
Ordinær ansvarlig lånekapital	1 680		-1 435	-240			-5	
Evigvarende ansvarlig lånekapital	5 576	981	-556	-570	39	15	-52	5 432
Fondsobligasjoner	1 488					4	-6	1 486
Sum ansvarlig lån	8 744	981	-1 991	-810	39	19	-63	6 918

Spesifikasjon ansvarlig lånekapital

Millioner kroner	Nominell verdi	Valuta	Rente	Call-dato	Balansført verdi 31.12.2009
<i>Utsteder</i>					
Fondsobligasjoner					
Storebrand Livsforsikring AS 08/18 FRN	1 500	NOK	Flytende	2018	1 486
Evigvarende ansvarlig lån					
Storebrand Livsforsikring 49-13	300	EUR	Fast	2013	2 702
Storebrand Livsforsikring AS	1 700	NOK	Flytende	2014	1 687
Storebrand Livsforsikring AS Var 12/49	1 000	NOK	Fast	2015	1 043
Sum ansvarlige lån og fondsobligasjoner 31.12.2009					6 918
Sum ansvarlige lån og fondsobligasjoner 31.12.2008					8 744

For regnskapsføringen av sikring på de ansvarlige lånene i EUR, se beskrivelse under regnskapsprinsipper. Selskapet har inngått sikringsforretning som gjelder ansvarlig lånekapital i utenlandsk valuta. Totale kostnader (inklusive valutakurs gevinst/tap) for Storebrand Livsforsikring AS ansvarlige lånekapital er 533,9 millioner kroner.

Storebrand Livsforsikring Konsern

Millioner kroner	Balans- ført verdi 31.12.08	Nye utstedelser	Ned- betalinger	Valuta- kursendring	Papir- kursendring	Amorti- sering	Endring påløpt rente	Balans- ført verdi 31.12.09
Ordinær ansvarlig lånekapital	1 680		-1 435	-240			-5	
Evigvarende ansvarlig lånekapital	6 993	981	-1 973	-570	39	15	-52	5 432
Fondsobligasjoner	1 488					4	-6	1 486
Sum ansvarlig lån	10 160	981	-3 408	-810	39	19	-63	6 918

Spesifikasjon ansvarlig lånekapital

Millioner kroner	Nominell verdi	Valuta	Rente	Call-dato	Balansført verdi 31.12.2009
<i>Utsteder</i>					
Fondsobligasjoner					
Storebrand Livsforsikring AS 08/18 FRN	1 500	NOK	Flytende	2018	1 486
Evigvarende ansvarlig lån					
Storebrand Livsforsikring 49-13	300	EUR	Fast	2013	2 702
Storebrand Livsforsikring AS	1 700	NOK	Flytende	2014	1 687
Storebrand Livsforsikring AS Var 12/49	1 000	NOK	Fast	2015	1 043
Sum ansvarlige lån og fondsobligasjoner 31.12.2009					6 918
Sum ansvarlige lån og fondsobligasjoner 31.12.2008					10 160

For regnskapsføringen av sikring på de ansvarlige lånene i EUR, se beskrivelse under regnskapsprinsipper. Selskapet har inngått sikringsforretning som gjelder ansvarlig lånekapital i utenlandsk valuta. Totale kostnader (inklusive valutakurs gevinst/tap) for Storebrand Livsforsikring Konsern ansvarlige lånekapital er 555,6 millioner kroner.

35 Andre eiendeler - biologiske eiendeler

Millioner kroner	2009	2008
Bokført verdi pr. 1.1	523	356
Tilgang som følge av kjøp/ Nyplanting (skog)	46	126
Endring i virkelig verdi fratrukket omsetningsutgifter	53	41
Valutadifferanser ved omregning av utenlandske datterselskaper	-70	
Bokført verdi pr. 31.12	552	523

Biologiske eiendeler som er bokført i balansen består av skog.

Som grunnlag for verdivurderingen er det hovedsakelig lagt til grunn en bruksverdi-/avkastningsverdieregning. Det beregnes årlige inntektene og utgiftene fra skogbruk og utmark og nettoinntektene kapitaliseres med 4%.

36 Andre forpliktelser

Millioner kroner	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Leverandørgjeld	44	25	81	36
Premiedepot fra gjenforsikring			42	62
Mottatt sikkerhetsstillelser	523	584	1 547	4 320
Gjeld megler	197	24	197	24
Annen gjeld	388	614	1 022	790
Sum	1 152	1 246	2 888	5 232

37 Transaksjoner med nærstående parter**Transaksjoner med andre selskaper i Storebrand konsernet**

Millioner kroner	2009	2008
Resultatposter		
Kjøpte tjenester	210	356
Solgte tjenester	209	335
Balanseposter		
Utlån til tilknyttet selskap	156	
Fordringer	29	44
Gjeld ¹	610	73

1) Gjeld til øvrige konsernselskaper inkluderer 610 millioner kroner i avsatt konsernbidrag til Storebrand ASA i 2009.

Selskaper i Storebrand Livsforsikring konsern har transaksjoner med øvrige selskaper i Storebrand konsernet, ledende ansatte samt aksjonærer i Storebrand ASA. Dette er transaksjoner som er en del av de produkter og tjenester som tilbys av selskapene i konsernet til sine kunder. Transaksjonene inngås til markedsmessige betingelser og omfatter tjenstepensjon, privat pensjonssparing, leie av lokaler og utlån.

Interne transaksjoner mellom konsernselskaper er eliminert i konsernregnskapet, med unntak av transaksjoner mellom kundeporteføljen i Storebrand Livsforsikring AS og andre enheter i konsernet. Se nærmere beskrivelse i note 1 Regnskapsprinsipper.

Lån til tilknyttet selskap gjelder konvertibelt lån ytt av SPP Livförsäkring AB til Handelsbodarna i Sverige Fastighets AB med en løpetid 6 år.

38 Lønn og forpliktelser for ledere

Lars Aa. Løddesøl er administrerende direktør i Storebrand Livsforsikring AS. Han har en lønnsgaranti på 18 måneder etter ordinær oppsigelsestid. Alle arbeidsrelaterte inntekter inklusive konsulentoppdrag kommer til fradrag. Han har en prestasjonsavhengig bonus basert på konsernets ordinære bonusordning som er tredelt. Verdiskapningen for konsernet finansierer bonusen, mens egen prestasjon bestemmer hvor stor andel av den finansierte bonus som tildeles. Tildelt bonus tillegges bonusbank der 1/3 av saldo utbetales årlig. Administrerende direktør er medlem av Storebrands pensjonsordning.

Selskapet har ingen forpliktelser overfor styrets leder ved opphør eller endring av vervet. Selskapet betaler styreansvarsforsikringer for sine styremedlemmer.

Storebrand har etablert en bonusordning for ansatte. Bonusordningen er knyttet til selskapets verdiskapning, samt individuelle prestasjoner.

Tusen kroner	Ordinær lønn	Utbetalt bonus	Andre ytelser **	Lønns- garanti mnd.	Årets pensjons- forpliktelse	Nåverdi pensjons- forpliktelse	Lån	Rentesats pr. 31.12.2009	Avdragsplan
Ledende ansatte									
Idar Kreutzer	4 529	1 009	282	24	893	15 401	12 242	2,8%/3,19%/3,49%	2037/2025/2018
Odd Arild Grefstad***	2 737	362	226	18	578	8 373	2 602	3,19%/2,8%	2019/2024
Lars Aa. Løddesøl	2 841	399	164	18	870	7 226	3 763	2,8%/3,19%	2029/2017
Roar Thoresen	2 922	477	149	18	902	6 895	1 615	2,80 %	2032
Gunnar Rogstad	1 954	499	146	18	286	1 063	989	2,80 %	2039
Egil Thompson	1 966	45	171	18	531	5 391	2 735	2,8%/3,64%	2038/2019
Anders Røed ***	1 671	90	190	18	500	2 456			
Elin M. Myrmed-Johansen	1 179	23	146	18	250	2 232	2 008	2,8%/3,2%	2023/2018
Trond Killi	1 388		138	6	335	2 605	3 221	3,65%/2,8%	2025
Sarah McPhee *****	2 973		88	18	1 900	949			

Tusen kroner	Eier antall aksjer *	Bonus- bank ****	Avkastning aksjebank *****	1/3 bonusbank utbetales 2010 *****
Ledende ansatte				
Idar Kreutzer	93 355	4 129	668	1 377
Odd Arild Grefstad	25 960	1 368	223	556
Lars Aa. Løddesøl	27 790	1 053	249	684
Roar Thoresen	28 282	329	323	676
Gunnar Rogstad	97 915	314	287	638
Egil Thompson	18 000	211	29	137
Anders Røed	15 042			
Elin M. Myrmed-Johansen	7 067	198	14	99
Trond Killi				
Sarah McPhee	34 387	1 101		1 167

*) Oversikten viser antall aksjer i Storebrand ASA eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse jfr. RL § 7-26.

**) Omfatter bil, telefon, forsikring, rentefordel og andre trekpliktige ytelser.

***) Ytelser vedrørende Odd Arild Grefstad og Anders Røed fordeles forholdsmessig mellom Storebrand Livsforsikring AS og Storebrand ASA. Storebrand Livsforsikring AS sin andel av kostnadene utgjør 3,4 millioner kroner.

****) Inntæktene pr. 31.12.2009 fratrukket Storebrands initielle innskudd. Ledende ansatte har som en del av sin lønnsavtale også en avtale om prestasjonsavhengig bonus, som er knyttet opp mot konsernets verdibaserte styringssystem. Verdiskapningen i konsernet finansierer bonusen, mens egen prestasjon bestemmer hvor stor andel av den finansierte bonusen som tildeles. Tildelt bonus tillegges bonusbank der 1/3 av saldo utbetales årlig. Med unntak av konsernsjef har øvrige ledende ansatte ved oppstart av bonusbank har Storebrand tilført et initielt innskudd. Ved fratredelse vil positivt initielt innskudd tilfalle Storebrand. Tilførte beløp i bonusbank eksponeres 50 prosent mot Storebrands aksjekurs og 50 prosent mot beste rente i Storebrand Bank. Over tid utvikler «aksjebanken» og «rentebanken» seg separat.

*****) Avkastning «aksjebank» viser årets verdistigning i bonusbanken knyttet til utviklingen i Storebrands aksjekurs i 2009 justert for utbytte.

*****) I SPP har administrerende direktør pensjonsalder på 62 år. Administrerende direktør i SPP omfattes av en innskuddsbasert pensjonsordning hvor pensjonskostnaden for 2009 har vært 1,1 millioner kroner. I tillegg kommer en ytelsesbasert pensjonsordning hvor kostnaden for 2009 har vært 0,8 millioner kroner.

Tusen kroner	Styre- honorar	Eier antall aksjer *	Lån	Rentesats pr. 31.12.2009	Avdragsplan
Styret					
Idar Kreutzer		93 355	12 242	2,8%/3,19%/3,49%	2037/2025/2018
Egil Thompson		18 000	2 735	2,8%/3,64%	2038/2019
Andreas Enger	145	5 000			
Inger Johanne Bergstøl	73				
Else-Lill Grønli	145	1 595	2 500	3,64%/2,8%	2039/2019
Gorm Leiknes	145	2 883			

39 Revisjonshonorar

Millioner kroner	Storebrand Livsforsikring AS			Storebrand Livsforsikring Konsern			
	2009	2008	2009	Herav Deloitte		Herav andre revisorer	2008
				Norge	Sverige		
Revisjonshonorar	4	3	10	6	3		9
Andre attestasjonstjenester		1	1	1			1
Skatterådgivning			1	1	1		
Andre tjenester utenfor revisjonen			1				1
Sum	4	4	13	8	5	1	10

Beløpene ovenfor er eksklusive merverdiavgift.

40 Kapitaldekning

Millioner kroner	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Aksjekapital	3 430	3 430	3 430	3 430
Øvrig egenkapital	12 405	11 816	11 750	11 304
Egenkapital	15 835	15 247	15 181	14 734
Fondsobligasjoner	1 486	1 500	1 486	1 427
Villkorad återbäring			2 755	2 280
Goodwill og andre immaterielle eiendeler	-48	-34	-6 150	-6 885
Risikoutjevningfond	-225	-153	-225	-153
Kapitaldekningsreserve			-254	-43
Andel nullstilte uamortiserte estimatavvik		118		118
Fradrag for investeringer i andre finansinstitusjoner		-11		-11
Annet	-41	-51	-150	328
Kjernekapital	17 008	16 616	12 643	11 795
Fondsobligasjoner				73
Evigvarende ansvarlig kapital	5 047	4 623	5 047	4 623
Ordinær ansvarlig kapital		1 431		1 431
Kapitaldekningsreserve			-254	-43
Fradrag for investeringer i andre finansinstitusjoner		-11		-11
Tilleggskapital	5 047	6 043	4 793	6 073
Netto ansvarlig kapital	22 055	22 658	17 435	17 867
Beregningsgrunnlaget spesifisert på risikovektklasser	207 786	192 821	315 440	302 989
Risikovekt 0%	52 585	56 117	92 727	92 678
Risikovekt 10%	9 204	6 779	23 099	6 779
Risikovekt 20%	47 688	51 916	59 792	97 789
Risikovekt 35%		1 296		1 296
Risikovekt 50%	6 134	372	8 838	6 017
Risikovekt 100%	74 645	61 117	84 597	59 614
Risikovekt 150%	4 484	6 494	4 844	7 581
Eiendeler tilknyttet avtaler om livsforsikring med investeringsvalg	13 046	8 730	41 543	31 236

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Vektet beløp eiendeler i balansen	91 114	83 643	110 596	100 142
Derivater, vektet	5 937	1 523	7 271	2 748
«Krysseiefradrag» for aksjeeie i andre finansinstitusjoner		-21	-509	-21
Urealiserte gevinster på finansielle omløpsmidler	-22	-35	-22	-35
Risikovektet beregningsgrunnlag	97 029	85 109	117 336	102 833
Kapitaldekningsprosent	22,73 %	26,62 %	14,86 %	17,37 %
Kjernekapitaldekning	17,53 %	19,52 %	10,77 %	11,47 %

41 Solvensmargin

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Solvensmarginkrav	6 737	6 486	10 102	10 355
Solvensmargin kapital	22 855	21 690	17 159	16 580
Solvensmargin	339,3 %	334,4 %	169,9 %	160,1 %

Spesifikasjon av solvenskapital

<i>Millioner kroner</i>	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring konsern	
	2009	2008	2009	2008
Netto ansvarlig kapital	22 055	22 658	17 435	17 867
50% av tilleggsavsetninger	2 323	1 710	2 323	1 710
50% av risikoutjevningfond	112	77	112	77
Tellende andel sikkerhetsavsetning skadeforsikringer	43	45	43	45
Villkorad återbäring			-2 755	-2 230
Reduksjon i tilleggs kapital som kan medtas i solvenskapitalen	-1 679	-2 800		-889
Solvenskapital	22 855	21 690	17 159	16 580

42 Kapitalavkastning

Storebrand Livsforsikring AS

	2009		2008	
	Bokført avkastning	Verdijustert avkastning	Bokført avkastning	Verdijustert avkastning
Kollektivporteføljen totalt	4,61 %	4,63 %	2,00 %	-0,24 %
Pr. portefølje:				
9101 ekstra forsiktig	4,17 %	4,91 %	7,07 %	4,69 %
9102 lav	4,15 %	4,58 %	4,02 %	1,74 %
9103 standard	4,96 %	4,83 %	2,04 %	-0,20 %
9104 høy	5,32 %	5,41 %		
9105 fellesmidler	4,26 %	4,80 %	4,48 %	3,34 %
9106 gruppeliv	5,97 %	6,62 %	7,17 %	5,12 %
9111 fripoliser	4,63 %	4,50 %	0,92 %	-1,26 %
9121 individual	3,96 %	4,34 %	2,57 %	-0,08 %

43 Kapitalavkastning historiske tall

Storebrand Livsforsikring AS

Millioner kroner	2007	2006	2005
Kapitalavkastning I *	8,86 %	7,12 %	6,89 %
Kapitalavkastning II *	7,26 %	8,28 %	7,55 %
Kapitalavkastning III *	6,59 %	6,52 %	6,89 %
Gjennomsnittrente	8,84 %	6,76 %	6,40 %
Gjennomsnittlig rentegaranti	3,52 %	3,57 %	3,64 %

*) Kapitalavkastning I: Realiserte finansinntekter inklusive opp-/nedskrivning fast eiendom
 Kapitalavkastning II: Som kapitalavkastning I inklusive endring i merverdier på finansielle omløpsmidler
 Kapitalavkastning III: Som kapitalavkastning I inklusive endring i merverdier totalt

44 Antall ansatte

	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Antall ansatte pr. 31.12	865	921	1 696	1 805
Gjennomsnittlig antall ansatte	893	937	1 745	1 775
Antall årsverk pr. 31.12	842	886	1 611	1 739
Gjennomsnittlig antall årsverk	864	907	1 657	1 715

45 Forsikringsrisiko

Storebrand Livsforsikring

Dødelighet og uførhet

I tabellen under er oppgitt netto årlig risikopremie for nye poliser for de mest vanlige dekningene. Premiene gjelder for personer med normal helse og risiko.

Netto årlig risikopremie for en forsikringssum på kr 100.000. For uførepensjon gjelder premien for en årlig uførepensjon på kr 10.000 som utbetales til fylte 67 år.

	Menn			Kvinner		
	30 år	45 år	60 år	30 år	45 år	60 år
Dødsrisiko, individuell kapitalforsikring	122	324	1416	61	162	711
Uførekapital, individuell	273	590		352	1367	
Uførepensjon, individuell	248	639	1975	371	1577	2490
Kritisk sykdom, ikke-røker, individuell	171	515	1804	171	515	1804
Dødsrisiko, gruppelivsforsikring	55	146	821	33	88	493
Dødsrisiko, kollektiv pensjonsforsikring	48	146	743	23	77	403
Uførepensjon, kollektiv pensjon	511	734	642	1029	1386	878

For gruppelivsforsikring og enkelte risikodekninger innen kollektiv pensjon er tariffene i tillegg til alder og kjønn også avhengig av næring/yrke. Innen gruppelivsforsikring benyttes også erfaringstariffering.

For individuelle forsikringer er premiene for dødsrisiko og opplevelsesrisiko basert på tariffen utarbeidet av forsikringsselskapene med utgangspunkt i felles erfaringer, for kapitalforsikring T1984 og for pensjonsforsikring R1963. Uførepremiene er basert på selskapets egne erfaringer og ble sist endret i 2002.

For gruppelivsforsikring er standardtariffen, både for død og uførhet, basert på selskapets egne erfaringer, sist endret i 2003.

For kollektiv pensjonsforsikring følger premiene for tradisjonelle alders- og etterlatte dekninger den nye fellestariffen K2005 med sikkerhetsmarginer som tar hensyn til den nedgang i dødeligheten blant de forsikrede som er observert de senere årene. For uførepensjon er premiene basert på selskapets egne erfaringer. Omkostningspremien fastsettes årlig med sikte på full dekning av neste års forventede kostnader.

Selskapets tariffen inneholder ingen forutsetninger om inflasjon eller frivillig avgang/flytting.

Grunnlagsrente

Høyeste tillatte grunnlagsrente for nye forsikringer og for nye medlemmer og ny opptjening i kollektiv pensjonsforsikring fastsettes av Finanstilsynet. For nye forsikringer ble høyeste grunnlagsrente satt til 3 prosent i 1993, senere endret i november 2005 til 2,75 prosent for kontrakter som blir etablert etter 1.1.2006. For nye medlemmer og ny opptjening i kollektiv pensjonsforsikring ble høyeste grunnlagsrente redusert fra 4 prosent til 3 prosent med virkning fra forsikringens hovedforfall i 2004.

Avsetninger til forsikringsfond pr. 31.12 fordeler seg prosentvis slik på ulike satser for årlig grunnlagsrente:

Rentegaranti	2009	2008
6 %	0,3 %	0,3 %
5 %	0,6 %	0,7 %
4 %	56,4 %	59,0 %
3,4 %	4,4 %	4,6 %
3 %	32,8 %	31,2 %
2,75 %	1,8 %	1,4 %
0 %	3,7 %	2,8 %

I tabellen ovenfor er premiefondet, innskuddsfondet og pensjonistenes overskuddsfond inkludert med 3 prosent og tilleggsavsetningene med 0 prosent.

Samlet gjennomsnittlig rentegaranti for alle bransjer utgjør 3,52 prosent i 2009, det samme som 2007 og 2008. Rentegarantien skal oppfylles på årlig basis. Oppnår selskapet et enkelt år en avkastning som er lavere enn den garanterte renten, kan etter gjeldende lovgivning inntil ett års garantert rente for den enkelte kontrakt dekkes av kontraktens tilleggsavsetning. Eventuell negativ avkastning må dekkes av selskapets egenkapital.

Gjennomsnittlig rentegaranti	2009	2008
Individuell kapitalforsikring	3,3 %	3,2 %
Individuell pensjonsforsikring	3,7 %	3,6 %
Kollektiv pensjonsforsikring	3,5 %	3,6 %
Gruppelivsforsikring	0,4 %	0,6 %
Skadeforsikring	0,0 %	0,0 %
Samlet	3,52 %	3,52 %

For nyttegning i 2009 er det benyttet 2,75 prosent grunnlagsrente. For avtaler flyttet til selskapet er grunnlagsrenten i avgivende selskap benyttet, maksimert til 4 prosent.

Premie og avsetninger for pensjon opptjent i 2009 innen kollektiv pensjonsforsikring er beregnet med 3 prosent grunnlagsrente.

Forsikringsrisiko

De fleste bransjer omfatter deknninger for uførhet gjennom uførepensjon, premiefritak eller uførekapital. Individuelle kontrakter og gruppelev omfatter også dødsrisikoforsikringer. Innen kollektiv pensjonsforsikring finnes etterlattedekninger der utbetaling starter ved forsikredes død.

Endringer i utbetalingsreglene i folketrygden for uføreytelser m.m. vil kunne påvirke antall uføre og uføreavsetningene i forsikringselskapene vesentlig. I dag gjelder dette primært innen offentlig sektor i kollektiv pensjonsforsikring der forsikringsytelsene samordnes fullt ut med ytelsene fra folketrygden. Fremtidige endringer i Lov om foretakspensjon vil også kunne medføre endringer for privat sektor. Normalt vil premietarifene bli tilpasset slike endringer.

Når det gjelder dødsrisiko, vil økende levealder påvirke fremtidige forventede utbetalinger og avsetninger, selv om disse i dag anses for å være tilstrekkelige.

Flytterett

Flytteretten hvor oppgjørfristen er to måneder for kontrakter hvor flytteverdien overstiger 300 millioner kroner kan utgjøre en likviditetsrisiko for mindre livsforsikringselskaper dersom en eller flere større kontrakter flyttes i løpet av kort tid med et flyttegebyr på maksimalt 5.000 kroner. For større livsforsikringselskaper vil større fraflytting enn tilflytting over tid ha effekt på fremtidig kontantstrøm.

Styring av risiko i Storebrand livsforsikring

Vurdering av forsikringsrisiko (underwriting)

Ved tegning av individuelle risikoprodukter gjennomføres det en helsevurdering av kunden. Resultatet av denne vurderingen gjenspeiles i nivået på risikopremien som kreves. Ved inngåelse av kollektive avtaler med risikodeknninger foretas en helsevurdering av de ansatte i bedrifter med få ansatte, for øvrig kreves arbeidsdyktighetserklæring. I underwritingen tas også hensyn til bedriftens næringskategori, bransje og sykehistorikk.

Kontroll og oppfølging av forsikringsrisiko

I den eksisterende forsikringsporteføljen overvåkes forsikringsrisikoen innen hver bransje. Hver produktgruppes risikoresultat inndeles i elementene dødsrisiko, opplevelsesrisiko og uførerisiko. Utviklingen av risikoresultatene følges gjennom året. For hver type av risiko utgjør det ordinære risikoresultat for en periode differansen mellom de risikopremier selskapet har tatt inn for perioden og de avsetninger og utbetalinger som man må gjøre for de forsikrings-tilfeller som inntreffer i perioden. Forsikringstilfeller som man ikke har fått melding om, men som man av erfaring må anta er inntruffet, hensyntas.

Reassurance

Selskapet styrer også sin forsikringsrisiko gjennom ulike reassuranseprogram. Gjennom katastrofereassurans (excess of loss) dekkes tap (engangs-erstatninger og reserveavsetninger) utover en nedre grense ved 3 eller flere dødsfall eller uføretilfeller som følge av samme begivenhet. Dekningen har også en øvre grense. Gjennom surplus reassurans på et enkelt liv dekkes døds- og uførisiko som overstiger selskapets praktiserte maksimale risikobeløp for egen regning. Selskapets maksimale risikobeløp for egen regning er forholdsvis høye og gjenforsikret risiko er derfor av beskjedne størrelse. I 2010 vil selskapet erstatte gjeldende surplusavtale med en intern avdekning av risiko slik at bare de risikoer som måtte overstige selskapets faktiske maksimale risikobeløp for egen regning vil bli reassurert.

Selskapets risiko innen yrkesskadeforsikringer er dekket gjennom både kvotereassurans og «excess of loss» beskyttelse av egenregningen. Ved gjenåpningen av skadeselskapet tegnet også selskapet en «excess of loss» for ubegrenset ansvar for motorvogn samt at reiseforsikringen er inkludert i vår katastrofereassurans.

Tilstrekkelighetstest:

Storebrand er pålagt i henhold til IFRS 4 å utføre en tilstrekkelighetstest for å påse at vi har marginer for de forskjellige grunnlagselementene som til sammen utgjør reserven. I henhold til IFRS er det to mulige måter å utføre testen. Hvis man har innarbeidede analyser som påviser marginer i grunnlagselementene kan man i følge §16 fortsette å bruke disse analysene for å vise at man tilfredsstiller testen. Har man ikke innarbeidede rutiner skal man diskontere ned fremtidige kontantstrømmer i henhold til IAS37.

Storebrand har i 2009 fortsatt sin praksis fra fjoråret og utført testen i henhold til §16. Dette ved å gjennomføre en analyse som tar utgangspunkt i norske premiereserveringsprinsipper, hvor beregningsselementene ligger til den sikre siden. Den innarbeidede analysen tar utgangspunkt i de forutsetningene som legges til grunn ved beregning av Embedded Value, hvor vi anvender beste anslag på de fremtidige grunnlagselementene basert på dagens erfaringer. Testen innebærer da at vi analyserer dagens marginer mellom forutsetningene i reserveringsgrunnlaget og forutsetningene i Embedded Value analysen.

På grunnlag av dødelighetsundersøkelser som er gjort med antagelser om lavere dødelighet i fremtiden, er det i bransjen generelt identifisert et oppreserveringsbehov for individuelle pensjonsforsikringer. Foreløpige beregninger viser et oppreserveringsbehov på anslagsvis 900 millioner kroner. Denne oppreserveringen er planlagt gjennomført over flere år og med normal finansavkastning forventes det at denne kan dekkes gjennom den løpende avkastningen.

Som for 2008 tilfredsstiller Storebrand testen. Testen har ingen resultatmessig effekt på regnskapet for 2009.

For Storebrand Holding AB og Storebrand Liv Konsern utføres testen henhold til «IFRS 4 Basic for conclusions (BC 94 – 104)» og «IFRS 4 Basic for conclusions (BC nr. 151)», som er forarbeidet til standarden. Testen er oppfylt hvis de bokførte forpliktelsene i regnskapet er større eller lik netto forpliktelser vurdert til markedsverdi. Netto forpliktelser vil her bety Storebrand Holding AB og Storebrand Liv Konserns forsikringstekniske forpliktelser vurdert til markedsverdi fratrukket nåverdien av eiers andel av overskuddet på disse forsikringskontraktene. I forarbeidene er det nevnt at man kan legge til grunn Embedded Value lignende teknikker.

Per 31.12.2009 er markedsmessig beregning av verdien av forsikringskontraktene for SPP og Euroben høyere enn den bokførte verdien. Dette betyr at det er buffere i netto forpliktelse og testen er tilfredstilt. Testen medfører dermed ingen resultatmessig effekt på regnskapet for 2009.

SPP

Risikoen for selskapet når det gjelder sparing i livsforsikring er delvis kapitalavkastningen på forvaltede midler og delvis de forsikredes liv og helse. Usikkerheten rundt de forsikredes liv og helse kalles forsikringsrisiko og kan deles inn i følgende hovedgrupper:

- dødsfall – utbetaling til forsikredes etterlatte
- pensjon – utbetaling så lenge den forsikrede lever
- uføre – utbetaling ved sykdom eller arbeidsuførhet

En forsikring inneholder ofte en kombinasjon av de tre ulike forsikringsrisikoene. I et gjensidig livsforsikringsselskap er det forsikringskollektivet som står for disse risikoene da de forsikrede her har rollen som både eier og kunde. I et aksjeselskap som SPP, er det ikke forsikringstagerne som er ansvarlig for risikoresultatet, men selskapet.

Begrensning av forsikringsrisikoer

Før en risikoforsikring (produkter som forsikrer økonomisk kompensasjon ved død og sykdom/uføre) innvilges gjør SPP en forsikringsmedisinsk risiko-bedomning av den forsikrede. Hensikten er å bedømme om og på hvilke vilkår den forsikrede kan få tegnet forsikring med utgangspunkt i den forsikredes helsestilstand. Dette er nødvendig dersom det skal være mulig på lang sikt å tilby forsikringer til riktig premienivå. Ønsket forsikring skal tilfredsstille forsikringstagers forsikringsbehov og betalingsevne. Derfor kan risikobedømmelsen også omfatte undersøkelser rundt betalingsevne.

Fremtidige risikoer

Levealderen i Sverige øker suksessivt (dødeligheten synker). Det er positivt for dødsfallsforsikringer. For pensjonsforsikringer (opplevelsesforsikringer) kan det derimot bli en økonomisk belastning. Forsäkringstekniska forskningsnämnden (FTN) som er et bransjeorgan for forsikringsbransjen gjennomførte i 2006 en analyse av dødeligheten som gjør det mulig å se på dødelighetsprognoser som tar hensyn til endring av nivået på forandringstrender. En slik prognose er avgjørende for prissettingen av både dødsfallsforsikringer og pensjonsforsikringer. Forsikringsproduktene er oftest utformet slik at premieberegningen baserer seg på den dødelighet/levealder som var på tidspunktet for tegning av polisen for hele forsikringstiden.

Når det gjelder uføre forsikring er ikke fremtiden like forutsigbar. Endringene i nye uføretilfeller er mye raskere enn endringene i dødelighet/levealder. En av grunnene til dette er problemene med å fastsette de bakenforliggende årsaker og uføregrad. Den raskt økende uførheten i de første årene på 2000 tallet førte til store premieøkninger innenfor bransjen. Flere forsikringselskaper var tvilende til å tilby frivillige uføredekninger i fremtiden. Fra 2005 har dog uføretilfellene kommet ned i en mer balansert utvikling som medførte at SPP reduserte risikopremiene for uføreforsikringer. Uførheten har allikevel vært betydelig lavere enn antatt i tariffen, noe som har ført et sterkt positivt risikoresultat for 2009.

Hoveddelen av SPP's risikoforsikringer er ettårige. Det vil si at premien kan endres av selskapet for hvert år. Feil i antagelsen på premien for dødsrisiko- og uføreforsikringer kan derfor korrigeres med rask effekt på selskapets risikoresultat.

Risikoeksponering

For å være sikker på at forsikringselskapene har tilstrekkelig kapital for å dekke sine forsikringsforpliktelser krever Finansinspeksjonen at bransjen stresstester hele sin forsikringsvirksomhet i de så kalte trafikkløsberegningene. Det som testes er premieinntektssiden og forsikringsforpliktelsene. I 2007 kom det krav om at selskapene for forsikringsforpliktelsene også skulle stresse endringer i forsikringsrisikoer. Dette gjelder også såkalt annulleringsrisiko som er risikoen for at den forsikrede sier opp avtalen og dermed slutter å betale premie. Nivået på stresstesten følger i hovedsak veiledningene fra CEIOPS (Europeiske tilsynskomiteen for forsikringer og tjenestepensjoner) og deres arbeid med Solvency II.

For SPP skulle en nedgang i dødeligheten med 20 prosent bety et lavere årlig risikoresultat på cirka 130 millioner SEK. Om sannsynligheten for reaktivering ved uførhet synker med 20 prosent betyr det et lavere årlig risikoresultat på cirka 50 millioner SEK. Annulleringsrisikoen er meget liten for SPP da storparten av forsikringsbestanden ikke kan gjenkjøpes.

Av det totale kapitalkravet som stresstesten gir, utgjør forsikringsrisikoene en vesentlig del. Totalt sett påvirker stresstesten risikoresultatet med 180 millioner SEK. Med et forventet risikoresultat på ca. 300 millioner SEK årlig, betyr dette at størstedelen av risikoresultatet vil gå med dersom grunnlaget i stresstesten skulle bli virkelighet. Stresstestene legger til grunn et 1:200 scenario eller et konfidensnivå på 99,5 prosent.

AKTUARENS ERKLÆRING

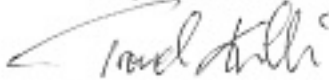
AKTUARENS ERKLÆRING

Til Styret i Storebrand Livsforsikring AS

FORSIKRINGSFORPLIKTELSER OG RISIKOUTJEVNINGSFOND

Under henvisning til det fremlagte årsoppgjør for 2009 bekrefter jeg at den i balansen oppførte "Premiereserve", "Tilleggsavsetninger" og "Erstatningsavsetning" er beregnet etter bestemmelsene i forsikringsvirksomhetsloven og oppfyller Finanstilsynets krav i så henseende. Det samme gjelder "Risikoutjevningfond". Av beregningene følger tilsvarende de avsetninger som er foretatt til disse fondene i resultatregnskapet. Den foreslåtte disponering av resultat til fordeling er foretatt i samsvar med lovens bestemmelser.

Oslo, 12. februar 2010

Trond Killi
Ansvarshavende aktuar

ERKLÆRING FRA STYRETS MEDLEMMER OG ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Storebrand Livsforsikring AS og Storebrand Livsforsikring Konsern - Erklæring fra styrets medlemmer og administrerende direktør

Styret og administrerende direktør har i dag behandlet og godkjent årsberetningen, konsernregnskapet og årsregnskapet for Storebrand Livsforsikring AS og Storebrand Livsforsikring Konsern for regnskapsåret 2009 og pr. 31. desember 2009 (årsrapporten 2009).

Regnskapet er avlagt i samsvar med årsregnskapsforskriften for forsikringselskaper. Årsberetningen for konsern og mor er i samsvar med regnskapslovens krav og Norsk RegnskapsStandard nr. 16 pr. 31.12.2009.

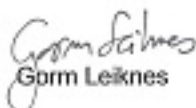
Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning er årsregnskapet og konsernregnskapet for 2009 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av morselskapets og konsernets eiendeler, gjeld og finansielle stilling og resultat som helhet pr. 31. desember 2009. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir årsberetningen en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet og konsernregnskapet. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir også beskrivelsen av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode, samt beskrivelsen av nærstående vesentlige transaksjoner, en rettviseende oversikt.

Lysaker, 16. februar 2010
Styret i Storebrand Livsforsikring AS

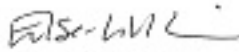

Idar Kreutzer
Styrets leder

Andreas Enger

Egil Thompson

Gorm Leiknes

Inger Johanne Bergstøl

Else-Lill Grønli

Lars Aa. Løddesøl
Administrerende direktør

Deloitte.

Deloitte AS
Kvernedytt 28A 20
Postboks 347 Skøyen
N-0213 Oslo
Norway

Tlf: +47 23 27 90 00
Faks: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til generalforsamlingen i Storebrand Livsforsikring AS

REVISJONSBERETNING FOR 2009

Vi har revidert årsregnskapet for Storebrand Livsforsikring AS for regnskapsåret 2009, som viser et totalresultat på MNOK 1.198,8 for morselskapet og et totalresultat på MNOK 1.044,5 for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av totalresultatet. Årsregnskapet består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, oppstilling av endringer i egenkapital og noteopplysninger. Konsernregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, oppstilling av endringer i egenkapital og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2009 og av resultatet, kontantstrømmene og endringene i egenkapital i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av totalresultatet, er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 16. februar 2010
Deloitte AS

Ingebret G. Hisdal
statsautorisert revisor

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu, a Swiss Verein, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/us/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu and its member firms.

Member of Deloitte Touche Tohmatsu

Medlemmer av Den Norske Revisorforening
org.nr: 980 211 202

KONTROLLKOMITÉENS UTTALELSE

Storebrand Livsforsikring AS – kontrollkomitéens uttalelse for 2009

Kontrollkomitéen i Storebrand Livsforsikring AS har i møtet 2. mars 2010 gjennomgått styrets forslag til selskapsregnskap, konsernregnskap og årsberetning for 2009 for Storebrand Livsforsikring AS.

Med henvisning til revisors beretning av 16. februar 2010 anser kontrollkomitéen at fremlagte selskapsregnskap, konsernregnskap og årsberetning kan fastsettes som Storebrand Livsforsikring ASs årsregnskap og årsberetning for 2009.

Lysaker, 2. mars 2010

Elisabeth Wille

- kontrollkomitéens leder -

REPRESENTANTSKAPETS UTTALELSE

Storebrand Livsforsikring AS REPRESENTANTSKAPETS UTTALELSE – 2009

Styrets forslag til årsregnskap, årsberetning, revisors beretning og kontrollkomiteens uttalelse har på lovbestemt måte vært forelagt representantskapet. Representantskapet anbefaler generalforsamlingen å godkjenne styrets forslag til årsregnskap og årsberetning for Storebrand Livsforsikring AS og for Storebrand Livsforsikring Konsern.

Representantskapet har ingen merknader til styrets forslag til disponering av årsresultatet i Storebrand Livsforsikring AS.

Oslo, 16. mars 2010

Terje Venold
Representantskapets ordfører

EMBEDDED VALUE

EV – Market Consistent Embedded Value

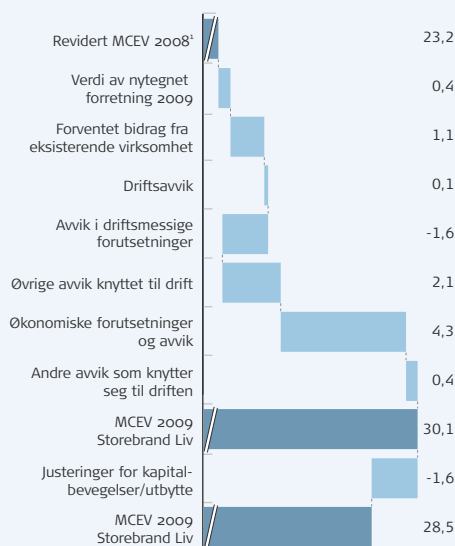
Dette avsnittet gir informasjon om Embedded Value (EV) 2009 for Storebrand Livsforsikring Konsern. Denne verdien inkluderer Storebrand Livsforsikring AS (SBL) og SPP Livsforsikring AB (inkludert Euroben Life & Pension Ltd.).

Embedded Value er en aktuariell beregning for å måle verdien av et livsforsikringselskap ekskludert effekten av fremtidig nysalg. Denne beregningen benytter en rekke forutsetninger om forretningen, mikro- og makro-økonomiske forhold, samt andre faktorer hvorav noen er beregnet ut fra makroøkonomiske forhold og finansmarkedenes tilstand. Storebrand har utgitt en separat EV-rapport med ytterligere detaljer. EV-rapporten fra Storebrand er utarbeidet med en markedskonsistens metodikk (MCEV).

Resultat

For Storebrand Livsforsikring konsern pr. 31. desember 2008, er total EV på 28,5 milliarder kroner. Nåverdien av fremtidig overskudd er på 30,4 milliarder kroner, mens selskapskapitalen er på 8,9 milliarder kroner. EV har økt med 6,9 millioner inkludert åpningsjusteringer på 135 millioner kroner, men uten å ta hensyn til utbytte og øvrige kapitalforhold. Dette representerer en avkastning på EV på 30 prosent.

EV resultat på 6,9 milliarder – 30 % RoEV

1) MCEV for 2008 er justert med 135 millioner som følge av ny holdingstruktur for BenCo.

Utviklingen i EV resultatet er negativt påvirket av at det er innført en mer konservativ metode for beregning av dødlighet i Storebrand Liv. I SPP har man redusert forutsetninger for at en arbeider med pensjon i SPP som slutter, blir erstattet med en ny, samt en økning i overgangen til fripoliser. Begge disse endringer i forutsetninger i SPP bidrar til å redusere EV resultatet.

Øvrige avvik knyttet til driften har bidratt positivt til EV resultatet, påvirket av proaktive endringer i forsikringsforpliktelsene i Defined Benefit og Unit Linked porteføljene i SPP.

I Storebrand Liv har erkjennelsen av økte marginer i Kollektiv Ytelse produktet bidratt positivt til EV resultatet.

Etter et turbulent 2008, har finansmarkedene stabilisert seg i 2009. Dette har bidratt til en økning i EV på 4,3 milliarder. God avkastning i 2009 som har gitt økte reserver i Unit Linked produktene, og byggingen av kundebuffer har begge bidratt til det gode EV resultatet. Også økte renter bidrar positivt til EV.

Verdien av nytegnede forretninger (Value of New Business)

Verdi av nytegnede forretninger i 2009 er beregnet til 421 millioner kroner. Salget har vært positivt i både norsk og svensk livvirksomhet med nysalg på henholdsvis 1 026 millioner kroner og 670 millioner kroner målt i APE¹. For norsk virksomhet er verdien av ny forretning 348 millioner kroner.

For den svenske virksomheten er det i 2009 vært et skift i verdien av nysalget, hvor dette nå påvirker EV positivt. Dette skyldes i hovedsak økt salgsvolum, endrede betingelser og en bedret modell for kostnadsallokering

Stadig mer av den nye forretningen skjer i fondsbaserte produkter, som utgjorde 65 prosent av verdien av nysalget i 2009. Fondsbaserte produkter har gått fra å utgjøre 22 til 34 prosent av den totale verdien ved utgangen av 2009.

Millioner kroner	31.12.09 Konsern	31.12.08 Konsern
Selskapskapital	8 896	8 431
Nåverdi av fremtidige overskudd ¹	30 405	23 893
Friksjonskostnader for bundet kapital	-162	-236
Tidsverdi av finansielle opsjoner og garantier	-6 847	-5 183
Kostnader for risikoer det ikke er mulig å sikre seg mot	-3 808	-3 864
MCEV Storebrand Livsforsikring konsern	28 484	23 041
IFRS egenkapital annen virksomhet ²	1 914	1 319
Embedded value Storebrand konsern	30 398	24 361
Embedded value pr. aksje ³	NOK 68,2	NOK 54,7

Millioner kroner	VNB
Verdi av nytegnede forretninger	
Herav	
- Nåverdi av fremtidig overskudd	679
- Tidsverdi av finansielle garantier	-141
- Friksjonskostnader på bundet kapital	-3
- Kostnader for risikoer det ikke er mulig å sikre seg mot	-114
Totalverdi av nytegnede forretninger	421
Kapitalforvaltningsverdien inkludert i nåverdi av fremtidig overskudd	97

1) Nåverdi av fremtidig overskudd inkluderer kapitalforvaltningsverdien på 4 022 og 3 495 for hhv 2008 og 2009.

2) IFRS egenkapital for øvrig virksomhet som ikke er inkludert i MCEV analysen.

3) Basert på 445,3 millioner aksjer for 2008 og 445,9 millioner aksjer for 2009.

1) APE - Annual Premium Equivalent (løpende premier + 10 % av engangspremier).

Sensitiviteter

Ettersom EV bygger på en rekke forutsetninger, er det beregnet en og presentert flere ulike sensitiviteter. Gjennom 2009 er sensitivitetene knyttet til endringer i finansmarkedene blitt til dels betydelig redusert. Hovedforklaringen til dette ligger i økte kundebuffer og økt rentenivå. Den største sensitiviteten er til endringer i rentenivået, hvor en reduksjon på 1 prosentpoeng vil føre til 20 prosent reduksjon i EV. Dette er en reduksjon på 3 prosentpoeng fra 2008, da tilsvarende sensitivitet ville gitt et fall på 23 prosent. Samtidig har sensitiviteten til et 10 prosent fall i aksje og eiendomsmarkedet blitt redusert fra 16 prosent i 2008 til 10 prosent i 2009 EV.

<i>Millioner kroner</i>	MCEV 2009	MCEV 2008
Base	-28 484	-23 041
Rentenivå +1 %	-7 %	-13 %
Rentenivå -1 %	-20 %	-23 %
Markedsverdi av aksjer og eiendom -10 %	-10 %	-16 %
Markedsverdi av aksjer -10 %	-4 %	-6 %
25 % økning i underliggende volatilitet i aksjer og eiendom	-7 %	-6 %
25 % økning i underliggende volatilitet i «swaption»	-6 %	-8 %
Kostnader -10 %	8 %	8 %
Avangsrater -10 %	3 %	2 %
Dødelighetsrate -5 % – langt liv	-4 %	-4 %
Dødelighetsrate -5 % – annen forretning	0 %	0 %
Lønn og kostnadsinflasjon + 0,5 %	1 %	1 %
Regulatorisk kapital lik solvenskapital	0 %	0 %

ORD OG UTTRYKK

Administrasjonsreserve:

Administrasjonsreserven består av midler knyttet til administrasjon av kollektive pensjonsforsikringer.

Administrasjonsresultat:

Resultat som følge av at de faktiske kostnader avviker fra det som er forutsatt i premietariffen.

Ansvarlig kapital:

Ansvarlig kapital er den kapital som kan medregnes ved dekning av kapitalkravene etter myndighetenes forskrifter. Ansvarlig kapital kan bestå av kjernekapital fratrukket immaterielle eiendeler og tilleggs-kapital redusert med kryssiefradrag for eierandeler i andre finans-institusjoner etter nærmere angitte regler.

Ansvarlig lånekapital:

Ansvarlig lånekapital er lån som har prioritet etter all annen gjeld. Ansvarlig lånekapital er en del av tilleggskapitalen.

Driftskostnader:

Forsikringsrelaterte driftskostnader til salg og administrasjon, administrasjonskostnader knyttet til finansielle eiendeler, samt andre poster som etter sin art inngår i beregningen av administrasjonsresultatet.

Driftsresultat:

Driftsresultatet i livsforsikring fremkommer som resultatet av årets drift, etter fradrag for den ordinære avsetning til premiereserven og den garanterte avkastningen på midler i premie- og pensjonsreguleringsfond, og etter bevegelser på sikkerhetsfond samt oppløsning av tilleggsavsetninger ved utbetaling av forsikringsoppgjør, flytting, gjenkjøp, men før årets avsetning til tilleggsavsetning i forsikringsfondet som er en betinget kundetildelt avsetning.

Erstatningsavsetning: *

Finansielle derivater:

Finansielle derivater omfatter et vidt spekter av instrumenter hvor verdier og verdiutvikling er avledet av aksjer, obligasjoner, valuta eller andre tradisjonelle finansielle instrumenter. I forhold til tradisjonelle instrumenter som aksjer og obligasjoner innebærer derivater mindre kapitalbinding og er et fleksibelt og kostnadseffektivt supplement til tradisjonelle finansielle instrumenter i kapitalforvaltningen.

Finansielle derivater kan brukes både til sikring av uønsket finansiell risiko og som alternativ til tradisjonelle instrumenter for å ta ønsket risiko.

Aksjeopsjoner:

Kjøp av aksjeopsjoner innebærer ensidige rettigheter til kjøp eller salg av aksjer til fast kurs. Aksjeopsjoner kan også være knyttet til aksjeindekser i stedet for enkelt aksjer. Salg av aksjeopsjoner innebærer tilsvarende ensidige forpliktelser. I hovedsak benyttes

børsomsatte og clearede opsjoner. Kjøpte kjøpsopsjoner og solgte salgsoptions defineres som eiendelsposisjoner.

Aksjefutures:

Aksjefutures kan være knyttet til enkeltaksjer, men er normalt knyttet til aksjeindekser. Aksjefutures er standardiserte terminavtaler som er børsnotert og gjenstand for clearing. Gevinster og tap beregnes daglig og gjøres opp påfølgende dag. Kjøpte aksjefutures defineres som eiendelsposisjoner.

Kredittderivat:

Med kredittderivat menes en finansiell kontrakt som overfører hele eller deler av kreditttrisikoen knyttet til lån, obligasjoner eller lignende fra kjøperen av beskyttelsen (selgeren av risiko) til selgeren av beskyttelsen (kjøperen av risiko). Kredittderivater er omsettelige instrumenter som gjør det mulig å overføre kredittrisiko knyttet til bestemte aktiva til en tredje part uten å selge aktivaene.

Fremtidig renteavtaler (FRA):

Fremtidige renteavtaler (FRA) innebærer avtaler om å betale eller motta forskjellen mellom en forhånds avtalt fremtidig rente og den faktiske renten på et fastsatt beløp for en bestemt periode. Denne differansen gjøres opp i begynnelsen av den aktuelle perioden. FRA er spesielt velegnet til styring av kortsiktig renterisiko. Solgt FRA gir tilsvarende renteeksponering som en fastrenteplassering og defineres derfor som en eiendelsposisjon.

Rentefutures:

Rentefutures er knyttet til statsobligasjoner eller kortsiktige referanse-renter. Rentefutures er standardiserte terminavtaler og er gjenstand for børsnotering og clearing. Gevinster og tap beregnes daglig og gjøres opp påfølgende dag. Kjøpte rentefutures defineres som eiendelsposisjoner.

Renteopsjoner/opsjoner på FRA:

Renteopsjoner kan være knyttet til pengemarkedsrenter, obligasjoner eller FRA. Kjøp av renteopsjoner knyttet til obligasjoner (også kalt for obligasjonsopsjoner) innebærer ensidige rettigheter til kjøp eller salg av obligasjoner til avtalt kurs. Renteopsjoner kan brukes som et fleksibelt instrument for styring av både kortsiktig og langsiktig renterisiko. Kjøp av renteopsjoner knyttet til FRA innebærer ensidige rettigheter til kjøp eller salg av FRA til en avtalt rente. For opsjoner knyttet til obligasjoner defineres kjøpte kjøpsopsjoner og solgte salgsoptions som eiendelsposisjoner.

Valutaterminer/Valutaswapper:

Valutaterminer/Valutaswapper innebærer avtaler om fremtidige kjøp og salg av valuta til forhåndsbestemte kurser. Instrumentene brukes i all hovedsak til å valutasikre verdipapirbeholdninger, bankbeholdninger, ansvarlig lån og forsikringsmessige avsetninger i valuta. Spotforretninger inkluderes også i disse instrumentene.

Gruppelivsforsikring:

Kollektiv livsforsikring der forsikringssummen utbetales en gang for alle ved forsikredes død. Slik forsikring kan ha uførekapitalforsikring tilknyttet.

Kapitalavkastning:

Kapitalavkastning eksklusiv endring i merverdier på verdipapirer og inklusive opp-/nedskrivning på eiendom (Kapitalavkastning I) viser realiserte inntekter av finansielle eiendeler uttrykt i prosent av gjennomsnittet av selskapets forvaltningskapital fratrukket kursreguleringsfondet i året. Beregnet etter regler fastsatt av Kreditttilsynet. Kapitalavkastning inklusiv endring i merverdier på verdipapirer og inklusive opp-/nedskrivninger på eiendom (Kapitalavkastning II) viser bokførte inntekter av finansielle eiendeler uttrykt i % av bokført forvaltningskapital. Verdijustert kapitalavkastning totalt viser inntektene påplussert årets endring i kursreguleringsfond og merverdier på anleggsaktiva (Kapitalavkastning III) uttrykt i prosent av gjennomsnittet av selskapets forvaltningskapital i året til markedsverdi.

Kapitaldekningsprosent:

Tellende ansvarlig kapital i prosent av risikovektet balanse (de enkelte eiendelsposter og poster utenom balansen gis en risikovekt etter den antatte kredittrisiko de representerer). I påvente av tilpassede regler til den nye regnskapsforskriften gjør selskapet følgende: Verdiene på kursreguleringsfondet kommer til fradrag på sine tilhørende poster på eiendelssiden.

Kapitalforsikring:

Individuelle livsforsikringer der forsikringssummen utbetales en gang for alle ved død eller utløpt forsikringstid. Slik forsikring kan ha uførepensjon eller uførekapitalforsikring tilknyttet.

Kjernekapital:

Kjernekapital er en del av den ansvarlige kapitalen og består av innskutt og opptjent egenkapital fratrukket goodwill, andre immaterielle eiendel og netto forskuddsbetalt pensjon.

Kollektiv pensjonsforsikring:

Kollektiv livsforsikring der pensjonsbeløpene utbetales terminvis fra avtalt alder betinget av at forsikrede lever. Slik forsikring har vanligvis ektefelle-, barne- og uførepensjon tilknyttet.

Kursreguleringsfond: ***Premiereserve: *****Premiefond: *****Pensjonistenes overskuddsfond: *****Rente-/pensjonsforsikring:**

Individuell livsforsikring der livrente-/pensjonsbeløpet utbetales terminvis fra avtalt alder betinget av at forsikrede lever. Slik forsikring kan ha ektefelle-, barn- og uførepensjon tilknyttet.

Renteresultat:

Resultat som følge av at inntekter fra finansielle eiendeler avviker fra det som er forutsatt i premietariffen.

Risikoresultat:

Resultat som følge av at dødelighet og uførhet i perioden avviker fra det som er forutsatt i premietariffen.

Risikoutjevningfond: ***Solvensmarginkrav:**

Et uttrykk for risikoen knyttet til de forsikringsmessige forpliktelser. Beregnes med basis i forsikringsfond og risikoforsikringssum for hver forsikringsbransje.

Villkorad återbäring:

Den delen av forsikringskapitalen som ikke er garantert i SPP. Villkorad återbäring øker og minsker avhengig av totalavkastningen. Den kan være både negativ og positiv. Den kan maksimalt utgjøre 15 prosent av forsikringskapitalen. Dersom villkorad återbäring blir høyere, omdannes den overskytende delen til en såkalt garantert återbäring. Dette gjelder for forsikringer med individuelt beregnet återbäring. For øvrige forsikringer gjelder tilsvarende prinsipper.

**) se regnskapsprinsipper*

